PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 233 (5317)

TRST, četrtek 18. oktobra 1962

Začetek nove faze razgovorov na višji ravni z današnjim sestankom Kennedy-Gromiko?

Za sestanek vlada izredno veliko zanimanje - Baje bo Gromiko sporočil sklep Hruščova, da pojde novembra v ZDA - Napovedujejo se tudi «važne izjave» Hruščova na današnji proslavi 150. obletnice bitke pri Borodinu

MOSKVA, 17. — Nocoj se vztrajno govori, da bo jutri v Borodinu veliko zborovanje, na katerem bodo proslavili 150. obletnico znamenite bitke proti Napoleonu. Zatrjujejo, da bo na tem zborovanju govoril Hruščov in da bo verjetno podal važne izjave, ki so v zvezi z njegovim včerajšnjim razgovorom z ameriškim poslanikom Kohlerjem in z jutrišnjim sestankom med Gromikom in Kennedyjem.

Medtem pa so uradno sporočili, da bo jutri zvečer v Kremlju proslava bitke leta 1812. Verjetno je, da bo Hruščov govoril na tej proslavi, ali pa na omenjenem zborovanju.

V moskovskih diplomatskih krogih ugotavljajo, da s sovjetske strani še vedno vztrajajo o potrebi nadaljnjih sestankov na visoki ravni, kakršen bo jutrišnji med Kennedyjem in Gromikom. V istih krogih menijo, da stiki, ki so se sedaj začeli, bi se lahko nadaljevali ne samo v sedanji predvolilni fazi, temveč tudi po njej.

Dalje ugotavljajo v omenjenih krogih v Moskvi, da je bil včerajšnji razgovor Hruščova s Kohlerjem vsekakor koristen, čeprav ni prinesel morda nič novega. Kohler se je danes popoldne sestal s francoskim in z britanskim poslanikom ter z zahodnonemškim odpravnikom poslov, katerim je poročal o svojem razgovoru.

Nekateri opazovalci v Moskvi ne izključujejo, da je Kohler govoril s Hruščovom tudi o morebitnem sestanku Hruščova s Kennedyjem. V Washingtonu pravijo v zvezi s tem, da se je Hruščov dokončno odločil, da pride konec novembra v ZDA in da bo ta sklep sporočil Kennedyju Gromiko na jutrišnjem sestanku. Hruščov se namerava udeležiti zasedanja skupščine OZN in izkoristiti to priložnost za sestanek s Kennedyjem, na katerem bi se razgovarjal o številnih mednarodnih vprašanjih, predvsem pa o Berlinu.

Danes je ameriški predsednik Kennedy sprejel v Beli hiši zahodnonemškega zunanjega ministra Schroederja. Ta je v Washingtonu od sobote in je imel že več razgovorov z visokimi ameriškimi osebnostmi. Po razgovoru s Kennedyjem je Schroeder izjavil časnikarjem: «Govorila sva podrobno o berlinskem vprašanju in z zadovoljstvom lahko rečem, da sva dosegla dober in popoln sporazum.» Minister je dodal, da mu je njegov obisk v Washingtonu nudil priložnost, da temeljito prouči s predsednikom in z njegovimi svetovalci berlinsko vprašanje «in metode, so s tem v zvezi potrebne». Ti sestanki pa so služili tudi kot priprava Adenauerjevega obiska v Washingtonu. Na tem obisku bodo eventualno proučili morebitne nove zavezniške načrte o Berlinu.

Na vprašanje, ali predvideva nove zahodne pobude, da bi prišlo do mirne rešitve prek stikov s SZ, je Schroeder odgovoril: «Vse kar je bilo do sedaj storjenega, se bo nadaljevalo.» Te besede so časnikarji tolmačili kot namig na bližnjo novo fazo sovjetsko-ameriških diplomatskih stikov, ki bi se utegnila začeti jutri s sestankom Kennedyja in Gromika.

V italijanskem zunanjem ministrstvu so danes zanikali trditve pariške lista «l'Aurore», ki je pod naslovom «Plan Romain pour Berlin» napisal, da je zunanji minister Piccioni ob svojem nedavnem obisku v Washingtonu predložil ameriškemu državnemu departmaju načrt za rešitev berlinskega vprašanja, ki ga je Washington baje odobril. Omenjeni list trdi, da italijanski načrt predvideva: berlinsko vprašanje naj bi obravnavali Združeni narodi; v Berlin naj bi prišle čete OZN v zameno za zahodne; vzhodnonemška vlada naj bi se priznala «de facto».

Na vprašanje časnikarjev, ali misli, da se bo berlinska kriza zaostrila proti koncu leta, je minister odgovoril, da ni noben prerok, da pa mora Zahod biti pripravljen. Na vprašanje, ali je mnenja, da je Kennedy dovolj odločen, hkrati pa tudi elastičen, kolikor je potrebno v zvezi z berlinskim vprašanjem, je minister odgovoril: «Nisem pooblaščen, da bi sodil ameriškega predsednika. Lahko pa rečem, da vsi med nami, ki so neposredno zainteresirani pri berlinskem vprašanju, se strinjajo, da je potrebno stališče največje odločnosti.»

Na vprašanje, ali bi po njegovem mnenju bil koristen sestanek med Kennedyjem in Hruščovom (če bi ta prišel v ZDA), je minister odgovoril: «Jasno, vedno je bolje pogajati se o vprašanjih, kakršno je berlinsko, kakor pa se bojevati zaradi njih.» Po mnenju Schroederja bi pošiljatev predstavnika OZN v Berlin lahko bila «koristna stvar», toda dodal je, da je «varnost Berlina odvisna predvsem od nazvočnosti zavezniških vojakov».

Iz vzhodnega Berlina javljajo, da je Gomulka govoril danes na zborovanju v velikih tovarnah «Leuna» blizu Merseburga. Poudaril je, da postaja rešitev nemškega vprašanja toliko bolj nujna, ker narašča nevarnost zaradi oboroževalne tekme, ki jo poživljajo zahodne države. Poudaril je, da je prišel čas, ko je treba gledati stvarnosti v oči, predvsem pa sprejeti dejstvo o obstoju dveh nemških držav in tudi sedanjih nemških meja. Ponovil je tezo o podpisu ločene mirovne pogodbe in da mora zahodni Berlin postati nevtralno in demilitarizirano mesto. Dohodi v to mesto pa morajo biti zajamčeni na podlagi sporazuma med velikimi državami, toda s pogojem, da se spoštuje ozemeljska suverenost Vzhodne Nemčije.

V Londonu pa je predstavnik Foreign Officea izjavil, da Mac Millan za sedaj ne misli iti v ZDA, da se posvetuje s Kennedyjem o Berlinu. Dalje je dejal, da sovjetski zunanji minister Gromiko ni vsaj za sedaj pokazal nobenega namena, da se ustavi v Londonu, ko se bo vračal v Moskvo po jutrišnjem sestanku s Kennedyjem. Glede napovedi, da se glede Berlina «nekaj kuha» in o čemer bosta baje jutri govorila Kennedy in Gromiko, ni hotel predstavnik nič izjaviti. Znano je, da britanska vlada ni odobravala kampanje, ki so jo bili začeli v ZDA za zaostrovanje napetosti okoli Berlina.

DANES

Predvčerajšnjim je Hruščov sprejel ameriškega veleposlanika Kohlerja, danes pa bo Kennedy vodil razgovore s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom. O včerajšnjem razgovoru Kennedyja z zahodnonemškim zunanjim ministrom Schroederjem, ki je prišel verjetno pripravljat bližnji sestanek med kanclerjem Adenauerjem in ameriškim predsednikom, je zahodnonemški zunanji minister med drugim izjavil, da se bo vse, kar je bilo do sedaj storjenega, nadaljevalo». Te besede so novinarji takoj komentirali kot namig, da se bo morda današnjim sestankom med Kennedyjem in Gromikom začela nova faza sovjetsko-ameriških diplomatskih stikov. Zaradi tega svetovna javnost od današnjega sestanka marsikaj pričakuje. Seveda predvsem v zvezi z Berlinom, okrog katerega se vrti tudi določen italijanski predlog rešitve s tako imenovanim Piccionijevim «Rimskim načrtom za Berlin», ki so ga v italijanskem zunanjem ministrstvu danes sicer zanikali zlasti zato, ker se dodaja, da je bil načrt v Washingtonu že odobren (načrt se glasi: Berlinsko vprašanje naj obravnava OZN, v Berlin naj bi prišle čete OZN v zameno z zahodne, vzhodnonemška vlada naj bi se priznala «de facto».) Od tega načrta, ki kljub zanikanju vendarle nekaj pomeni, pa je le majhen korak do včerajšnje izjave Gomulke, ki je ponovil tezo o podpisu ločene mirovne pogodbe in da mora zahodni Berlin postati nevtralno in demilitarizirano mesto z zajamčenimi dohodi vanj. Seveda bo vrhunec nove faze v odnosih med ZDA in ZSSR obisk Hruščova v New Yorku in njegov sestanek s Kennedyjem. Baje je Hruščov dokončno sklenil, da pride novembra v ZDA in da bo ta sklep Gromiko sporočil Kennedyju že na današnjem sestanku.

V svojem poročilu v centralnem odboru PSI, ki je začel včeraj svoje zasedanje, je Nenni dal pozitivno oceno dosedanje politike levega centra in predlagal sporazum med strankami vladne večine o petletnem programu za prihodnjo legislaturo. Za sklenitev takega sporazuma, hkrati s sporazumom o sodelovanju teh strank tudi v bodočih deželnih upravah, je Nenni postavil en sam pogoj: trdno in odločno voljo KD, PSDI, PRI in socialistov, da bodo skupno premagovali vse ovire, na katere bo naletel razvoj politike levega centra, pa naj bodo te ovire kakršnekoli.

Novi porazi Saudovih čet v Jemenu

SANA, 17. — Jemenska revolucionarna vlada postopoma utrjuje svoje položaje in če ne pride do večjih koncentriranih napadov od zunaj, se lahko reče, da se je revolucionarni režim dokončno uveljavil.

Kralj Saud in jordanski kralj še vedno financirata razne obmejne napade, ki pa postajajo vedno bolj neučinkoviti. Preteklo noč so jemenske čete zavrnile nov napad, ki je prišel s Saudovega ozemlja. Plačanci so bili prisiljeni na beg. Zatekli so se na ozemlje Saudove Arabije, potem ko so utrpeli hude izgube.

Agencija Srednji Vzhod poroča iz Sane, da je Emir El Hasan zbežal v protektorat Bayhan, vzhodno od Jemena, «potem ko je bil izgnan iz Saudove Arabije zaradi poraza, ki so ga doživele Saudove čete na obmejnem področju Sade».

Radio v Sani javlja, da so sklenili sovjetsko-jemenski sporazum, ki določa, da bo Sovjetska zveza dobavljala Jemenu žito in dala na razpolago tehnike za pristanišče Hodeido. Razen tega bo poslala v Jemen izvedence za izkoriščanje zemlje.

ZDA odklanjajo pomirjenje s Kubo

NEW YORK, 17. — Ameriška delegacija v OZN je razdelila danes pismo drugim delegacijam, v katerem trdi, da ukrepi, ki se tičejo nadzorstva nad plovbo in trgovino s Kubo, nimajo nobenih napadalnih namenov do kubanske vlade. Pismo je podpisal ameriški predstavnik v OZN Stevenson. V pismu pravi, da ukrepi, ki se med drugim tičejo strgovanja z orožjem in z drugim strateškim materialom», imajo edinole namen «obrambe zahodne poloble». Dalje trdi Stevenson, da ne gre za nobeno gospodarsko blokado, ter obtožuje Kubo, da hoče «zrušiti druge vlade na ameriškem kontinentu». Pismo trdi dalje, da bo kubanska vlada odgovorna za morebitne incidente v zvezi z ameriškim oporiščem v Guantanamu, in trdi, da, če hoče Kuba uvesti ozračje prijateljskih odnosov, «se mora povrniti k načelom in obveznostim medameriškega sistema, odpovedati se svoji podrejenosti Sovjetski zvezi in prenehati biti orodje, ki s tujo doktrino ogroža mir in varnost vseh sosedov».

Glasilo sovjetske vlade «Izvestija» odločno zanikuje pisanje New York Timesa», češ da je sovjetska vlada predlagala barantanje ameriški vladi v zvezi s Kubo in zahodnim Berlinom. List pripominja: «V Washingtonu je namen teh glasov, diskreditirati Sovjetsko zvezo in uporabiti uradno zanikanje neobstoječega predloga, zato da ustvarijo vojno psihozo na karibskem področju in v Srednji Evropi.»

Novi spopadi med Indijci in Kitajci

NOVI DELHI, 17. — Danes so uradno javili, da so se indijske in kitajske čete preteklo noč ponovno spopadle na severnovzhodni meji. Predstavnik zunanjega ministrstva ni hotel povedati, koliko časa je trajal spopad in v katerem kraju je do njega prišlo.

List «Statesman» piše danes, da so kitajske čete ponovno zasedle Longju na severnovzhodni meji, od koder so se bile umaknile. Indija je privolila, da ostane ta kraj nezaseden med pogajanji za določitev meje. Posebni dopisnik omenjenega lista piše, da so Kitajci ta kraj ponovno zasedli v soboto. Razen tega so se kitajske čete v zadnjem tednu septembra zbrale v kraju Migyitum, ki je tri kilometre severno od Longju na kitajskem področju, če se upošteva Mac Mahonova črta, ki jo Indija priznava kot mejo. Kitajci pa nočejo priznati te meje.

KUVAIT, 17. — Glavni tajnik OZN U Tant je sprejel vabilo finančnega ministra Kuvaita, naj obišče to državo.

Velika demonstracija proti Francu pred španskim poslaništvom v Rimu

Demonstranti so se spopadli s policaji, ki so jih bili napadli - Ostri protesti v parlamentu zaradi napada policije na poslanca Tonettija - Socialistični in komunistični poslanci zahtevajo strogo kaznovanje krivcev

RIM, 17. — Nocoj je bilo v gledališču Dei Satiri zborovanje proti Francovemu režimu. Zborovanja se je udeležilo veliko število ljudi. Organiziral ga je italijanski odbor za svobodo španskega ljudstva skupno z antifašističnimi mladinskimi in študentovskimi gibanji.

Govorili so komunistični senator Scotti, socialist dr. Nitti, socialdemokratka Margherita Barnabei, anarhist Umberto Marzocchi, republikanski svetovalec Mammi, prof. Aldo Garosci in nekateri predstavniki visokošolcev.

Po zborovanju so se večje skupine ljudi zbrale na Trgu Fontanella Borghese, kjer ima sedež špansko poslaništvo v bližini Kvirinala. Tu so demonstranti vzklikali proti Francu. Ko je množica vedno bolj naraščala, je prišla policija in jo začela razganjati. Prišlo je tudi do spopadov. Pozneje se je veliko število demonstrantov zbralo na Španskem trgu, kjer je sedež španskega poslaništva pri Vatikanu, toda tudi tu je nastopila policija skupno s karabinjerji, ki so potisnili demonstrante v bližnje ulice. Policija je prijela več demonstrantov. Večje število demonstrantov je bilo potolčenih.

Okoli 19.15, ko je v poslanski zbornici socialistični poslanec Ivano Curti govoril o proračunu za javna dela, je vstopil komunistični poslanec Tonetti, ki je prekinil govornika in sporočil, da so varnostne sile ustavile in napadle povorko demonstrantov v bližini španskega poslaništva in da so nekateri policaji napadli tudi njega. Zahteval je od vlade pojasnila o obnašanju policije.

Podpredsednik Li Causi, ki je predsedoval seji, je obsodil ta incident.

Takoj zatem je komunistični poslanec Raucci izjavil, da je policijski komisar, ki je ustavil sprevod, ukazal napad, ne da bi prej trikrat zatrobili, kakor določa postopek. Komunistični poslanci so začeli odločno protestirati. Predsednik je izjavil, da spričo tega ne ostane drugo nego držati se pravilnika in predložiti vprašanja s tem v zvezi. Medtem so poslanca Tonettija odpeljali v ambulanto, kjer so ga obvezali.

Kmalu zatem so socialistični poslanci Ferri, Leonetto, Amadei, Borghese, Concas in Iacometti predložili vprašanje notranjemu ministru, da zvedo, «kakšne ukrepe namerava uvesti v zvezi z obnašanjem policije med incidenti, ki so se dogodili med protifrankovsko demonstracijo in med katerimi je bil zadet tudi član parlamenta». Enako vprašanje je predložil komunistični poslanec Pajetta skupno z drugimi komunističnimi poslanci.

Podtajnik v notranjem ministrstvu Ariosto je v svojem kratkem govoru izjavil, da sedaj ne more še odgovoriti na vprašanja, ker nima še podatkov, izrekel pa je upanje, da bo lahko to kmalu storil. Obžaloval je, kar se je zgodilo poslancu Tonettiju, in izrekel željo, da ne bo potreba več imeti opravka s takimi dogodki.

Govoril je zatem komunistični poslanec Pajetta, ki si je najprej pridržal pravico, da odgovori na izjave, ki jih bo podala vlada, in je dodal, da hoče nocoj «izreči obžalovanje zaradi odsotnosti notranjega ministra ter izraziti prijateljstvo in solidarnost do poslanca Tonettija, ki je bil žrtev brutalnega napada». Poslanec je dodal, da je bil napad nameren in da je do njega prišlo potem, ko je policija že razgnala demonstrante.

V imenu socialističnih poslancev je poslanec Ferri izrazil solidarnost vsem, ki so bili napadeni med demonstracijo. Vzel je na znanje izjave podtajnika Ariosta in je zahteval, naj minister odgovori jutri. Dalje je zahteval, naj minister Taviani nastopi z vso strogostjo proti krivcem.

Predsedujoči Li Causi je nato izjavil: «Mislim, da se zbornica strinja v obsodbi tega, kar se je zgodilo poslancu Tonettiju, in da mu pošlje voščila». Misovski poslanec Caradonna pa je vzkliknil: «Ne strinjamo se vsi». Tedaj je nastal velik hrup. Komunistični poslanci so začeli vpiti proti fašističnemu poslancu, katerim so nato odgovarjali še drugi fašistični poslanci. Eni in drugi so se skušali spoprijeti, kar pa so pazniki preprečili. Kričanje je trajalo še nekaj minut in prišlo je do ponovnih poizkusov, da bi se obe skupini spopadli. Predsedniku se je po dolgem trudu posrečilo pomiriti duhove, in tedaj se je nadaljevala razprava o proračunu za javna dela.

Prihodnje leto volitve v Argentini

BUENOS AIRES, 17. — Notranji minister dr. Rodolfo Martinez je po radiu sporočil, da bodo v Argentini volitve med marcem in junijem prihodnjega leta. Dodal je, da bodo na volitvah lahko sodelovale vse politične struje in tudi peronistična gibanja, toda s pogojem, da se prilagodijo zakonom. Pripomnil je, da je «Argentina zrela za demokracijo». Točen datum volitev bo objavljen v prihodnjih štirih tednih. Izvoljeni predstavniki bodo prisegli najpozneje 12. oktobra prihodnjega leta.

Castro obišče Alžir

ALŽIR, 17. — Alžirski list «Al Sab» poroča, da je Ben Bela uradno povabil kubanskega ministrskega predsednika Castra, naj obišče Alžirijo kot gost alžirske vlade. Datum obiska bo določil Fidel Castro.

Ben Bela se je danes vrnil iz Havane v New York.

VČERAJ SE JE ZAČELO ZASEDANJE CENTRALNEGA ODBORA PSI

Nenni predlaga sporazum med KD, PSDI, PRI in PSI o petletnem programu za prihodnjo legislaturo

Tak sporazum, ki pomeni sodelovanje PSI v vladi, hkrati s sporazumom o sodelovanju med temi strankami v bodočih deželnih upravah, je mogoč le, če so te stranke trdno odločene skupno premagovati vse ovire pri politiki gospodarskega načrtovanja - Danes ponovna stavka kovinarjev

RIM, 17. — Centralni odbor socialistične stranke je začel svoje zasedanje kmalu po 17. uri. Po poročilu Nennija so zasedanje odložili na jutri.

Voditelj PSI Nenni je najprej dal pozitivno oceno o podpori socialistov vladi levega centra in dejal, da je vlada izpolnila svoje obveze in da jih namerava še nadalje izpolnjevati. Nato je naštel dosedanje ukrepe vlade in se zadržal na politiki gospodarskega načrtovanja in na vprašanjih kmetijstva. Glede tega so v teku pogajanja med PSI in KD, ki se bodo zaključila v kratkem.

Kar zadeva deželno ureditev, je dodal, da bo vlada preložila do konca oktobra ustrezne zakone za ustanovitev dežel z navadnim statutom; na tem terenu pa bo prišlo «do odločilnega spopada ne samo med novo večino in desnico, ampak znotraj vladne koalicije same», ker bo desnica izkoristila deželno ureditev kot izgovor za pobijanje politike levega centra. Nenni je podčrtal neodložljivo nujnost uveljavljenja deželne ureditve, ker se v tej borbi ne odloča le o usodi dežel, ampak se odloča o jutrišnjih deželnih upravah, namreč o «volji in sposobnosti levega centra, da uveljavi deželno ureditev, da deželam zagotovi potrebno oblast, da bodo učinkovito orodje v gospodarskem načrtovanju in demokratične obnove dežele».

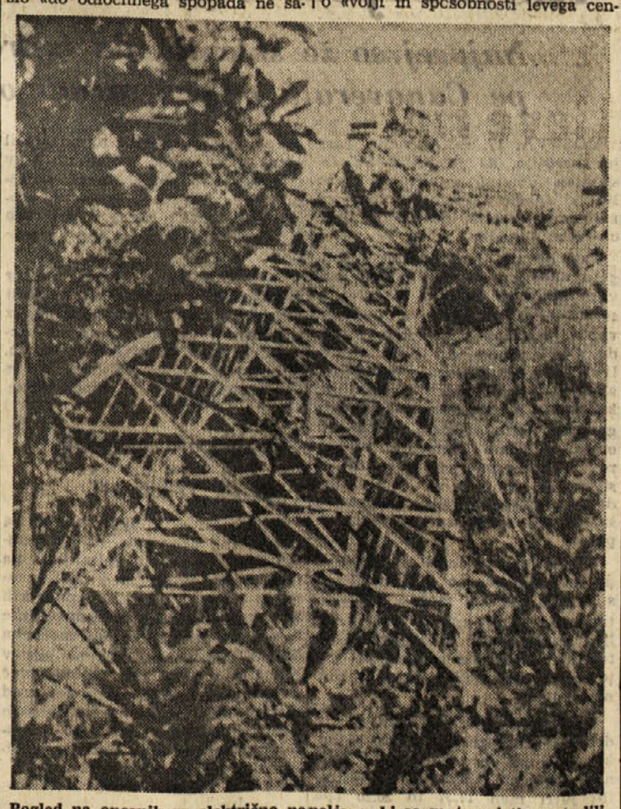

Pogled na opornik za električno napeljavo, ki so ga teroristi razstrelili na hribu Giunci na pod Bocnom

Ko je govoril o perspektivah prihodnosti, je Nenni dejal: «Iz slabšega, ki se mu je levi center izognil, in iz novega, ki ga je ostvaril, izhaja torej perspektiva drugega, naprednejšega razdobja sedanje izkušnje, ki ga bo morala označevati večja nasa obveza in drugih trank. Naš namen je doseči s KD, socialdemokrati in republikanci sporazum za celo legislaturo, namreč petletni program demokratične politike načrtovanja, ki ne bo obsegalo le gospodarsko načrtovanje, ampak mora predstavljati tudi točno definicijo splošne notranje in zunanje politike... Ko predlagamo sporazum o legislaturi, mi socialisti vemo, da bomo morali prevzeti večje odgovornosti in obveze, prek zunanje podpore, za katero nas je pooblastil kongres v Milanu v treutku, v katerem bi bilo nestvarno, če bi si zastavili obsežnej še cilje».

Nenni je nato podčrtal, da pomeni ureditev, ki se uveljavlja hkrati s politiko gospodarskega načrtovanja, «politično dejanje ogromne važnosti za demokratični napredek dežele». Glede tega pade na PSI velika odgovornost do vseh delavcev, namreč, da «ostvari pogoje», da se ti novi deželni organi rodijo, v celoti in vsedržavnem merilu, življenjski in učinkoviti, in da bodo mogli že od samega začetka izvrševati, z največjo avtonomijo, največjo oblast v mejah ustave». V zvezi s tem položajem in to odgovornostjo, bo *«politični sporazum, s katerim bo večina levega centra uveljavila deželno ureditev, moral najti svojo logično in naravno razširitev v deželnih odborih, da bi zagotovili največjo doslednost med programskimi usmeritvami deželnih in državnih organov. Vse to — sporazum o legislaturi in sporazum o deželah — predpostavlja en sam pogoj, toda končen in absoluten pogoj, da namreč obstaja sporazum in da ga podpirajo vsi, tako mi, kot KD, socialdemokrati in republikanci, in da obstaja volja, da se ga uresniči, pa naj bodo ovire, ki jih bo treba premagati, kakršnekoli».*

V nadaljevanju je Nenni poudaril, da ne obstajajo alternative razvoju politike levega centra; izven tega je samo desni center, «še bolj konservativen in reakcionaren od onega v preteklosti».

«Komunisti so s svoje strani že začeli s polemiko proti naši perspektivi; polemiko, ki bo končno koristna, če se bo omejila na svoj naraven teren, ki ni teren našega domnevnega popuščanja, ki mu noben komunist ne verjame sam pri sebi, ampak oni polemike o veljavnosti politike, ki jo mi predlagamo glede koristi delavcev, vseh delavcev. Naše zadržanje do komunistov — tudi če bi se polemika utegnila zaostriti — mora biti zadržanje delavske in ljudske stranke nasproti drugi delavski in ljudski stranki: izhajati mora iz ocene pomena, ki ga ima pojav komunizma v svetu, in iz upoštevanja pičle ali nične veljavnosti komunističnih perspektiv na Zahodu in v deželi, kakršna je naša dežela. Komunisti na Zahodu, italijanski pa na bolj sistematičen in odgovoren način, so se zavedli te svoje šibke točke in s svojimi kongresi skušajo ažurirati svoje ideološke pozicije, predvsem pa svoja politična stališča glede vprašanja odnosov med demokracijo in socializmom v borbi za oblast in v izvrševanju oblasti; toda vprav zato, ker je komunizem svetoven pojav, niso mogli preprečiti dejstva, da kdor hoče odgovor glede jamstva demokracije in svobode v procesu graditve socializma, jih gre iskat v deželi, kjer so na oblasti komunisti, predvsem pa v tiste dežele srednje in vzhodne Evrope, ki so imele zgodovinske, gospodarske in kulturne značilnosti, slične onim Zahodne Evrope. Komunisti so se spopadli s to omejitvijo in na njih je, da jo premagajo. Vendar pa ostala objektivno nemogoča borba za oblast, v kateri bi se socialisti pridružili komunistom, pa naj bodo še tako velike neposredne zahteve, ki so skupne vsaki delavski in ljudski stranki. V teh pogojih je politična enotnost, o kateri govore komunisti, nemogoča v borbi, kakršna je borba, ki jo vodimo, in ki je ena od najbolj tipičnih borb za oblast. Ko komunisti pravijo v svojih kongresnih tezah, da je potreben sporazum, sodelovanje in konvergenca v akciji z različnimi političnimi in družbenimi skupinami, da bi šli dalje po poti naprednejše demokracije, imajo prav; toda niso v stanju uresničiti takega sporazuma. Isto velja za politiko prisotnosti delavcev v oblastnih pozicijah.»

Potem ko je podčrtal, da je politična linija komunistov sodelovanje v vladi in v javnih upravah, da pa je ta politična linija postala nemogoča s hladno vojno, je Nenni dejal, da se socialisti ne morejo odpovedati taki politiki samo zato, ker komunisti niso v stanju se neposredno pridružiti tej politiki in jo zato napadajo kot odklon in izdajstvo.

Na jutrišnjem zasedanju centralnega odbora se bo začela diskusija o poročilu Nennija. Zaključek zasedanja je predviden za petek.

Poslanska zbornica je danes odobrila s tajnim glasovanjem proračun ministrstva za industrijo in trgovino in proračun ministrstva za delo in socialno skrbstvo, nato pa je nadaljevala razpravo o proračunu ministrstva za javna dela. V senatu je govoril minister pošte in telekomunikacij, nato so odobrili proračun in prešli na razpravo o proračunu ministrstva za kmetijstvo. Na popoldanskem zasedanju so nadaljevali razpravo o avtonomni deželi Furlaniji—Julijski krajini.

Danes je bila vsedržavna stavka delavcev v industriji obutve, jutri pa bo ponovna tridnevna stavka kovinarjev v zasebni industriji.

De Gaulle pripravlja „limanice“ za obotavljajoče se volivce

Stroški za referendum znašajo do sedaj milijardo lir - Včeraj brezplačna vožnja na podzemeljski železnici zaradi stavke

PARIZ, 17. — Francoska vlada je sprejela danes celo vrsto ukrepov socialnega značaja. Ker manjka samo petnajst dni do referenduma, ugotavljajo v opozicijskih krogih, da hoče vlada s tem vplivati na številne volivce, ki se niso še odločili.

Gre za zvišanje družinskih doklad za 4.5 odst., čemur bo prihodnje leto sledilo novo zvišanje za štiri odstotke. Dalje je določeno «posebno» zvišanje minimalnih mezd, število «mezdnih področij» pa se zniža od enajst na osem. Minister za informacije je izjavil, da je ta ukrep «uvod v politiko postopne ukinitve razlik med posameznimi mezdnimi področji».

Kar se tiče zvišanja minimalnih mezd, je minister ugotovil, da so se te menjavale periodično v skladu z zvišanjem življenjskih stroškov, toda vlada je sklenila glede tega še posebno revizijo «ob upoštevanju razvoja splošnih gospodarskih pogojev in narodnega dohodka».

V Parizu se danes vozijo brezplačno v podzemeljski železnici zaradi štirindvajseturne stavke osebja na postajah te železnice. Promet se redno nadaljuje, ker stavka samo nepotujoče osebje. Ob vhodih na železnico ni nobenega nadzornika.

V zvezi z referendumom so občinski svetniki za Seino imeli danes v občinski palači protestno zborovanje proti postopku, ki ga je določila vlada za odobritev revizije ustave. Navzoči so bili svetovalci vseh političnih skupin razen golistov. Svetovalci so soglasno sprejeli resolucijo, ki poudarja, da pomeni postopek za referendum očitno kršitev ustave.

V ostalem pa se kampanja za referendum vodi v precejšnji brezbrižnosti, ker je glavna pozornost političnih strank obrnjena na poslanske volitve, ki bodo novembra.

Danes so objavili nekaj podatkov, iz katerih izhaja, da bodo znašali izdatki za ta referendum milijardo lir. Natiskali so 435 ton glasovnic in manifestov. Skupno so natiskali 70 milijonov glasovnic z odgovorom «da» in prav toliko z odgovorom «ne». Razen tega so natiskali 46 milijonov okrožnic na štirih straneh, ki vsebujejo: 1. De Gaullov govor od 4. oktobra. 2. Dekret o referendumu. 3. Načrt zakona za izvolitev predsednika republike z neposrednimi volitvami. Vsak volivec bo dobil po pošti ovitek z dvema glasovnicama in z omenjeno okrožnico.

Papež pojde v Lurd?

RIM, 17. — Tiskovni urad ekumenskega koncila je danes sporočil, da so že včeraj popoldne začeli šteti 2.500 glasovnic, ki vsebujejo 400.000 imen. Predvidevajo, da bo delo trajalo še skoraj ves dan jutri.

Francoski škof Pierre M. Theas je na današnjem razgovoru s papežem izrazil željo, naj bi papež obiskal Lurd. Papež je baje izjavil, da ne izključuje, da bo izkoristil priložnost, če se bo ta nudila, da obišče Lurd.

Danes je zapustil Rim predsednik svetovnega metodističnega sveta škof Frederic Corson. Čez nekaj dni se bo vrnil v Rim. Na vprašanje, kaj misli o ekumenskem koncilu po sedanjih prvih korakih, je škof izjavil: «Mislim, da zasedanjem manjka primeren predsednik, in da še niso začeli obravnavati najvažnejših vprašanj. Vendar se duh dobre volje članov in papeža odraža na koncil. Naše upanje je, da bo ta dobra volja trajala tudi po zaključku koncila. Za sedaj je zelo težko predvidevati glede argumentov, ki jih bodo obravnavali».

V Rim je prišel danes škof Homer A. Tomlinson, ki je generalni nadzornik «Kristusove cerkve».

Prišel je skupno s svojo ženo, ki je bila tudi določena za opazovalko na koncilu. Škof je izjavil, da namerava izročiti papežu «zastavo miru za deset let od 1952 do 1962 brez vojne». Izrazil je upanje, da se bo v Rimu sestal s predstavniki raznih ver, ki so zastopani na koncilu. Pripomnil je, da je «Kristusovo cerkev» ustanovil junija 1903 v Ameriki njegov oče A. J. Tomlinson.

Ob zaključku vojaških manevrov je de Gaulle v Clermont Ferrandu odlikoval generala Morela. Ko mu je hotel pripeti medaljo, mu je ta padla na tla

Japonski avtomobili na evropskem trgu

V razdobju med l. 1951 in 1961 se je proizvodnja japonske avtomobilske industrije dvajsetkratno povečala. V računskem l. 1961/62, ki traja od 1. aprila do 31. marca, je tekoče trakove v japonskih avtomobilskih tovarnah zapustilo skupno 876.822 motornih vozil. Leto prej je proizvodnja izročila trgu le 560.815 avtomobilov. Prirastek proizvodnje znaša torej več kot 35%. Medtem ko je v zahodnem svetu večji del zmogljivosti namenjenih proizvodnji osebnih avtomobilov, pa na Japonskem odločno prevladuje produkcija tovornih avtomobilov. Od omenjene količine 876.822 avtomobilov odpade na osebna vozila nekaj manj kot četrtina. Kar zadeva proizvodnjo tovornih, specialnih in dostavnih avtomobilov, se je japonska industrija s proizvodnim dosežkom v l. 1961 uvrstila na drugo mesto za Združenimi državami Amerike. Vendar ima Japonska v primerjavi z drugimi deželami, proizvajalkami avtomobilov, določene prednosti, ker je spričo tako poraslega proizvodnega obsega neizpodbitno, da se bo prihodnje leto, če ne že prej, vključila v svetovno konkurenco kot zelo nevaren tekmec zlasti zahodnoevropski industriji. Prve sunke bližajoče se ofenzive že čuti Skupni evropski trg, predvsem Zahodna Nemčija, kjer Japonska že skuša plasirati svoj model «Bluebird», vozilo s štirimi vrati (limuzina), štirivaljnim motorjem 1200 ccm, ki v mnogočem spominja na «Fiat 1200», napovedujejo pa, da bodo Japonci v kratkem prikazali tudi model športnega vozila in kasneje model večjega osebnega avtomobila, ki sta ju Japonci prevzeli v svoj proizvodni program za l. 1963. Japonska firma «Honda» si prizadeva tudi odpreti svoje podružnice predvsem v Zahodni Nemčiji, kjer je povpraševanje po športnih modelih zaradi pomanjkanja izbire tovrstnih vozil lastne proizvodnje precej veliko.

Japonska avtomobilska industrija je vsaj 20 let mlajša od zahodnonemške. Prvi avtomobil se je na Japonskem pojavil sicer dovolj zgodaj, že l. 1899, vendar tja do začetka prve svetovne vojne ni bilo poizkusov, da bi konstruirali model lastne proizvodnje. Ko pa so končno proizvedli prve izvirne japonske modele, zaradi potreb na lastnem trgu, Japonci niso niti poskušali prodreti na tuje trge. Za očeta japonske avtomobilske industrije velja Junya Toyokawa, ki je po večletnem študijskem bivanju v Združenih državah Amerike začel serijsko proizvodnjo avtomobilov v količini 400 enot, dokler mu naposled niso pošla finančna sredstva.

Septembra 1945. so kontrolne oblasti zmagovitih sil dovolile Japoncem mesečno proizvodnjo 1500 uporabnih avtomobilov. Produkcijo osebnih avtomobilov, ki se je začela dve leti kasneje, so zavezniki Japoncem močno omejili, tako da se je znatneje okrepila šele oktobra 1949. Prva osebna vozila izvirne izvedbe je dala na trg Nissan Motor Company, in sicer z imenom «Datsun». Naslednja leta so nato montirali različna evropska osebna vozila, katerih proizvodnjo so nato docela usvojili. Šlo je predvsem za 4 CV Renault, Hillman «Minx» in Austin A-40. Sledilo je rabdobje malih vozil, katerih proizvodnjo je spodbujalo zlasti ministrstvo za trgovino in industrijo. Šele zadnja tri leta se je začela japonska avtomobilska industrija bolj intenzivno ukvarjati z razvijanjem vozil srednjega razreda, ki bi lahko uspešno tekmovala s tovrstnimi evropskimi modeli.

Japonska industrija osebnih avtomobilov obsega osem tovarn, med katerimi je Toyata Automobile Comp. z letno proizvodnjo nad 200.000 motornih vozil v l. 1961 največja. Sledijo ji Nissan (165.000 enot), Toyo Kogyo (11 tisoč enot), Isuzu (60.000 enot), Prince in Mitsubishi (vsaka okrog 38.000 enot), Fuji (35.000 enot) in Hino (30.000 enot). Navedene količine, seve, veljajo za je razdobje malih vozil, katerih že bržčas mnogo večje. Vendar je že na osnovi teh podatkov moč sklepati, kakšno rast bo japonska avtomobilska industrija doživela prihodnja leta, zlasti še, ker Japonci v tovrstno industrijo investirajo milijonska sredstva.

Zanimivo je, kako se je v zadnjih letih spreminjala japonska struktura proizvodnje in kako se je skladno s tem razvijal izvoz avtomobilov japonskega izvoza. Medtem ko je japonska avtomobilska industrija l. 1959 proizvedla le še 73.487 avtomobilov od 361 do 2000 ccm, jih je naslednje leto izdelala že 165 tisoč in v prvih sedmih mesecih l. 1961 — kar 158.250. Skladno s tem se je razvijal tudi izvoz, za katerega so na voljo podatki le do l. 1959. L. 1950, ko je Japonska začela prvikrat izvažati avtomobile, je šlo v izvoz le 6 enot, l. 1959 pa se je izvoz povzpel že na 4878 enot.

Kar zadeva tehnično plat, je Japonska že zdavnaj odrasla tolikokrat citiranemu plagiatorstvu. Takšna trditev je upravičena tembolj, ker so Japonci zahodni svet že nekajkrat presenetili z blestečimi zmagami na dirkah z motornimi dvokolesi lastne proizvodnje. Firma «Honda» pa povrh tega pripravlja še formulsko dirkalno vozilo, ki naj bi že letošnjo jesen opravilo prve preizkušnje in se nato prihodnje leto pojavilo na dirkalnih pistah, da bi se s svojo ekipo potegovalo za lovorov venec. Kot napovedujejo, se utegne ta dirkalni voz pojaviti z motorjem v eni izmed treh izvedb, ki so jih konstruirali v te namene. Gre za 6-valjni, 12-valjni in celo za 24 valjni motor, torej za dokaj široko izbiro zmogljivosti.

Japonci so začeli tako rekoč iz nič, zato so kot tekmeci na svetovnem trgu toliko bolj nevarni, saj niso obremenjeni s tradicijami niti ne z zastarelimi proizvodnimi zmogljivostmi in se jim zato zlasti na področju konstruiranja novih modelov ponuja dokaj pestro torišče dela. Opaziti je tudi, da začetne, na gospodarnost in zmerne cene preračunane modele čedalje bolj zamenjavajo vozila, ki so tako po tehnični izdelavi, zmogljivosti motorjev, kot tudi reprezentativnosti, zelo mikavni.

Medtem ko so številna majhna vozila japonske izdelave opremljena večidel z dvotaktnimi, zračno hlajenimi motorji, so večja vozila opremljena izključno z vodno hlajenimi vrstnimi motorji s štirimi valji. Značilna za japonsko tehniko je popolna avtomatika, razen avtomatskega pogona pa imajo večji avtomobili tudi vzmetenje na posameznih kolesih (kot vozila francoske izdelave) in os de-Dion. Japonskim serijskim vozilom, ki razvijajo precej velike hitrosti, očitajo le, zakaj niso opremljena s ploščnimi zavorami.

Japonska malolitražna vozila so konstrukcijsko zelo popolna. Tako sodi v serijsko izvedbo tovrstnih japonskih vozil tipa Mazda R 360, med drugim, zračno hlajen štiritaktni dvovaljni V motor, nameščen zadaj, dalje štiristopenjsko popolnoma sinhronizirano gonilo, na željo z menjavcem vrtilnega momenta, vzmetenjem na posameznih kolesih, in gumijastim torzijskim vzmetenjem pri serijski izvedbi. Nissan Motor Comp. napoveduje proizvodnjo mičnega športnega vozila z motorjem 1200 ccm. Toyopet proizvodnjo elegantnega coupeja, ki naj bi z močjo 105 KM dosegel hitrost 180 km/h, in Prince produkcijo modela Skyline Sport, za katerega naj bi karoserijo izdelal Italijan Michelotti. Gre za štirisedežni GT-coupe, ki ga bodo izdelovali tudi v izvedbi kabrioleta z 1,9-litrskim motorjem 94 KM in vrhunsko hitrostjo 150 kilometrov na uro. Z volanom, posnetim po Nardiju in dodatno vgrajenim izpuhom Abarth bo ta avto ustrezal evropskemu okusu in predstavam o hitrem športnem coupeju.

Zahod se japonske avtomobilske konkurence sicer boji — največ strahu so mu v kosti nagnale dumpinške cene, ker so avtomobili evropskega izvora dražji zaradi dokaj višjih mezd v evropski avtomobilski industriji. Vendar se zlasti zahodni Nemci kot vodilni v evropski avtomobilski industriji tolažijo, da Japonci kot konkurenti ne bodo predstavljali hujše nevarnosti vse dotlej, dokler ne bo z avtomobili zasičen njihov domači trg.

Za slepo deklico

OSTIGLIA (Mantova), 17. — V Poggio Rusco prihojajo iz vse Italije denarni prispevki, ki naj bi staršem 4-letne deklice Clorinde Dal Prà omogočili poslati slepo hčerko na operacijo v New York k specialistu La Rocca.

Danes bo odbor, ki se je sestavil, da bi družini Dal Prà pomagal, izročil ravnatelju bančne podružnice 2.257.400 lir, ki so bile do sedaj nabrane.

Lucia Mastronardija ne bi smeli izpustiti?

VIGEVANO, 17. — Lucio Mastronardi, priznan pisatelj, ki je letos prejel nagrado Prato za svojega «Učitelja iz Vigevana», je moral te dni doživeti neprijetnost, da so ga odvedli v zapor, od koder naj bi ga za dve leti odpeljali v umobolnico. Pisatelj je imel to smolo, da je pred letom ali že prej v trenutku živčne razrvanosti nahrulil neke železničarje. Bil je zares tako oslabel, da je moral za nekaj asa v bolnišnico kjer se je v redu pozdravil. Toda neki sprevodnik ga je tožil. Mastronardi je bil oproščen, češ da se ni mogel zavedati, kaj dela, in tudi ni mogel odločati o svojih dejanjih. Druga plat take razsodbe pa ima ukrep, da se prizadeta oseba spravi v umobolnico za ne manj kot dve leti. V primeru Mastronardija je vse nekje zaspalo. V nedeljo zjutraj pa so ga prišli iskat in bil je na tem, da gre v umobolnico. Vendar so ugotovili pri vsej stvari neko napako in so ga izpustili. Toda že se je oglasil sodnik iz Alessandrije, ki ga je obsodil, češ kako so ga mogli izpustiti. Bomo videli, kako se bo vsa stvar končala.

Lahko, da se bo končala za Mastronardija ugodno, tako da ga ne bodo spet odpeljali in vtaknili za dve leti v umobolnico. Toda pisatelj je že sam ugotovil: ne bi bil «il Mastronardi» in če ne bi o njem časopisi toliko pisali, bi bil gotovo ostal v zaporu in potem v umobolnici. Toda pisateljska slava ter normalno življenje, ki že samo zanika vrednost razsodbe, še ni nikako jamstvo za Mastronardija...

(Na sliki levo je Lucio Mastronardi z materjo doma).

RIM, 17. — Hranilnica lombardskih pokrajin je sklenila dodeliti 82 bolniškim zavodom svojega področja izreden prispevek v znesku 500 milijonov lir.

VZNEMIRJENJE PO VSEJ DRŽAVI

Potniki na motorni ladji «Africa» se ne bodo izkrcali do 20. t. m.

Na ladji je umrlo neko dekle in obstaja sum, da so smrt povzročile črne koze - Kljub temu pa se je v Brindisiju izkrcalo 42 potnikov, ki bi lahko bili nevarni za svojo okolico

RIM, 17. — Ko se je izvedelo, da se je v Brindisiju izkrcalo z ladje «Africa» 42 potnikov in da je nekaj dni prej na ladji umrlo dekle in da so bile mogoče vzrok smrti črne koze, je med prebivalstvom po vsej državi zavladalo precejšnje vznemirjenje. Sedaj je ladja «Africa» v karanteni v Benetkah in potniki se ne bodo smeli izkrcati do 20. oktobra. Postavlja se seveda vprašanje, kako da so smeli potniki v Brindisiju izstopiti, in zakaj ni bila ladja postavljena pod karanteno že v Brindisiju. Dekle je namreč pred dnevi umrlo nekoliko pred prihodom v Suez; njeno truplo so tamkaj izkrcali. Da je šlo mogoče za črne koze, je izjavil zdravnik na ladji dr. Padula.

Joan Millner iz Johannesburga, 22-letna študentka, rojena v Este v padovanski pokrajini, hči Italijanke in Angleža, se je vkrcala na «Africo» v Durbanu in je bila namenjena v Benetke. Od tu bi pot nadaljevala v Milan, kjer je nameravala študirati na akademiji Brera. Toda 11. oktobra je umrla in dan pozneje so njeno truplo izkrcali v Suezu. Ladja je nadaljevala svojo vožnjo v Brindisi. Tu pa se je smelo 42 potnikov izkrcati. Zdravstvenim oblastem je očitno zadostovalo, da so bili vsi zdravi in da so bili cepljeni. Poskrbele so samo še to, da so zadevo javile ministrstvu, ki naj bi opozorilo zdravstvene oblasti tistih krajev, kamor so bili potniki najprej namenjeni. In v teh krajih naj bi bili še nekaj časa pod kontrolo. «Africa» je iz Brindisija odplula v Benetke, nakar bi morala nadaljevati pot v Trst. V Benetkah pa so jo dali (kot smo že včeraj poročali, op. ur.) pod karanteno.

Zaradi razburjenja v javnosti je ministrstvo za zdravstvo sporočilo, da so bile zdravstvene oblasti že takoj ob prihodu ladje seznanjene s podatki o izkrcanih potnikih ter tudi o njihovem gibanju v državi. Te oblasti so bile obveščene o prihodu potnikov po zdravstvenih oblasteh pristanišča. V krogih ministrstva še poudarjajo, da so bili vsi potniki že ob vkrcanju opremljeni s predpisanim spričevalom o cepljenju in da so bili vsi še enkrat cepljeni. Njih zdravstveno stanje je sedaj popolnoma normalno in vsi ukrepi so bili sprejeti samo iz preventivnih razlogov.

Končno na ministrstvu zatrjujejo, da so izolirali potnike, ki so ostali na ladji, potem ko je ta odplula iz Brindisija, zgolj zaradi njihovega velikega števila in pa zaradi zapletenosti njihovih nadaljnjih poti.

S pomočjo urada za tujce na kvesturi so v Rimu zasledili tri tujce, ki so se nahajali na ladji «Africa». Poslali so jih k zdravniku. V Neaplju pa so našli sedem izmed potnikov, ki so se izkrcali v Brindisiju. Šest se jih je nastanilo v nekem hotelu, eden pa — neki menih — se nahaja v Maranu blizu Neaplja. Štiri osebe so pod nadzorstvom neapeljskih zdravstvenih oblasti, medtem ko so tri nadaljevale pot proti Rimu. Doslej zdravstveno stanje teh oseb ne povzroča skrbi. V hotelu pa, kjer stanujejo, so prekontrolirali cepljenje vseh uslužbencev, ki so bili, kot je znano, skupaj z osebjem vseh neapeljskih hotelov že lani cepljeni, ko se je pojavil neki sumljiv primer nalezljive bolezni. Pod nadzorstvom v Neaplju sta dva Američana, ena Nemka, menih pa je Italijan. Tisti trije, ki so odpotovali v Rim, pa so Angleži.

V Neaplju pa so bili iz Foggie obveščeni, da sta namenjeni v Neapelj še dve osebi z ladje «Africa». Ti dve so že pregledali v Foggi, v Neaplju pa jih v penzionu, kamor sta namenjeni, že tudi čaka zdravnik. Gre za dve turistki iz Kenije, ki se nameravata ustaviti v Neaplju za nekaj dni. Ena bo potem potovala še v Rim, Firence, Benetke ter nato preko Švice na Irsko, druga pa se namerava po Rimu ustaviti v Parizu, Londonu in drugih krajih Anglije.

Ministrstvo za zdravstvo je opozorilo zadevne oblasti v Firencah in v Milanu o prihodu nekaterih potnikov z ladje «Africa» v ti dve mesti. Vendar se doslej ni ugotovilo, da bi bili prispeli.

Pet izmed izkrcanih potnikov z ladje «Africa» se je s trajektom pripeljalo v Grčijo. Imeli jih bodo dva tedna pod nadzorstvom. Potniki so prišli iz Tanganjike in Rodezije.

Dr. Bagnato, načelnik urada pomorskega zdravstva v Benetkah, je izjavil, da se 300 potnikov in 160 članov posadke na ladji «Africa» zdravstveno odlično počuti. Bagnato je dopoldne pregledal ladjo. Življenje na ladji je normalno. Stražniki drže kordon ob pomolu, kjer se nahaja ladja; stražili bodo do 20. oktobra, ko se bodo smeli potniki izkrcati, če ne nastopi kak nov element. Ladja je popolnoma izolirana in doslej tudi ni bila potrebna še nobena nabava živil. Za prihodnje dni pa bodo sprejeli posebne ukrepe, ko bo treba spraviti na ladjo potrebna živila. Nekateri sorodniki potnikov so se morali zadovoljiti s tem, da so od daleč pozdravili svojce.

Objavljen je bil celotni seznam potnikov, ki so se izkrcali v Brindisiju. Nekateri so namenjeni v razne kraje Italije, večinoma pa gre za turiste, ki si hočejo ogledati glavne kraje Italije, nato pa bodo potovali v razne druge dežele Evrope in tudi v Ameriko.

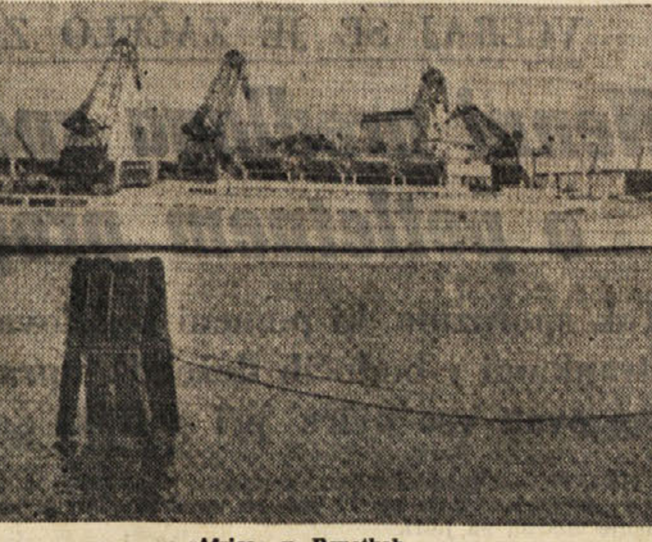

«Africa» v Benetkah

Rossana Podestà se z vnemo posveča urejevanju svoje hiše v Rimu. Njen «hobby» je arheologija; na sliki je pri skupini etruščanskih posod. (Kmalu jo bomo videli v filmu, ki so ga poleti snemali v Pulju)

Italijan zadel na švedski loteriji

GOTEBORG, 17. — Neki tukajšnji list poroča, da je neki italijanski državljan skupno z dvema švedskima družinama lastnik loterijske srečke, ki je zadela 100.000 kron (okrog 12 milijonov lir). Italijan se je vrnil avgusta v Italijo, potem ko je nekaj let zaradi dela bival v Goteborgu. Zdi se, da se sedaj nahaja v neki bolnišnici v Turinu. List ne navaja popolnega imena lastnika srečke, temveč samo Giuseppe. V času, ko je bival v Goteborgu, je vsak mesec kupil z dvema družinama srečko. In čeprav sedaj še niti ni plačal svojega dela za srečko, ki je bila kupljena v septembru in je zadela 100.000 kron, ga imajo njegovi šved ki prijatelji vseeno za udeleženca pri nabavi srečke. Po plačilu taks bo italijanski delavec prejel okrog 2.700.000 lir.

knjige ~ gledališče ~ film ~ ples

glasba ~ slikarstvo

Dijakom priporočamo revijo «Proteus»

Naša mladina — mislimo predvsem na dijake — najbrž premalo pozna odlično revijo «Proteus». (Seveda ne bi smelo biti nobenega profesorja realnih predmetov, ki ne bi imel te revije naročene.) «Proteus» je ilustriran časopis za poljudno prirodoznanstvo in ga izdaja Prirodoslovno društvo Slovenije. Urejuje ga prof. dr. Lavo Čermelj, toda v uredniškem odboru so še znani univerzitetni profesorji in znanstveniki: prof. dr. Jovan Hadži, dr. Miroslav Kališnik, prof. Alija Košir, prof. dr. ing. Anton Kuhelj, doc. dr. Janez Matjašič, prof. dr. Črtomir Nučič, prof. dr. Hubert Pehani, doc. dr. Anton Ramovš in prof. dr. ing. Aleš Strojnik. Prispevki v reviji so pisani tako, da bralci nimajo vtisa, da bi se morali prebijati skozi «suhoparno» znanost, temveč jih na vabljiv način znanost priteguje. Za tiste, ki se čutijo krepki v matematiki, bodo še posebej zanimiva v vsaki številki vprašanja «za bistre glave»; rešitve teh vprašanj pošiljajo dijaki in drugi iz raznih krajev.

«Naša sodobnost»

V 10. številki «Naše sodobnosti» piše Josip Tavčar o izboru iz jugoslovanskih književnosti» v italijanščini. Ta izbor je izšel v lanski decembrski številki revije «Galleria». Tavčarjeva ocena priredbe izbora je negativna. V isti številki sodelujejo še Dušan Pirjevec, Jože Udovič, Vitomil Zupan, Drago Ham, Miloš Mikeln, Mirko Zupančič, Bojan Štih, Janko Pleterski, Ivan Bratko, Janez Stanovnik, Jože Šifrer, Marjan Lipovšek, Ivo Petrič in Drago Šega.

Tudi Tržačanka med nagrajenci

MILAN, 17. — *Razsodišče za VIII. nagrado Diomira «prvi lovorov list», ki je namenjena umetnikom od 20 do 30 let, je nagrade, ki so bile na razpolago, dodelilo tako: nagrado Diomira v znesku 50.000 lir ter zlato medaljo predsednika republike je prejel Claudio Costa iz Chiavarija; zlati medalji senata in poslanske zbornice pa sta dobila Francesco Arduini iz Verone in Giuseppe Landini iz Bologne; plaketo milanske pokrajine so dodelili Mariu Scarpatiju Barre (Neapelj). Galerija Sp[illegible] torno je dala svojo nagrado (posebno razstavo) Giovanniju [illegible] rozzu iz Catanie. Združenje založnikov je dalo kot nagrado [illegible] kazilo ter medaljo Umbertu [illegible] niju iz Milana ter je opozorilo založništva za morebitna naročila za delo Maria Scarpatija Barre, Fabrizia Canevo iz Vi[illegible] ze ter Giovannija Zironija iz Bologne. Založnik Mursia je ločil, da prejme njegovo nagrado — naročilo za delo — M[illegible] Grazia Pepeu iz Trsta. Ostale nagrade — nabave in naročila za delo — bodo dodelili darovalci sami.*

Danes nagrada Nobel 1962 za fiziologijo in medicino

STOCKHOLM, 17. — *Nagrada Nobel 1962 za fiziologijo in medicino, prva v vrsti Nobelovih nagrad v tem letu, bo podeljena jutri v Stockholmu. Med kandidati za nagrado je tudi italijanski znanstvenik Ugo Cerletti. Druga imena favoritov pa so Magoun, Salk, Sabin (ZDA), Eccles (Avstralija), Selye (Kanada) i.dr.*

Slikarji, kiparji, risarji, naredite osnutke!

FIRENCE, 17. — *Rok natečaja za plakat «razstave in tržišča sodobno umetnost», ki bo v Firencah v palači Strozzi od marca do 28. aprila 1963, je podaljšan do 30. novembra. Slikarji, kiparji in risarji lahko pošljejo do tega roka od enega do tri osnutke v barvah, formata 70 x 100 cm. Izbrani osnutek bo prejel milijon lir, za njega uporabo pa bo avtor prejel nadaljnjih 500.000 lir. Vsi osnutki bodo do decembra meseca na razstavi v palači Strozzi. Seveda mora osnutek upoštevati značaj razstave.*

Lancaster in Spagna sta se sporazumela

RIM, 17. — *Na sodišču je danes prišla na vrsto tožba, ki jo je fotoreporter Umberto Spagna vložil proti filmskemu igralcu Burtu Lancasteru. Kot je znano, je ta prišel v Italijo zaradi snemanja filma «Gepard». Bilo je 12. maja, ko je Lancaster prišel iz nekega lokala v družbi neke gospodične. Spagna ju je takoj fotografiral, kar igralcu očitno ni bilo po volji. Ko pa je napravil še drugo sliko, ga je Lancaster brcnil in ga še oklofutal ter mu tako povzročil poškodbe za 8 dni zdravljenja. Toda danes se je zadeva hitro končala, ker je Spagna tožbo umaknil. Lancaster, ki ga danes ni bilo, bo moral priti na sodišče, da s podpisom vzame na znanje umik tožbe.*

OKROG JUPITRA RADIOAKTIVNA PLAST?

Danes izstrelitev «Rangerja» Izstreljen satelit «Kozmos»

Najprej so že sklenili, da izstrelitev na Cape Canaveralu odlože zaradi orkana «Ella»

MOSKVA, 17. — Agencija Tass je sporočila, da je bil v SZ izstreljen umetni satelit «Kozmos 10», ki spada v vrsto satelitov za raziskavo vesolja. Satelit je brez človeške posadke.

Tass navaja, da je satelit v apogeju oddaljen od Zemlje 380 km, v perigeju pa 210 km. V satelitu so aparati, potrebni za nadaljevanje raziskovanja vesolja v skladu s programom, ki je bil objavljen letos 16. marca. Med temi aparati je tudi radijski oddajnik, ki oddaja na frekvenci 19,995 megaciklov, nato radijski sistem, ki omogoča točno merjenje premerov orbit, in pa radio-telemetrični sistem, ki sporoča na Zemljo podatke o funkcioniranju priprav v satelitu in vsega znanstvenega aparata.

Sovjetski astronomi so mnenja, da je lahko planet Jupiter obdan s plastjo, ki je močno radioaktivna, kakor plast, ki obdaja Zemljo. Znanstveniki oslanjajo svojo teorijo na radijski poskus, pri katerem so uporabili valove različnih dolžin.

WASHINGTON, 17. NASA je danes zvečer preklicala svoj sklep, ki ga je že objavila, ter je sklenila, da bodo «Ranger V» izstrelili jutri med 17.37 in 20.20 (po italijanskem času). Ce pa bi morali poskus le odložiti zaradi tehničnih ali meteoroloških vzrokov, ga bodo lahko izvedli 19. oktobra ali 13. novembra. Ta sklep so sprejeli na sestanku strokovnjakov za meteorologijo.

Prvotno pa je že bilo objavljeno, da so izstrelitev sonde «Ranger V», ki bi morala biti danes, odložili za kake štiri tedne, in to zaradi nevarnosti, ki jo predstavlja orkan «Ella». Prihodnja ugodna doba za izstrelitev bi bila okrog 13. novembra. Organ «Ella», ki je okrog 500 km od obale Floride, onemogoča — tako je bilo rečeno v sporočilu — izstrelitev v oktobru. Neki predstavnik NASA je še dejal, da bo zelo težko, če postane veter močnejši, spraviti raketo in «Ranger V» na varno v kak hangar. Očitno pa je nevarnost odpadla, če se je NASA odločila za izstrelitev jutri.

Potresni sunki

SPOLETO, 17. — Tu so zabeležili okrog 8. ure dva lažja potresna sunka, dobre pol ure pozneje pa nadaljnja dva še bolj rahla.

Hujše pa so bile posledice potresnega sunka, ki so ga včeraj zvečer čutili v občinah Ariano Irpino, Casalbore in še nekaterih drugih krajih. Sunek ni povzročil nikake škode, toda ker so bili prav ti kraji pred nedavnim po potresu močno prizadeti, je zaradi včerajšnjega sunka okrog 20.000 oseb iz teh krajev prebilo noč na prostem.

TEHERAN, 17. — Včeraj zvečer je tukajšnji geofizikalni inštitut zabeležil močan potresni sunek z epicentrom okrog 70 km od prestolnice proti Kaspijškemu morju. Po vesteh, ki so prispele danes dopoldne, sunek ni povzročil škode.

Italijansko-nemških porok vedno več

BONN, 17. — V zadnjih letih je vedno več primerov, da se nemška dekleta poročijo z Italijani, pa tudi število porok med Italijankami in Nemci narašča. Po podatkih kölnskega inštituta za industrijske raziskave je bilo zaradi močnega dotoka italijanske delovne sile v Nemčijo v letu 1961 20-krat več italijansko-nemških porok kot pred šestimi leti, ko so na italijanskih konzulatih registrirali 126 mešanih porok; preteklo leto pa je bilo takih porok 2.543.

Milijardno premoženje za dobrodelne in verske ustanove

COMO, 17. — Margherita Casletti vd. Campari je z oporoko zapustila svoje premoženje v vrednosti nad milijardo lir raznim dobrodelnim in verskim inštitutom. Notar dr. Giuriani je povedal, da je imela Margherita Casletti, ki je umrla 19. septembra, samo zelo daljne sorodnike, katerim je zapustila le malenkosten del ogromnega premoženja.

To premoženje je Casletti podedovala po očetu Garibaldiju Caslettiju, s katerim se je njena mati Emilia Comolli vd. Sonzogno drugič poročila. Margherita Casletti v zakonu s Camparijem ni imela otrok in kot vdova je ostala edina dedinja velikega očetovega premoženja. Živela je zelo odmaknjeno življenje.

Njena mati je bila — sicer ne neposredno — zapletena v neki umor v Rimu 6. februarja 1875. Tedaj je bil v uredništvu lista «La Capitale» ravnatelj Raffaele Sonzogno, mož Emilie Comolli, umorjen s 17 ubodljaji z nožem. Morilec Pio Frenza ter Giuseppe Luciani, ki ga je k umoru nagovoril, sta bila obsojena na dosmrtno ječo. Vdova Sonzogno se je vrnila v Como ter se poročila z očetom Margherite Garibaldijem Caslettijem, s katerim je imela še tri druge otroke.

Friderik IX in Ingrid na počitnicah v Italiji

KOPENHAGEN, 17. — Kralj Friderik IX. ter kraljica Ingrid sta z Danske odpotovala z vlakom proti Bologni, od koder bosta z avtomobilom nadaljevala pot v Firence. Tu se bosta ustavila nekaj dni, nato pa bosta odpotovala drugam. Vrnila se bosta 7. novembra. Za svoje počitnice sta letos določila čas prej, kot po navadi, da se bosta potem lahko udeležila slavnosti ob 80-letnici švedskega kralja Gustava.

Nalezljive bolezni

CAGLIARI, 17. — Okrožni sodnik v Villa Massargia je zdravstvenim oblastem javil neki primer poliomielitisa. Zbolela je neka 21-mesečna deklica, ki so jo takoj spravili v bolnišnico.

CERIGNOLA (Foggia), 17. — Zdravstvene oblasti so odredile cepljenje proti tifusu za številne kategorije delavcev, zlasti za tiste, ki so zaposleni v javnih lokalih ter pri izdelavi živil. Ta ukrep je bil sprejet zaradi tega ker se je v zadnjem času med prebivalstvom pojavilo nad 100 primerov tifusa.

Demonstranti proti jedrski oborožitvi na poti v Leningrad

STOCKHOLM, 17. — Dvanajst pobornikov proti jedrski oborožitvi je danes z neko ladjo odpotovalo iz Stockholma v Leningrad. Komaj je 15 metrov dolga ladja zapustila pristanišče, je razobesila zastavo, na kateri je v ruščini napisano: «Nobenega atomskega poizkusa ne na Vzhodu ne na Zahodu!». Skupino, ki hoče tako demonstrirati proti jedrski oborožitvi, vodi dr. Erle Reynolds, neki Američan, ki živi v Hirošimi. Reynolds je izjavil, da se člani posadke, ki so vsi brez sovjetskega vizuma, ne bodo pustili zapoditi. Ladja bi morala prispeti v Leningrad v nedeljo proti poldnevu.

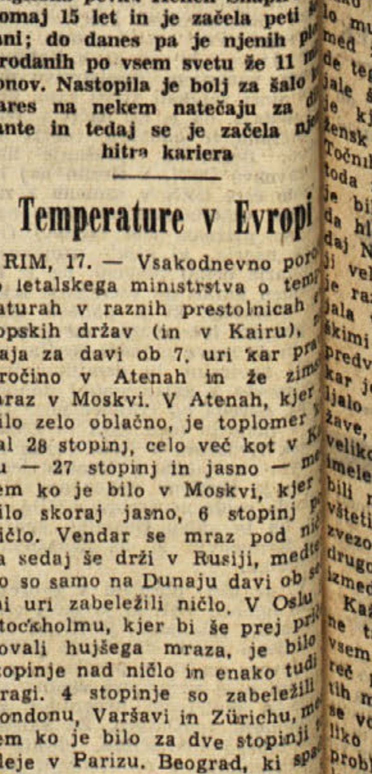

Angleška pevka Hellen Shapiro je komaj 15 let in je začela peti [illegible] lani; do danes pa je njenih plošč prodanih po vsem svetu že 11 milijonov. Nastopila je bolj za šalo [illegible] zares na nekem natečaju za debutante in tedaj se je začela njena hitra kariera

Temperature v Evropi

RIM, 17. — Vsakodnevno poročilo letalskega ministrstva o temperaturah v raznih prestolnicah evropskih držav (in v Kairu), kaže za davi ob 7. uri kar prav vročino v Atenah in že zimski mraz v Moskvi. V Atenah, kjer je bilo zelo oblačno, je toplomer kazal 28 stopinj, celo več kot v Kairu — 27 stopinj in jasno — medtem ko je bilo v Moskvi, kjer je bilo skoraj jasno, 6 stopinj pod ničlo. Vendar se mraz pod ničlo za sedaj še drži v Rusiji, medtem ko so samo na Dunaju davi ob sedmi uri zabeležili ničlo. V Oslu in Stockholmu, kjer bi še prej pričakovali hujšega mraza, je bilo [illegible] stopinje nad ničlo in enako tudi v Pragi. 4 stopinje so zabeležili v Londonu, Varšavi in Zürichu, medtem ko je bilo za dve stopinji topleje v Parizu. Beograd, ki spada poleti med zelo vroča mesta, je bil z 8 stopinjami za eno stopinjo hladnejši kot Berlin in Bonn. Enake temperature sta bila deležna Rim in Madrid — 14 stopinj, [illegible] koliko topleje — 16 stopinj — je bilo v Lizboni.

Četrtkova črtica

Kako sem postal potepuh

Sem in tja se pojavijo v časopisih, revijah ali biografskih priročnikih tudi opisi mojega življenja, ki diskretno poudarjajo, da sem postal potepuh samo zato, da bi lahko proučeval sociologijo. To je seveda zelo enkočutno od mojih biografov, le da ne ustreza resnici. Bil sem potepuh, to je res, toda samo zato, ker se je po mojih žilah pretakala nemirna kri, ki mi nikdar ni dala miru. Sociologija je namreč prišla šele pozneje, povsem slučajno, prav tako, kot če človek pade v vodo in se zmoči. Prišel sem na železniške tračnice, ker nisem mogel biti brez njih, nisem pa imel denarja za vozne karte. Postal sem potepuh, ker nisem mogel delati vse življenje na «istem tiru» — kajpak zato, ker mi je bilo laže delati to, kot pa se samemu odpovedati.

Pričelo se je v mojem rojstnem kraju, Ooklandu, ko sem imel šestnajst let. Že takrat sem živel med pustolovci, katere sem zbral okoli sebe, izreden sloves, že takrat so mi dodelili vzdevek «Kralj tatov na ostrigah». Res je, da so me oni, ki nisto šteli k mojim priteljem, na primer pošteni mornarji v zalivu, pristaniški delavci, posestniki jaht in zakoniti delničarji ukradenih ostrig, imenovali «bandita», «zlikovca», «lopova» in «razbojnika», in še z mnogimi drugimi imeni. Toda vsa ta imena so mi kot pohvale pomagala vztrjevati položaj, ki sem ga imel. Takrat še nisem prečital «Izgubljeni paradiž», a ko sem nekoč pozneje našel pregovor «Rajši gospodar v peklu, kot suženj v rajju», sem bil trdno prepričan, da gredo vsi veliki duhovi po isti poti.

Prav v teh dneh me je vrsta dogodkov pahnila na železniške tračnice. Do ostrig sem prihajal na zelo težaven način. V Benicijí, oddaljeni kakih šestdeset kilometrov od Oaklanda, je bilo nekaj ždej, do katerih mi je bilo zelo veliko. V Port Costi, nekaj kilometrov od Benicije, pa je ležal čoln pod policijskim nadzorstvom. Ta čoln je bil last mojega prijatelja Dinnyja Mc Grea. Lopov, ki ga je pustil v Port Costi, je bil Bob Whisky, prav tako moj dober prijatelj. (Ubogi Bob Whisky! Lanske zime so našli na obali njegovo truplo, vse prerešetano s kroglami. Nihče ni vedel, kako in odkod je prišlo tja.)

Pred kratkim sem se vrnil «z reke» in takoj povedal Dinnyju, da leži njegov čoln. Ponudil mi je deset dolarjev, če mu čoln pripeljem nazaj.

V mojem življenju čas ni igral nikoli nobene vloge. Sedel sem na obali in se pogovarjal o tem z Grkom Nickeyem, ki je bil prav tako tat ostrig, a trenutno brezposeln. «Pojdiva!» sem mu rekel in Nickey je bil takoj pripravljen. Bil je brez prebite pare. Sam sem imel petdeset centov in majhno jolo. Za ta denar sem kupil prepečenec, mesno konservo in kozarček francoske gorčice. (Takrat smo bili navdušeni za francosko gorčico.) Vse stvari sem prenesel v jolo. Pozno popoldne sva razpela naše malo jadro in odjadrala.

Jadrala sva vso noč, drugo jutro pa sva srečno prispela v Port Costo, zavoljo čudovite plime in lahnega vetra z morja. Zagledala sva ukradeni čoln nekaj dalj, kot osem metrov od obale. Zajadrala sva ob obali in razpela jadro. Nickeya sem poslal naprej dvignil sidro, sam pa sem se vrgel na odstranjevanje pečata z Dinnyjevega čolna.

V tem trenutku je pritekel na obalo nekdo in pričel kričati na naju. Bil je policaj. Nenadoma sem se spomnil, da sem pozabil vzeti pooblastilo za prevzem njegovega čolna. Vedel sem, da bo policaj hotel imeti najmanj petindvajset dolarjev, ker je vzel čoln Bobu Whiskyju in ker je pazil nanj. Jaz pa sem svojih zadnjih petdeset centov zapravil za konservo in francosko gorčico, in razen tega je vsa moja nagrada znašala komaj deset dolarjev. Hitro sem pogledal Nickeya. Skoraj polovico sidra je že spravil v čoln, ostanek pa je močno vlekel kot osel.

«Hitro ga vrzi v čoln!» sem prišepnil Nickeyu, nato sem se šele obrnil in pričel odgovarjati na policajeve klice. Ker sva vpila na vse grlo, so se najini stavki prepletali v zraku in spreminjali v najneumnejše nesmiselnosti.

Policajev obraz je postajal vedno bolj preteč, tako da sem ga na koncu moral le poslušati. Nickey se je tako trudil s sidrom, da so mu skoraj popokale vse žile. Ko je policaj prenehal s pretnjami in opomini, sem ga vprašal, kdo sploh je. Čas, ki ga je porabil za to, da mi je vse razložil, je Nickey izkoristil in vrgel sidro v čoln. Računal sem kolikor sem mogel hitro. Pred policajem so bile stopnice, ki so peljale v vodo, a za stopnice je bila privezana neka jola. V joli so bila vesla, jola pa z vrvjo privezana na stopnice. Vse upe sem usmeril na vrv. Na obrazu sem čutil veter in videl, kako raste plima, pogledal pečate, ki so držali jadra, premeril ves Dinnyjev čoln od zgoraj navzdol in ugotovil, da je vse na svojem mestu. Tedaj šele sem prenehal z vsemi šalami.

«Naprej!» sem zaklical Nickeyu, sam pa skočil na pečate in jih odstranil, hvaleč boga, da je Bob Whisky zavezal navadne vozle in ne mornarskih.

Policaj je stopil po stopnicah navzdol in udrihal s ključi po vrvi. Medtem je bilo sidro popolnoma prosto in pečati odstranjeni. V tem trenutku je policaj že imel svobodno jolo in grabil za vesla.

«Vleci vrv in dvigni jadro!» sem ukazal Nickeyu, medtem ko sem se vrgel na bočna jadra. V eni sami sekundi so bila jadra razvita, samo pričvrstil sem jih in odhitel k zadnjima veslom.

«Razširi!» sem zaklical Nickeyu, ki je stal na kljunu čolna.

Policaj je že prišel na zadnji del najine barke. Tedaj pa je zapihal močan veter in midva sva poletela. Bilo je čudovito. Če bi imela pri sebi kakšno črno zastavo, bi jo gotovo izobesila, tako sem bil ponosen na svojo zmago. Policaj je stal v joli in bleščeče barve dneva so skoraj potemnele pod točo njegovih psovk. Tožil je, ker ni prinesel s seboj orožja. No, poglejte, tudi to pot sva imela srečo.

Midva nikakor nisva ukradla barke, ker ni bila policajeva. Odnesla sva mu samo nagrado, ki jo je pričakoval, a to je bila samo vrsta njegovega zaslužka.

JACK LONDON

Mihec in Jakec

— Ma znaš, Mihec, de jemaš prou ražon, de je predvolivni čas najlepši čas. Vidi na — kadu be se mislu, de bo delala propagando za slovensko lišto prfina volilna komisija ses tistem sodnikam Renzijem na čelu! Jen ke be mogla bet nevtralna jen za vse glih! Jen, koker smo vajeni, be mogla rajše Slovence prtiskat. Ma je res koker praveš ti, de so u tem cajti vsi forte prjazni jen vsak nardi rad kašen pjacer.

— Bejži, bejži, Jakec, kej govoriš! Če be blo tu res, pole je biu Hitler narbol za Ruse, zatu ke je tolko delau, de je spravu Ruse u Berlin jen tudi Mušolini je biu antikolonialist, zatu ke je tolko cajta cebou jen kričou, dokler ni zgebu vseh kolonij, ke jeh je jemu prej. Ma ni taku! Tašni ultras nacionalisti so samo, hvala Bogu, taku zabiti, de delajo, čeprou ne mislejo jen tudi nečejo taku, de delajo proti samem sebi. Zatu ke delajo tašno politiko, de ne more drugače ku falirat. Jen pole pride ven glih tisto, ke uani niso teli. Jen tudi zastran slovenske lište nečejo, de be blo gor kej napisano po slovensko, zatu ke kašne prime slabo, če videjo kej napisano po slovensko. Lahko be kašnega primli krči, kadar be biu u volilni kabini, kadar be zagledau na glasovnici tisti slovenski napis jen pole be mogli tiste volivce vozet proč sez Rdečem križam. Mene se čudno zdi, de niso povedali med škužami tudi tu, de ne pestijo slovenskega napisa iz higijenskih al zdravstvenih razlogov, za zaščitet ludsko zdravje na dan volitev.

— Ja, ja, jen taku jemajo samo tašne naumne izgovore, ku de je uradni jezik samo italijanski. Ma ke tu ni nikjer zapisano jen, anci je napisano samo, de volilni znak ne smej bet podoben drugem jen de ne smej jemet napisaneh nobeneh sveteh besed, so pej rekli, de «tu se zastope samo po sebi.» Ara ti, kašne argumente najdejo ven. Jen še juristi so!

— E, Mihec moj, juristi so kašen bot taku naumni, ke mi nanka ne znamo! Jen pole jeh martrajo tudi kluke. Mi be se mogli odreč klukam.

— Jen tudi nekšen senator Tešitori je forte u skrbeh, kej bo, če be Slovencam zagvišali kašne pravice u statuti za deželo Furlanijo-Venezia Giulia. Jen zatu se u senati forte martra, de ne be pršu u statut tisti paragraf numaro tri, ke govori od pravic Slovencou.

— Ja, koker ke če je paragraf napisan, de pole bo tudi res velau! Manka nam napisaneh paragrafau, ke so samo napisani jen ke se vsi pozvižgajo nanje!

— Videš, jen kašnem so na poti prfina tašni paragrafi jen se forte bojijo, de be bla kašna pravica napisana, čeglih ni vse vkep nič!

— Ja, ja, pravico jemamo na tu, na uno, na šule, na enakopravnost, na demokracijo, na svobodo jen kar češ. Ma be mogli, koker uani čejo, hodet samo u taljanske šule, brat smo pikolo, ne govort nikoli slovensko, ne pisat kluk, ne pojat po slovensko jenu volt zmiri za demokracijo kristjano. Jen vse tiste pravice pej jemet lepu napisane na lepi karti doma, magari u kuadri jen jeh gledat namesto televižjon.

— Jen kadar si štuf, se obrisat ž njimi....

modni kotiček

Schubertovi modeli in glavne njihove značilnosti

Tudi naše mesto je končno dobilo center visoke mode

Tudi Trst prihaja počasi med tista mesta, ki se lahko ponašajo s pomembnimi modnimi revijami in s trgovinami, ki nam lahko postrežejo z najnovejšimi modeli raznih priznanih modnih hiš. Pred dnevi je bil na primer v Trstu na otvoritvi enega takih modnih centrov celo sam Emilio Schubert, lastnik znane modne hiše, ki šteje med svoje klientke ne samo priznane filmske igralke, temveč tudi razne princese in kraljice. Sedaj pa javljajo ,da bomo imeli v Trstu tudi trgovino, ki bo prodajala modele Schubertove modne hiše. Visoka moda si torej, kot vidimo, utira pot tudi med nas in, kot kaže, z velikim uspehom.

Emilio Schubert, ki je, kot smo že omenile, prisostvoval prvi modni reviji v novem centru za modo v Ul. Cesare Battisti, se je zelo pohvalno izrazil tudi o Tržačankah, ki jih je označil kot zelo visoke, postavne in elegantne. Seveda je povedal tudi svoje mnenje, kako naj bi se Tržačanke oblačile, da bi svojo prirojeno eleganco podčrtale. «Nič ekstravaganc in nič pretirano «modernih oblačil», je izrazil Schubert. «Vaše mesto in vaš način življenja vam narekujeta lepa in elegantna oblačila s športno noto, ki najbolj ustreza vašim postavam.»

Tega pravila se bo verjetno držal tudi pri izbiri modelov, ki jih bo prodajala modna trgovina «Amy» v Trstu.

Da osvežimo med našimi čitateljicami spomin na modno linijo, ki jo za to jesen in zimo diktira Schubert, hočemo njene glavne karakteristike v kratkih besedah še enkrat navesti.

Schubert se, kot njegovi kolegi v Italiji, pa tudi v Franciji, zavzema za okrogla ramena, poudarjen pas, ozke boke in sploh za mehko linijo, ki naznačuje, ne pa podčrtuje žensko silhueto. Dolžina kril je nespremenjena ter ostaja nekaj centimetrov pod koleni. Ta linija prihaja še bolj do veljave z raznimi okraski in dodatki, ki jih Schubert spretno naniza na svoje plašče, kostume in obleke. Tu naj omenimo razne šale, krznene ovratnike, poudarjene šive, gumbe v drugačni barvi kot je blago, zvončasto krojena krila, ohlapen životek in globoke hrbtne izreze. Schubertova posebnost so tudi popoldanske in večerne obleke, ki so vedno zelo bogate in romantične.

Evo, takšni modeli se sedaj obetajo tistim Tržačankam, ki jih bodo seveda zmogle plačati. Za vse ostale bo to ostala, v glavnem, le novica, ki pa jo je bilo vredno objaviti, saj se vsaka počuti brez dvoma počaščena, da je slavni Schubert mislil tudi njo, ko je govoril o lepih in elegantnih Tržačankah.

Ker pa je želja prav gotovo vsake izmed nas, da bi bila oblečena v modelih, ki bi po svojih karakteristikah spominjali na modele «visoke» mode in ki bi bili predvsem lepi, praktični in elegantni, naj še enkrat navedemo glavna pravila letošnje mode.

Za kostume velja pravilo, da imajo lahko dolge, pa tudi kratke jopice, da se te v glavnem oprijemajo telesa, da so krila zvončasto krojena in da so kostumi izdelani iz tweeda, ali drugega grobo tkanega volnenega blaga.

Ovratniki so pri plaščih, kot tudi pri oblekah in kostumih, zelo majhni, ali pa so krojeni v obliki kravat in šalov.

Športni plašči so krojeni ravno in gladko ter so okrašeni z usnjem, ali pletenimi ovratniki in robovi. Barve, ki prevladujejo, so črna, siva, bela, rjava, ter kombinacije rjavočrne, modrozelene, rdeče-črne in belo-črne barve.

Elegantni plašči sledijo trem linijam: redingot, zvončasti liniji in liniji «Piramida». Linija «Piramida» je mehka, z rahlo spuščenimi rameni in z velikimi ovratniki iz dragocenega krzna. Za takšne plašče so primerne mehke volnene tkanine v temnordeči, črni, zeleni in rjavi barvi.

Spartne obleke imajo ovratnike v obliki prstanov. Razen tega jih krasijo žepi in poudarjeni šivi. Najbolj primerne tkanine za takšne obleke so vigogna, shantungi in škotsko blago.

Če imate dober okus in seveda tudi dobro šiviljo, vam ne bo težko priti do modelov, ki sicer ne bodo nosili Schubertovega podpisa, ki pa bodo vseeno zelo lepi in elegantni.

KAKO JE POTROŠNIK NA DANSKEM ZAVAROVAN PRED SLABIMI NAKUPI

«Statens Husholdningsrads» - državna ustanova za gospodinje in ostale potrošnike

V novem poslopju nekega predmestja danske prestolnice so najrazličnejši proizvodi podvrženi temeljitemu pregledu - Sodelovanje s proizvajalci - Bilteni, revije v službi obveščevanja potrošnikov

Škoda, da nekaj podobnega nimamo tudi pri nas. Posebno, če upoštevamo, kako je danes potrošnik domala povsem odvisen od dobre volje in poštenja raznih proizvajalcev in njihovih posrednikov, trgovcev. A dobre volje in poštenja je v naših okoliščinah, se zdi, malo ali nič. Spomnimo se samo na vse škandale, ki smo jim po vojni bili priča glede ponarejanja živil.

In, ko smo zgoraj izrazili svoje obžalovanje, da nekaj podobnega nimamo tudi mi, smo imeli v mislih neko posebno ustanovo, ki jo imajo na Danskem, ustanovo, katere naloga je varovati interese potrošnikov, jih obveščati, opozarjati in svetovati gospodinjam ter ostalim nakupovalcem, kaj in kako naj kupujejo, na kaj morajo pri tem najbolj paziti, pred katerimi proizvodi se morajo varovati «Statens Husholdningsrads», ki je na Danskem nekakšna državna ustanova za gospodinjstvo, je s stališča varovanja interesov potrošnikov naravnost idealen primer rešitve tega vprašanja. Pri nas pa nimamo ničesar, kar bi se s tem moglo primerjati, čeprav nam ne primanjkuje raznih ustanov za raziskovanje, poizkusnih postaj, specialnih laboratorijev itd. Vsi ti sicer z večjim ali manjšim uspehom delujejo v korist širokih množic potrošnikov, mnogi pa hkrati razvijajo svojo dejavnost tudi za potrebe proizvajalcev, tovarnarjev. Toda v glavnem opravljajo to svojo nalogo v nekakšni pasivni obliki, s kakršno se nikakor ne morejo uspešno varovati interesi širokih plasti potrošnikov. Drugače je v primeru že omenjene danske ustanove «Statens Husholdningsrads», katere naloga je v tem pogledu docela aktivna in celo, bi rekli, borbena. Za svojo prvo in izključno dolžnost ima, da kar najuspešneje brani potrošnike pred morebitno nekorektnostjo proizvajalcev. Toda, pri tem ne smemo misliti, da bi njeni odnosi do danskih proizvajalcev živil, pohištva, tekstilnega blaga, raznih gospodinjskih strojev, zobne paste in vsega drugega blaga, kar si ga moremo zamisliti, da bi torej ti odnosi, kot že omenjeno, bili sovražni in napeti. Nasprotno med njimi obstaja določeno sodelovanje, ki je v prid tako proizvajalcev kot potrošnikov. Proizvajalci namreč z največjo prizadevnostjo prisluhnejo kateremukoli nasvetu, oziroma zahtevi, da se nekaj izboljša ali popravi, ki jim ga omenjena ustanova da. Zakaj, v nasprotnem primeru bi se jim to utegnilo maščevati. Povezava med ustanovo «Statens Husholdningsrads» in potrošniki je namreč domala popolna, v kolikor ljudje z največjo pozornostjo sledijo vsem nasvetom, ki jih jih ta preko svojih publikacij daje. In tako se dogaja, da je vedno nepošteni, ali prepožrešni in nesposobni proizvajalec tisti, ki je konec konca oškodovan.

Statens Husholdningsrads», se pravi državna ustanova za gospodinjstvo je bila ustanovljena leta 1956. Danes pa že štiri leta upravlja svojo dejavnost v prekrasnem modernem poslopju, ki stoji v nekem predmestju danske prestolnice. Ima okrog 40 nameščencev, od katerih je najmanj polovica končala tehnično fakulteto. In če bi, postavimo, prišlo do primera, da bi lahko eden ali drug to ustanovo želel obiskati, bi se mu takoj nekdo ponudil, da mu razkaže prostore in pojasni način njihovega dela. Pa bi se tako lahko zgodilo, da bi vas povedel v ogromen laboratorij, kjer bi si lahko ogledali, kako se tu proučuje vrsta plinskih štedilnikov, ki se imajo vreči na trg. Tu so zdaj podvrženi zelo natančnemu pregledu, pri čemer se največja pozornost poveča temu, iz kašnega materiala so napravljeni, kakor tudi njihovi ekonomičnosti ter uporabnosti. Zatem ustanova o tem štedilniku izda svoje poročilo, namenjeno potrošnikom, na osnovi katerega se ti pri nakupu znajo ravnati. Poročilo je po navadi objavljeno v obliki brošure, ki izide v okrog 10 tisoč primerkih. Prav pred kratkim je v njej izšlo tudi poročilo o novem tipu električnega štedilnika, pri čemer je treba poudariti, da na njem ni enega dela, ki bi ne bil z največjo natančnostjo opisan ter ocenjen. Vse je podvrženo najstrožji kontroli; od emajla do jekla, iz katerega je izdelan, od termostata do njegove praktičnosti. Hkrati je objavljeno tudi ime njegovega proizvajalca in zaščitni znak, tako, da se kupec v vsakem primeru zna ravnati ter izbere proizvod, ki najbolj odgovarja njegovim potrebam

In tako je, kot v primeru pravkar omenjenega štedilnika, moč najti v tej brošuri natančne opise ter ocene še mnogih drugih proizvodov, kot na primer strojev za pranje, likalnikov, sesalcev, kovčkov, mila, tekstilnega blaga, čevljev, šivalnih strojev, nogavic, raznih vrst zobne paste, itd. itd. Mnogo je tudi člankov, posvečenih živilom. Eden na primer govori o raznih vrstah danskega kruha, drugi o kruhu, shranjenem v najlonskih vrečkah. Potem naletiš na članek, ki obravnava razne vrste jogurta, ali ribjih konserv, margarine, sadnih sokov, marmelade itd.

Poleg omenjenih brošur, kot tudi mesečnih biltenov in revij, obravnavajočih vprašanja kvalitete ter uporabnosti najrazličnejših gospodinjskih potrebščin, izdaja «Statens Husholdningsrads» od časa do časa tudi enkratne letake, posvečene enemu ali drugemu vprašanju s področja prehrane. Tako je moč na enem ali drugem teh letakov čitati, kako se v zelenjavi najbolje ohranjajo vitamini. Drugi nosi naslov: «Kako se čez poletje hranimo na taborjenju». Za tiste danske državljane, ki jim ni pri srcu branje, pa se v zvezi s temi vprašanji prirejajo razna radijska predavanja, na katerih o enem ali drugem teh vprašanj običajno govore ugledni strokovnjaki ter najodličnejši poznavalci gospodinjskih ter nasploh potrošniških vprašanj.

In tako, zahvaljujoč prav omenjeni državni ustanovi za gospodinjska vprašanja, se danes danski prebivalci spreminjajo v čedalje bolj zahtevne ter obveščene kupce. «Statens Husholdningsrads» pa je tako postal ena najpriljubljenejših ustanov, ki imajo danski potrošniki vanjo največje zaupanje in se v vsakem primeru drže izključno njenih nasvetov.

Raf Vallone in Giulia Lazzarini v TV filmu «Mlin ob Padu»

MUHAVOSTI MATERE PRIRODE ALI KAJ DRUGEGA?

Dekleta bodo imela večjo izbiro

V prvih letih po vojni se je veliko govorilo in pisalo o tem, kako neprimerno in ponekod celo mučno je številčno razmerje med ženskami in moškimi. Glede tega so se najpogosteje navajale številke iz Zahodne Nemčije, kjer da je mnogo preveč žensk in mnogo premalo moških. Točnih podatkov o tem nimamo, toda razlika je bila tolikšna, da je bil tedaj «dober vsakdo, le da hlače nosi», kot so rekle tedaj Nemke. Da je bilo v Nemčiji veliko več moških kot žensk, je razumljivo, ker je vojna terjala veliko več žrtev med moškimi kot med ženskami in to predvsem med mlajšimi. Toda kar je veljalo za Nemčijo, je veljalo tudi za nekatere druge države, ki so med vojno utrpele veliko žrtev. Med deželo, ki so imele več moških kot žensk, bi bili mogli in bi še danes mogli všteti tudi Poljsko, Sovjetsko zvezo, Jugoslavijo in še kako drugo državo. Je to bila še ena izmed žalostnih posledic vojne.

Kaže pa, da se bo razmerje v ne tako daljni prihodnosti povsem sprevrglo. Statistika namreč pravi, da se v zadnjih letih malone povsod na svetu, kjer se vodi o tem evidenca, rodi veliko več dečkov kot deklic. Ta problem je postal ponekod celo tako pereč, da se njegovemu proučevanju posveča veliko več pozornosti, kot se mu je posvečalo nekoč, ali celo do pred kratkim.

V zvezi s tem se postavlja celo hipoteza, ali niso temu krivi morda atomski poizkusi, točneje mutacije, ki naj bi bile posledice žarčenja, ki so spet posledica atomskih poizkusov.

Znanost ni glede tega rekla še nič točnega in dokončnega, kajti težko se je opirati na nepopolne podatke, ki morejo biti edini zares znanstveni element. Zato se bomo nekoliko več ustavili pri neki drugi znanstveni tezi, ki je prav tako v zvezi s spolom novorojenčkov, ki pa je znanstveno bolje utemeljena, saj temelji na podatkih in opazovanjih, ki so se zbirali celo desetletje in v zelo obsežnem merilu.

Gre namreč za vpliv starosti staršev na spol otroka. Že pred davnim je italijanski znanstvenik Ciocco kot prvi zatrdil, da starost staršev, konkretno očeta, vpliva na spol bodočega otroka. Predvsem je Ciocco poudaril, da je gotovo, da starost očeta vpliva na to, ali se bo rodil sin ali hči, seveda ob nespremenjeni starosti matere.

Pozneje se je na tem področju močno uveljavil ameriški strokovnjak Novitsky, ki je dolgo let proučeval razmerje med dečki in deklicami ter med starostjo mater in očetov. Znanstvenik Novitsky je ugotovil predvsem, da obstaja točno razmerje med staranjem očeta in rojstvi sinov. Kot znanstvenik se prof. Novitsky za gotovo ni mogel in hotel postaviti na stališče, da naj bi starost očeta bila nekakšen «železni zakon», vendar je mogel dokazati določene značilne elemente, ki govore, da je starost očeta, seveda pri enaki starosti matere, močan element, ki govori v prid njegovi teoriji. Naknadno je Novitsky ob sodelovanju kolega Saudlerja proučil kar 18 milijonov 700.000 otrok v ZDA od leta 1953 dalje in sicer izključno v zvezi z njihovim spolom ter starostjo njihovih staršev. In pri tem je prišel do zaključka, da se pri vedno starejšem očetu toda pri isti starosti matere rodi manj dečkov in več deklic, da pa starost matere, točneje, da staranje matere, seveda pri nespremenjeni starosti očeta nikakor ne vpliva na spol bodočega otroka.

Kot vidimo, je postal problem spola otrok, bolje povedano več ali manj dečkov oz. deklic zelo važen, tako da se tudi na visokoznanstveni ravni ukvarjajo s to problematiko. Drži pa — in to dokazuje statistika v svetovnem merilu — da se v zadnjih letih rodi veliko več dečkov kot deklic in da se bo čez nekaj let ponovno sprožil problem, ki smo ga doživeli v prvih letih po vojni, le da bo tokrat veliko več mladeničev in manj deklet, dočim je bilo v prvih letih po vojni veliko več žensk in manj moških.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Morali boste nekoliko spremeniti svoj načrt. Pomanjkanje počitka utegne zelo slabo vplivati na vaš živčni sistem. Nadzorujte zdravje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zelo ugoden dan za vse, ki se bodo podali na poslovno potovanje. Prijeten večer z novimi prijatelji. Zdravje odlično.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Okoliščine bodo od vas zahtevale strpnost in umirjenost. Za ohranitev miru v družini se morate pokazati bolj popustljivega. Pazite na zdravje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vaši predstojniki bodo resno vzeli v poštev vaše organizacijske sposobnosti. V svojih ocenah ljudi bodite bolj objektivni. Zdravje ugodno.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Prišlo bo do kratkotrajnega nesporazuma z vašimi sodelavci. Ne iščite najlažje poti pri reševanju problema, ki vam je pri srcu. Pazite na zdravje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ustvarili se bodo novi pogoji, ki vam bodo omogočili uresničitev nekega načrta. Bodite bolj iskreni s samim seboj. Zdravje dobro.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) S svojo treznostjo boste končno zaključili posel, ki se je vlekel že dolj časa. Srečne ure z drago osebo. Zdravje odlično.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Pri reševanju nekega nesporazuma med prijatelji, boste morali uporabiti vso dobro voljo. Ne prepuščajte se jezi, ki je docela nepotrebna. Nervoznost.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Če hočete uresničiti neki zanimiv načrt, ne ustavite se že pred prvo zaprreko. Novi dogodki bodo povsem potrdili vaše upe. Zdravje nespremenjeno.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Uspeli boste še v času popraviti napako ki jo je napravil vaš sodelavec. Najmlajši vam bodo izrazili svoje zaupanje. Zdravje izboljšano.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Našli boste odlično rešitev za neko dokaj resno finančno vprašanje. Nekdo vam bo dokazal svoje iskreno prijateljstvo in ljubezen. Glede zdravja ne pretirujte v ničemer.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Proučite natančno vse ponudbe in ne bojte se prevzeti nove odgovornosti Resno boste morali spregovoriti glede neke čustvene zadeve.

RADIO VELE IZIO

ČETRTEK, 18. OKTOBRA 1962

Radio Trst A

7,00: Koledar; 7,30: Jutranja glasba; 11,30: Šopek slovenskih pesmi; 11,45: Vrtiljak; 12,00: Potovanje po Italiji; 12,30: Za vsakogar nekaj; 13,30: Sodobne popevke; 17,00: Igra ansambel Franco Vallisneri; 17,20: Lahka glasba; 18,15: Umetnost, književnost in prireditve; 18,30: Schönberg: Kvartet št. 4; 19,00: Za Valvasorjem po naši deželi; nato Znani pevci in solisti; 20,00: Sport; 20,30: Simfonični koncert; V odmoru (ob 21,00 uri) Književnost in umetnost; Po koncertu (ob 21,35) Iz zgodovinske italijanske veleindustrije; nato Melodije v bluesu; 22,30: Od mazurke do twista.

Trst

12,00: Plošče; 12,25: Tretja stran; 13,15: Pet malih orkestrov; 13,50: Zgodovina in legende o trgih in ulicah; 14,00: Skladbe furlanskih avtorjev; 14,30: Alberto Boccardi, njegovo življenje in delo.

Koper

6,15: Jutranja glasba; 7,00: Prenos RL; 7,15: Glasba za dobro jutro; 11,00: Otroški kotiček; 11,30: Dve rapsodiji; 12,00: Glasba po željah; 12,45: Lahka glasba; 12,50: Nadaljevanje glasbe po željah; 13,30: Skladbe Ulbricha in Yvoinea; 14,00: Glasba po željah; 14,30: Melodije za prijetno popoldne; 15,30: Mladinska zbora iz Prizrena in Zagreba; 16,00: Izbrane skladbe; 16,30: Dva klasika za simfonični orkester; 17,00: Solisti in zbori; 17,40: Zborovska in orkestralna indijska glasba; 18,00: Prenos RL; 19,00: Pianist Winfred Atwell; 19,30: Prenos RL; 22,15: Orkester Al Hirt; 22,40: Pesmi v ritmu; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Omnibus; 10,30: Sola; 11,00: Omnibus; 12,00: Pojo Abbate, Del Rio, itd.; 13,30: Operno gledališče; 13,55: Vreme na ital. morjih; 15,15: Koncerti, opere in baleti; 15,45: Ital. pesmi in plesi; 16,00: Program za najmlajše; 16,30: V disko-teki; 17,25: Vatikanski koncil; 18,00: Dogodki doma in po svetu; 18,10: Lahka glasba; 20,25: Parada orkestrov; 21,00: Maurice Maeterlinck: «Sinja ptica».

II. program

8,00: Jutranja glasba; 8,35: Poje Luciano Tajoli; 9,35: New York-Rim-New York; 10,35: Pesmi; 11,00: Glasba za vas, ki delate; 14,00: Pevci; 14,45: Nove plošče; 15,00: Album pesmi; 15,15: Kolesa in motorji; 15,35: Pisan spored; 16,50: Italijanske pesmi; 17,00: Glasba z onstran oceana; 17,35: Mala enciklopedija; 17,45: Glasbeni program; 18,35: Vaši izbranci; 19,50: Svet operete; 20,35: Znanstvena oddaja; 21,00: Simfonična glasba; 22,00: Pojo Los Espanoles; 22,10: Jazzovski kotiček.

III. program

18,30: Gospodarska rubrika; 18,40: Strah in up sodobnega človeka; 19,00: Na programu R. Schumann; 19,15: Sodobna zgodovina; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Boccherinijeva Simfonija; 21,20: Panorama glasbenih festivalov; 22,00: Literarna oddaja; 22,45: Recital Catherine Sauvage.

Slovenija

5,00: Dobro jutro!; 8,05: Dva opusa Ubalda Vrabca; 8,20: Iz albuma veselih ritmov; 8,39: Na flavto in na rog; 8,55: Radijska šola; 9,25: Iz Wagnerjevih «Mojstrov pevcev nürnberških»; 10,15: Glasbena medigra; 10,20: Z novo pesmico; 10,40: Tečaj ruskega jezika; 10,55: Nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti!; 12,05: Kmetijski nasveti; 12,15: Crnske pesmi; 12,30: Prijetne melodije; 13,15: Obvestila; 13,30: Popularne orkestralne skladbe; 14,05: Zabavni kaleidoskop; 14,35: Naši poslušalci čestitajo; 15,15: «Planinec» in druge domače skladbe; 15,30: Turistična oddaja; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: Glasbena križanka; 18,00: Poročila; 18,10: Prvi večerni ples; 18,45: Kulturna kronika; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Domače pesmi; 20,45: Razpoloženjska glasba; 21,00: Literarni večer; 21,40: Radič: Divertimento; 22,15: Po svetu jazza; 22,45: Godala v noči; 23,05: V plesnem ritmu; 23,20: Naši umetniki muzicirajo.

Ital. televizija

8,30, 8,55 in 15,00: Sola; 16,15: Tvoja prihodnost; 17,30: Program za najmlajše; 18,30: Dnevnik; 18,40: Nikoli ni prepozno; 19,10: Medna rodno srečanje vseučiliščnih zborov; 20,00: Kmetijska oddaja; 20,20: Sport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Canzonissima; 22,20: Obe plati zvona; 23,05: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: Film «Sreča se zabava»; 22,30: Dnevnik; 22,45: Sportni četrtek.

Jug. televizija

Zagreb 10,00: TV v šoli; 18,00: Mendov spored; 19,00: Zagrebski tednik. Ljubljana 19,30: TV obzornik. Beograd 19,30: Igra zabavni orkester Mantovani. Zagreb 19,45: Propagandni film. JTV 20,00: TV dnevnik. Zagreb 20,30: Propagandna oddaja. Beograd 20,40: TV tribuna. Ljubljana 20,55: TV podlistek: Marjan Kolar: Samomor v nebesih. Beograd 20,55: Poštna kočija; 21,25: Novi zvoki v našem času — glasbena oddaja. Ljubljana 21,55: Sprehod skozi čas — VIII. oddaja. Beograd 21,55: Spomini.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 17.5, najnižja 11,7, ob 19. uri 14.2, zračni tlak 1025,4 raste, veter vzhodnik-jugovzhodnik 10 km. vlaga 42 odst., nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 18. oktobra
Luka
Sonce vzide ob 6.24 in zatone ob 17.16. Dolžina dneva 10.52. Luna vzide ob 21.16 in zatone ob 11.55
Jutri, PETEK, 19. oktobra
Etbin

OB ZASEDANJU ZDRUŽENJ MALIH INDUSTRIJCEV

Razgaljena nazadnjaška stališča predstavnikov industrijskih vodstev

Nekateri industrijci bi hoteli še nadalje popolnoma oblačiti in vedriti v svojih podjetjih

V zvezi s sedanjo ostro borbo kovinarjev zasebnih podjetij in z zahtevo gradbenih delavcev, da jim izboljšajo mezde, je značilno zasedanje, ki so ga predvčerajšnjim sklicali predstavniki malih industrijcev s področja dežele Furlanija Julijska krajina ob sodelovanju malih industrijcev iz drugih pokrajin. Čeprav so na tem zasedanju obravnavali tudi druga vprašanja, je upravičena domneva, da so ga sklicali predvsem zaradi stavkovnega gibanja kovinarjev. Prva izmed štirih točk dnevnega reda je bila namreč naslednja: «Sedanji splošni sindikalni položaj — Obnovitev delovnih pogodb, razprava o njihovi obojestranski veljavi ter o nevarnosti pogajanj na ravni podjetij». Ravno zadnjih pet besed te točke dnevnega reda kaže, da je v tem bistvo zasedanja.

Za združenje malih industrijcev in za vsa industrijska združenja sploh (zasedanje je prišel pozdravit tudi predsednik tržaškega združenja industrijcev Doria) je torej vsak sporazum, dosežen v podjetju s sindikati, «nevaren». S tem je že vse povedano. Toda «nevarna» je tudi težnja mnogih razsodnih industrijcev, ki se nočejo več pokoriti industrijskim vodstvom v lastno škodo in se skušajo pogoditi, ali so se že pogodili, s predstavniki delavcev za sklenitev sporazumov, ki so dejansko «predujem» so pač sklicali zasedanje, da bi tudi s tem pritisnili na včlanjene male industrijce, da bi še dalje vztrajali pri nepopustljivem stališču Confindustrie. Toda vedno večje število malih industrijcev, ki sklepajo sporazume s sindikati po vsej deželi, kaže, da jih Confindustria ne more več držati na uzdi, ko ugotove, da je tudi v njihovem interesu mirna rešitev spora.

Kje čevelj žuli voditelje industrijcev, je jasno pokazal na primer član sveta njihovega združenja inž. Bossini, ki je hkrati član komisije za sklenitev pogodbe s kovinarji. Inž. Bossini se je v svoji izjavi na zasedanju odločno uprl možnosti, da bi se sindikalisti vrinili v male in srednje industrije, kakor «so storili v velikih». «Sindikat je često samo transmisijski jermen za komunistični pohod in zato ne sme stopiti v hišo drugih. Obstaja vprašanje odpora in obrambe; obstaja osnovna plat spoštovanja in prestiža, tako da se nihče ne vključi, da bi se pogajal o proizvodnih strojih ter opazoval, ali se je proizvodnja povečala». To so vsekakor zelo jasne besede. Tovarna mora ostati za sindikaliste zaprta, je nedotakljiva, gospodarji pač lahko delajo v njej, kar hočejo in samo od njihove milosti je odvisno, če delavcem kaj priznajo izven minimalnih mezd, določenih po vsedržavni pogodbi. Toda tudi način izvajanja te pogodbe je po tej miselnosti pridržan le njim ali kvečjemu notranji komisiji, na katero pa lahko pritiskajo. Tu se torej na najbolj otipljiv način razgalja nazadnjaška miselnost teh industrijcev, ki je v očitnem nasprotju s sodobnim načinom proizvodnje.

Drug industrijec, dr. Cammalito iz Gorice, je ponovil oguljeno in tendenciozno trditev Confindustrie, da akcija sindikatov ni bistvene gospodarske narave, marveč da stremi k političnim smotrom. Ker pa so poleg tega sindikati kar trije, tekmujejo med seboj v težnji, kdo bi več zahteval, da bi si pridobil naklonjenost delavcev. Res, zelo preprosta razlaga sindikalnih borb in tudi hoteno naivna.

Razloge zasedanja malih industrijcev je odkril tudi inž. Corbellini, ko je omenil pogajanja v nekem večjem podjetju v Pordenonu, kar je nov primer «vrzeli» v odporu industrijcev.

Drugo, že tolikokrat ponovljeno tezo Confindustrie, je ponovil predstavnik malih industrijcev v vodstvu Confindustrie inž. Petrelli iz Milana. Rekel je, da ni absolutno rečeno, da morajo koncesije velikega podjetja, kot je na primer Fiat, veljati kot merilo primerjanja za koncesije drugih industrijskih podjetij. Mali industrijci se morajo boriti za sporazume za priznanje minimalnih poviškov, ker je treba upoštevati njihovo finančno raven ter področja, na katerih industrijska podjetja delujejo. Torej, Confindustria se upira sporazumu s sindikati samo zato, da «ščiti male...» Ta vodja industrijcev pa ni povedal, da sindikati že sami upoštevajo različni položaj različnih podjetij.

Zelo značilne so bile besede predstavnika Oriona komendatorja Pozza, ki je izrazil skrb, ko je vprašal predsedstvo zasedanja, kako so v državah Skupnega evropskega tržišča sprejeli socializacijo italijanskih industrij in sedanjo agitacijo množic. Te države bi se lahko tudi bale, da bi se ta agitacija v bodočnosti raztegnila tudi nanje. No, to podjetje pa je že našlo recept, kako se prepreči ta epidemija: v represalijo je odpustilo štiri delavce, med katerimi tudi dva člana notranje komisije!

Končno se je oglasil k razpravi tudi predsednik kolegija tržaških gradbenikov inž. Faccanoni. Ta je načel sedanje vrenje med gradbenimi delavci v Trstu. Rekel je, da sploh nasprotuje krajevnim pogajanjem, češ da se je treba pogajati v centru, kjer se bodo gradbeni industrijci borili strnjeno in odločno, ker so nove zahteve gradbenih delavcev neupravičene in se ne sme pokazati nobeno razumevanje zanje. Gradbenim delavcem namreč ni šlo še nikoli tako dobro, kakor jim gre zdaj, kajti nova pogodba jim je ugodila v vsem in sedaj ni niti enega brezposelnega.

Iz vseh teh izjav se jasno vidi, kakšno je stališče Confindustrie do sedanjih delavskih zahtev in da delavcem torej ne preostane drugega, kot da iztrgajo industrijcem svoje zahteve z odločno borbo, ki utegne biti še zelo ostra. Toda po drugi strani se tudi vidi, da se jez, ki ga je postavila Confindustria proti delavcem, podira in da so v njem vedno večje razpoke. Naloga delavcev je, da jih razširijo in si priborijo boljše pogoje ter pravice, ki jim gredo.

Nadaljevanje stavke v podjetju Orion

V podjetju Orion se je tudi včeraj nadaljevala stavka, ki traja že 14 dni. Delavci bodo stavkali tudi danes.

Včeraj ob 13. uri so zapustili delo tudi delavci v podjetu Machne, ker ni njegov lastnik pristal na pogoje za sporazum. Delavcem je namreč predvčerajšnjim zagotovil, da bo sporazum podpisal; to je storil samo zato, da ne bi delavci stavkali. Kot smo že pisali, je podpisalo do sedaj sporazum šest podjetij.

V NEDELJO NA STADIONU «PRVI MAJ»

Zbor slovenske mladine na 3. mladinskem dnevu

Prisotni bodo tudi gostje iz Koroške in Slovenije

V nedeljo bo na stadionu «Prvi maj» priredila Mladinska iniciativa tretji Mladinski dan, ki je postal že tradicionalen in ki privabi številne mladince iz tržaškega ter goriškega področja, kot gostje pa so vedno prisotni slovenski mladinci iz Koroške ter obmejnih predelov Slovenije. To je praznik mladosti, veselja ter izraz povezanosti med slovensko mladino ne oziraje se na meje, ki je ne morejo ločevati.

Prvikrat so tokrat organizatorji uradno povabili na ta dan tudi predstavnike vseh slovenskih mladinskih organizacij, odnosno organizacij, ki vključujejo slovensko mladino na našem področju. Do sedaj so že prejeli uradni odgovor mladinske federacije komunistične mladine in mladinske federacije socialistične mladine. Predstavniki obeh federacij bodo zborovanje tudi pozdravili v slovenščini. Istočasno so tudi predstavniki socialistov sporočili, da se bodo udeležili Mladinskega dne njih vidni predstavniki in med njimi verjetno generalni tajnik italijanske socialistične mladine Balzano, člana vsedržavnega vodstva Police in Pernici, poleg seveda predstavnikov iz Vidma, Gorice in Trsta. Za komunistično mladino bo prispela številna delegacija iz dežele, katero bo vodil deželni tajnik Perini.

Program Mladinskega dne se bo pričel dopoldne v Boljuncu, kjer se bosta pomerili nogometni moštvi iz Tržaškega in Goriškega. Uradni del se bo pričel popoldne ob 15. uri na stadionu «Prvi maj», kjer bodo okrog 16. ure pozdravi gostov, nato pa bo sledila zabavna, mestoma pa tudi resna, parodija na slovensko mladinsko gibanje na Tržaškem od 1945. leta dalje. Mladinski dan se bo s petjem, plesom in ob dobri volji zaključil pozno zvečer.

Razprava v senatu

Nasprotovanje desnice avtonomni deželi

Razprava v senatu o ustanovnem zakonskem osnutku za ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom Furlanija-Julijska krajina se bliža h koncu. Včeraj so govorili senatorji Nencioni (MSI), Venditti (PLI) in poročevalec manjšine misovski senator Turchi. Kot je bilo pričakovati, so se vsi trije izjavili proti ustanovitvi dežele in ponovili stare argumente.

Senator Turchi je med drugim polemiziral s komunističnimi in socialističnimi senatorji glede ureditve področja na vzhodni meji, češ da po Memorandumu ni dokončna.

Z avtom s ceste

Včeraj ob 17.10 so prepeljali na I. kirurški oddelek 45-letnega Emilia Lenija iz Ul. Orsenigo, ki se je ponesrečil z avtom na cesti iz Pule do Trsta. Zdravniki so mu ugotovili razne zlome na prsnem košu, podlutbe na levem sencu ter druge poškodbe na desnem kolku, levem komolcu in desnem stegnu. Leni je povedal, da se je ponesrečil, ker ga je pri vožnji oslepil neki avto, ki je prihajal v nasprotni smeri. Vsled tega je izgubil oblast nad vozilom ter zašel s ceste. Ozdravel bo v 10 dneh.

Ponoči ob 23.10 so pripeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice truplo 76-letnega upokojenca Luigija Colussa iz Ul. Carducci 24. Colussa je zadela srčna kap, ko je sedel v baru Friuli v Ul. Tarabocchia št. 3. Vzrok smrti je ugotovil dežurni zdravnik dr. Nicolini.

Slovenska mladina

bo ponovno podčrtala svojo nedeljivost in željo po zdravem kulturnem, gospodarskem in socialnem napredku na

TRETJEM

MLADINSKEM DNEVU

21. OKTOBRA

na stadionu «Prvega maja», kjer se bodo zbrali mladinci in mladinke iz Benečije, Goriške, Trsta, Koroške in Slovenije.

Program obsega pozdravne govore mladinskih predstavnikov in pester kulturni spored. Sledila bo vesela zabava ob zvokih orkestra.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» pri Sv. Ivanu priredi tečaj za srbohrvaščino za začetnike. Vpisovanje samo še danes 18. t.m. od 20.30 do 21.30 na sedežu prosvetnega društva na stadionu «Prvi maj».

Razstave

Danes 18. oktobra bo v galeriji La Cavana (Ul. Cavana 1) otvoritev razstave del Helmuta Zimmermanna. Razstava bo trajala do 31. oktobra.

Izleti

Izlet SPDT na Pohorje. V soboto in nedeljo dne 3. in 4. nov. t.l. priredi SPDT izlet na Pohorje. Povratek skozi Ptuj. Obvestila v Ul. Geppa 9-II. Vpisovanje in sedežni listki kot običajno, po vplačilu.

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto 20. oktobra ob 21. uri
v Avditoriju v Trstu
OTVORITVENA PREDSTAVA
LUIGI PIRANDELLO

«ČEPICA S KRAGULJČKI»

«PATENT»

Prevod: F. R.
Scenograf: Jože Cesar
Kostumi: Alenka Bartlova
REŽISER: ADRIJAN RUST

REPRIZA V NEDELJO, 21. oktobra ob 17. uri V AVDITORIJU V TRSTU

Jutri na stadionu «Prvi maj»

Pirandellova proslava za študente in šolnike

Ob priliki proslave 25-letnice smrti velikega italijanskega dramatika Luigija Pirandella, bo Slovensko gledališče v Trstu uprizorilo v petek, 19. t.m. ob 17. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj» komemoracijo. Uprizorjeni bosta dvodejanka «Čepica s kraguljčki» in «Patent». Profesor dr. Janko Jež bo govoril o avtorjevem delu. Predstava je rezervirana za študente in šolnike.

Ljudski koncert v Avditoriju

V petek ob 21. uri bo v Avditoriju v Ul. Teatro Romano zadnji ljudski simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije pod vodstvom Franca Ferrarija in ob sodelovanju pianista Claudia Strudthoffa. Na sporedu so skladbe Griega, Schumanna, Mahlerja, Iberta in Mendelssohna. V torek se prične prodaja vstopnic v osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Razstava knjig v Miljah

Ob otvoritvi obnovljenih prostorov Ljudske knjižnice v Miljah, ki bo konec meseca, priredi miljska občina «Razstavo knjige vse». Na to pobudo so doslej pristala nekatera najbolj važna italijanska založništva. V času razstave, ki bo v občinski telovadnici v Ul. D'Annunzio, bodo pisatelji in kritiki predavali o sodobni književnosti. Namen organizatorjev knjižne razstave je, da bi se ponavljala vsako leto.

Kino

Nazionale 16.00 «Ženske kriminal...» (Donne fuorilegge), Jachye Co...
Fenice 15.30, 18.45, 22.00 «Sodoma in Gomora» — Technicolor. Stewart Granger, Annamaria Pierangeli, Rossana Podestà. Drugi teden.
Excelsior 15.00 «Sladke peruti mladosti» (La dolce ala della giovinezza) Metrocolor. Paul Newman, Geraldine Page. Prepovedano mladini.
Grattacielo 15.00 «Kruto leto» (L'anno crudele), Laurence Olivier, Simone Signoret, Sarah Miles.
Arcobaleno 16.00 «Sladke noči» (Le dolci notti). Technicolor. Prepovedano mladini izpod 18. leta.
Supercinema 16.00 «Mamma Roma» Pasolinijev film. Anna Magnani, Franco Citti. Prepovedano mladini.
Alabarda 16.00 «Za kožo gre» (Questione di pelle); Gregoire Aslan, Milly Vitale. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Nevidni kremplji doktorja Mabuse» (Gli artigli invisibili del dottor Mabuse), Lex Barker. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Redovnica iz Monze» (La monaca di Monza).
Garibaldi 16.00 «Senca dvoma» (L'ombra del dubbio), Joseph Cotten, Teresa Wright.
Cristallo 16.00 «Rapsodija». Metrocolor. Elizabeth Taylor.
Capitol 16.00 «Komisar» (Il commissario). Alberto Sordi.
Impero 16.30 «Mušketirjevo maščevanje». Druga epizoda. (La vendetta dei moschettieri). II. episodio.
Massimo 16.00 «Komandant Jim» (Il comandante Jim), John Wayne.
Moderno 16.30 «Brez bodočnosti» (Senza domani), George Nader.
Astoria 16.45 «Streljajte na prvi pogled» (Sparate a vista). Prepovedano mladini.
Astra 16.30 «Ščit Flyworthov» (Lo scudo dei Flyworth).
Vittorio Veneto 15.15 «Boccaccio 70» Technicolor Sophia Loren, Anita Ekberg. Prepovedano mladini.
Abbazia 16.00 «Vohun stoletja» (La spia del secolo). Technicolor. Ingrid Bergen.
Marconi 16.00 «Pekel v tvojem telesu» (L'inferno nel tuo corpo), Diana Dors, George Baker. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Mladi gangsterji» (Giovani gangster).

VČERAJ DOKONČNO ZAKLJUČEN ROK ZA VLAGANJE KANDIDATNIH LIST

Volilna komisija je izsilila dvojezični napis na znaku SSL

Tudi danes dve zborovanji PSI in šest zborovanj KPI

Predstavniki sveta «Skupne slovenske liste» so včeraj dopoldne predložili okrožni volilni komisiji nov volilni znak, ki se od starega razlikuje v toliko, da je napis dvojezičen. Okoli risbe: «lipova vejica in helebarda» je torej napis: «Skupna slovenska lista— Lista unitaria slovena». Okrožna volilna komisija je že včeraj popoldne sporočila, da je znak sprejela in bo torej tudi ta volilna formacija normalno nastopila na volitvah.

S tem pa seveda ni bil preklican protiustaven ukrep volilne komisije, ki je odklonila znak samo s slovenskim napisom in ostaja dejstvo, da je bila slovenska manjšina na Tržaškem še enkrat žrtev diskriminacije tako v primerjavi z demokristjansko listo, ki nosi latinski napis, kot z avstrijsko in francosko manjšino v Zgornjem Poadižju oz. v Dolini Aoste, čeprav velja za vse italijanske državljane katerekoli narodnosti ista ustava, za nas pa še posebej londonski memorandum, ki nam skupno z ustavo zagotavlja vse narodnostne pravice.

Včeraj sta bili predloženi tudi zadnji volilni listi: nekaj minut pred dvanajsto so predložili listo PDIUM (Partito Democratico Italiano di Unità Monarchica) in komaj deset sekund pred zaključkom roka za vlaganje list še listo Tržaške unije. Monarhisti so predložili volilno listo, ki vsebuje vseh 60 kandidatov, medtem ko je na listi Tržaške unije 30 kandidatov in ji načeluje dosedanji občinski svetovalec Tolloy.

Na letošnjih volitvah bodo torej volivci lahko izbirali med dvanajstimi volilnimi znaki, ki bodo nameščeni na glasovnici po naslednjem vrstnem redu: na levi strani glasovnice: KPI, KD, PSDI, FRN, FI in PSI; na desni strani pa: PLI, Slovenska lista, MSI, PRI, PDIUM in UT.

Število volilnih znakov je sicer nekaj nižje od rekordnega števila, ko se je pred leti predstavilo kar štirinajst znakov (poleg sedanjih še MEN in NSZ), vendar pa ni dvoma, da je dvanajst volilnih grupacij preveč in samo bega volivce.

Točnejši pregled različnih list pa tudi jasno kaže, da obstajajo določene liste samo še zato, ker jih nekdo od zunaj podpira in ki ima od njih obstoja korist.

To je tipični primer obeh indipendentističnih list. Povsem je namreč logično, da bi ogromna večina volivcev, ki sedaj volijo za FI ali za UT, volili za levičarske liste (PSI ali KPI), kot se je to že zgodilo pred leti, ko se indipendentisti niso pojavili na volitvah. Tokrat sta se pojavili in obe listi sta dobili potrebno število podpisnikov, kar ne more biti lahko za volilne formacije, ki so brez vsake organizacije, brez stalnega sedeža itd. Seveda pa je skrivnost kaj hitro pojasnjena, če pomislimo, da sedanja «konvergenca» v tržaškem občinskem svetu ni imela zadostnega števila glasov in da je štiri leta občinska uprava živela na osnovi *odločilnega* glasu predstavnika slovenske liste «Lipe» in predstavnika Tržaške unije Tolloya, k čemur je še pomagalo dejstvo, da v svetu ni bila FI niti zastopana, ker se je njen izvoljeni predstavnik izselil v Avstralijo in da je tako občinski svet dolgo vrsto let posloval z 59 občinskimi svetovalci.

Danes bodo za PSI govorili: ob 19.15 na Trgu Goldoni dr. Bruno Pincherle in ob 18.30 na Trgu Gioberti Dušan Hreščak ter Sergio Pines.

KPI pa bo priredila naslednja zborovanja: ob 10. uri Ul. Flavia Burlo, ob 11. Ul. Catalani Burlo, ob 12. v bližini tovarne Orion prof. Sema, ob 12. Ul. Battisti pri spomeniku Rossetti Tonel, ob 18. Trg Giarizzole Tonel, ob 19. Škedenj v Ul. Soncini Muslin.

Žerjav na ladji zlomil delavcu roko

Včeraj popoldne ob 17.30 so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 51-letnega Rodolfa Petriča iz Ul. Media 9. Petrič, ki je pristaniški težak po poklicu, je včeraj popoldne delal na nemškem parniku «Torane Ross», ki je bil privezan ob pomolu topilnice «Afa» v industrijski coni. Pri nakladanju tovora ga je žerjav stisnil ob palubo ter mu zlomil levo roko. Na ortopedskem oddelku se bo moral zdraviti okoli 30 dni.

PO ZASLUGI MNOŽIČNEGA CEPLJENJA

V zadnjem letu niso zabeležili nobenega primera otroške paralize

Tudi število drugih nalezljivih bolezni se je skrčilo na minimum
Obsežna akcija proti črnim kozam - Boj proti potvarjanju živil

Na torkovi seji občinskega odbora je odbornik za zdravstvo in higieno dr. Adovasio podal obširno poročilo o štiriletnem delovanju njegovega resorja. To poročilo je tembolj zanimivo, ker predstavlja pregled celotnega delovanja občinske zdravstvene in higienske službe, ki neposredno zanima vse prebivalstvo.

Ena največjih bitk, ki jo je občinski zdravstveni in higienski urad vodil v zadnjih štirih letih, je bila bitka proti otroški paralizi, ki je pre nekaj leti hudo prizadela tudi naše mesto. Po podatkih odbornika je bilo v našem mestu v zadnjih štirih letih 52 primerov obolenj z otroško paralizo. Toda vsi ti primeri se nanašajo na prva tri leta dosedanje občinske uprave. V zadnjem letu v tržaški občini ni bilo niti enega primera te zavratne bolezni.

Za to ugodno stanje v zvezi s to boleznijo, se je treba predvsem zahvaliti množični akciji, ki jo je izvedla občinska uprava za cepljenje otrok proti otroški paralizi. Čeprav so bili dosedanji rezultati zelo pozitivni, občinski higienski urad sedaj proučuje možnost cepljenja otrok, ne več z dosedanjim cepivom Salk, temveč s cepivom Sabin, ki se jemlje skozi usta.

Dr. Adovasio je sporočil, da so v zadnjih štirih letih izvedli 32.514 brezplačnih cepljenj. To je nedvomno precejšnje število, kar je omogočilo, da v zadnjem letu ni bilo nobenega primera otroške paralize.

Nato je odbornik govoril o nalezljivih boleznih in je dejal, da so te skoraj popolnoma izginile. V zadnjih letih so ugotovili 1291 primerov škrlatinke, 3557 primerov ošpic, 3000 primerov noric, 2533 primerov vnetja ušesne mrene, 1100 primerov pljučne tuberkuloze, 7000 primerov gripe.

V teh štirih letih je bilo poleg cepljenj proti otroški paralizi izvedenih še nad 4000 cepljenj proti davici, 36.000 cepljenj proti tifusu in večje število raznih drugih cepljenj.

Lansko leto je občinski zdravstveni in higienski urad izvedel široko kampanjo za cepljenje proti črnim kozam v zvezi z epidemijo, ki je grozila v nekaterih evropskih državah. Skupno je bilo proti črnim kozam cepljenih okrog 50.000 oseb. Polovico od teh so cepili na občinskem uradu za zdravstvo in higieno.

Odbornik je omenil tudi veliko delo, ki ga sproti opravlja razkuževalna služba. V okviru borbe proti mišim so uslužbenci tega oddelka pregledali 39.000 prostorov v zasebnih stanovanjih, skladiščih, trgovinah in v javnih ustanovah. Postavili so skoraj 4 milijone vab, napravili skoraj 10.000 pregledov pri osebah in podjetjih, ki se ukvarjajo z izdelovanjem ali prodajo živil in pijač.

V borbi proti goljufijam in ponarejevanju živil, je občinski higienski komisariat opravil ogromno delo. Napravili so veliko število pregledov, vzeli narazličnejše vzorce, zaplenili velike količine živil itd. Danes imajo ti funkcionarji razpredeno široko mrežo po vsem mestu, da lahko v najkrajšem času posežejo tam, kjer se pojavijo primeri izdelovanja ali prodaje živil, ki ne ustrezajo higienskim in zdravstvenim predpisom. V tem svojem delu so funkcionarji higienskega komisariata napravili 196.000 pregledov v raznih trgovinah in ustanovah, sestavili 12.472 zapisnikov, kaznovali z globo 1396 oseb in vzeli 14.660 vzorcev raznih živil in pijač. Med temi akcijami so zaplenili precejšnje količine konzerviranih povrtnin, moke, sadja in gob, sira in drugih mlečnih izdelkov, rib in raznih maščob, ki jih uporabljajo zlasti pri izdelovanju kruha in slaščic.

Poleg tega vrši občinski zdravstveni in higienski urad strogo nadzorstvo nad zdravjem učencev v šolah in nad higieno v šolskih prostorih. Občina vzdržuje številne zdravnike, ki opravljajo redne zdravniške preglede učencev. Ima na razpolago razne specialistične zdravstvene centre in skrbi tudi za zdravljenje fizično defektnih otrok. Poleg tega ima občina tudi zobozdravnike, ki redno pregledujejo otroke in jim zdravijo zobe. Za okolico pa je občina kupila potovalno zobozdravniško ambulanto, v kateri pregledujejo vse otroke v okoliških šolah.

Ob zaključku je odbornik še omenil izgradnjo nove občinske klavnice pri Sv. Soboti, delovanje občinskih ambulant, delovanje posvetovalnice za novorojenčke, delovanje protidispetičnega centra in nadzorstvo, ki ga občina vrši nad bolnišnicami. Hkrati pa ima občina tudi svoj veterinarski oddelek za nadzorstvo nad živalmi, mesom in ribami.

Dve slični nezgodi na skoraj istem mestu

Včeraj okoli 12. ure se je 19-letni Matteo Paganini iz Ul. Madonizza 2 peljal z motorjem po Ul. Madonnina. Skupaj z njim se je peljal tudi 16-letni Nevio Feroce iz Ul. De Amicis 6. Na vogalu z Ul. Molino a Vapore je prišlo do trčenja z avtom Fiat 600, ki ga je upravljal 59-letni Vaniglio Ferin iz Ul. Carmelitani 14, in oba motorista sta padla na tla. Pri padcu si je Paganini verjetno zlomil levo ramo ter se bo moral zdraviti v bolnišnici od 20 do 30 dni. Feroce pa si je verjetno zlomil levi komolec ter se pobil po levi nogi. Ozdravel bo v 30 dneh.

Ob 13.50 pa so prepeljali na ortopedski oddelek 18-letnega Bruna Vetta iz Tržiča, ki se je ponesrečil z vespo skoraj na istem mestu. Vespo je upravljal 22-letni Elio Zecchini od Zgornje Magdalene 1797, medtem ko se je Vetta peljal na zadnjem sedežu. Na omenjenem vogalu je prišlo do trčenja z avtom Fiat 600, ki ga je v smeri proti Trgu G. Vico upravljal 30-letni Silvio Giavannini od Spodnje Magdalene 1969. Pri trčenju si je Vetta zlomil desno nogo. V bolnišnici se bo moral zdraviti od 50 do 60 dni.

ZA KRITJE POTREB V KMETIJSKEM LETU 1962-63

360.000 stotov žita za tržaško področje

Gre za žito iz državne uprave po posebni ceni
Vprašanje umazanije v pristaniških vodah

Poslanec Vidali je dobil na svoje vprašanje ministru za kmetijstvo, v katerem se je zanimal o državnem nakazilu določene količine žita po posebni ceni, tržaškemu področju naslednji odgovor:

V zvezi z ustreznimi določbami, ki jih je predsedstvo ministrskega sveta izdalo 23. julija 1962, je bilo že nakazanih tržaškemu področju 360.000 stotov žita iz državne uprave za kritje potreb v kmetijskem letu 1962-63.

Na vprašanje ki ga je isti poslanec postavil ministru za trgovinsko mornarico v zvezi z ladjami, ki v tržaškem pristanišču in zalivu spuščajo nafto in drugo umazanijo, je prejel poslanec Vidali od ministra odgovor, v katerem je rečeno, da je pojav onečedenja tržaškega zaliva z nafto večji kot drugje predvsem zaradi njenega zemljepisnega položaja. Minister pravi, da umazanije v naših vodah ne povzročajo samo ladje, ki prihajajo v Trst, ampak jo prinašajo tudi morski tokovi in vetrovi iz drugih jadranskih predelov.

Hkrati pa minister zagotavlja, da tržaško pristaniško poveljstvo vrši strogo nadzorstvo nad ladjami v pristanišču in zalivu. Kot preventivni ukrep omenja tudi «opozorilo» v italijanščini in angleščini, ki ga izročijo poveljnikom ladij, ko prispejo v tržaško pristanišče, in v katerem so pojasnjeni vsi predpisi, ki prepovedujejo spuščanje nafte in druge umazanije v pristanišču. Poleg tega pa pristaniško poveljstvo vrši nadzorstvo nad ladjami v zalivu s svojim vlačilcem «Audax». Pristaniško poveljstvo je tudi zaprosilo za sodelovanje v tej akciji poveljstva finančnih straž, karabinjerjev in pomorske policije, ki s svojimi patrolnimi čolni krožijo po zalivu.

Predvčerajšnjim med 13,15 in 20,30 so neznanci ukradli avto Fiat 500 TS 49244, ki ga je bil lastnik, 36-letni Stefano Sofio, parkiral blizu doma v Ul. Giustinelli 2. Škoda znaša pol milijona lir.

ZADEVA DOPLICHER - GUALDANI ŠE VEDNO TAJINSTVENA

Notarski akt omenja nakazilo za 500.000.000

Za ponedeljek najavljena tisk. konferenca Doplicherja in odv. Coena?

Zapletljaji okoli tajinstvene dogodivščine Maria Doplicherja in njegove zaročenke Corinne Gualdani še niso pri kraju. Res je, da je prišlo v zadnjih urah do nekaterih odkritij, ki deloma pojasnujejo nekatere plati te zavozlane zadeve, ki pa vendar ne nudijo zadovoljivega odgovora na razna vprašanja, ki si jih nepristranski opazovalec mora postavljati.

Katera so ta dejstva? Neizpodbitno je bilo ugotovljeno, da so 30. julija odprli varnostno skrinjico, ki je bila izročena v varstvo Banco di Roma na Korzu 11. Odprtju te skrinjice so prisostvovali notar Vladimir Clarich, Doplicherjeva mati in njegova sestra Adriana, odv. Coen, neka uradnica dr. Coena, neki bančni uradnik in ravnatelj Banco di Roma. Ob priliki odprtja je notar Clarich sestavil zapisnik o inventarju varnostne skrinjice. V zapisniku se omenja med drugim, da so našli v njej naslednje dokumente: 1. zavoj s 41 pismi, ki so bila naslovljena na Gualdanijevo; 2. Odlok Banca d'Italia glede prenosa vsote 250 milijonov lir iz mednarodnega denarnega sklada; 3. pismo ministra za zunanjo trgovino, ki pooblašča izplačilo v kliringu omenjene vsote; 4. 75 raznih dokumentov, ki zadevajo potek pogajanj za izplačilo 500 milijonov lir; 5. Oporoko z dne 18. maja 1959; 6. Patent, ki so ga registrirali na Gualdanijino ime v Londonu 7. aprila 1959.

Kot smo že poročali, sta Doplicher in Gualdanijeva zanikala do sedaj verodostojnost vseh časopisnih poročil glede obstoja teh dokumentov.

Notar Clarich je včeraj izjavil, da ni na noben način sodeloval pri objavi omenjenega zapisnika. Kljub temu, da so ga novinarji prosili naj jim posreduje zapisnik, se je držal načela, da lahko zve njegovo vsebino samo kdor je za to upravičen.

Medtem se je zvedelo, da bo Doplicher prišel v Trst prihodnji ponedeljek. Zdi se, da bo ob tej priliki priredil tiskovno konferenco.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Zaradi petih prekrškov bo sedel devet mesecev

Vozil je pijan, se upiral javnim funkcionarjem, poškodoval dva agenta in klel - Spor med šoferji taksijev z oprostilno razsodbo

Že pred skoraj mesecem dni se je začela pred kazenskim sodiščem (predsednik Boschini, tožilec Visalli, zapisnikar Rachelli, obramba Giacchini) obravnava proti 28-letnemu Marinu Gombaču iz Trga Gioberti 8, ki je bil obtožen vrste prekrškov, ki jih je zagrešil v vinjenem stanju na Miramarskem drevoredu v bližini občinskega avtomobilskega parka. 19. preteklega meseca so sodniki odložili proces, ker je bil obtoženec bolan. Včeraj se je obravnava nadaljevala ter se tudi zaključila z mladeničevo obsodbo. Sodniki so spoznali Gombača za krivega vseh prekrškov ter ga obsodili na 7 mesecev zapora, 2 meseca pripora ter 55.000 lir denarne kazni.

Dogodek, ki je pripeljal Gombača pred sodnike, se je odigral zvečer 20. februarja letos. V bližini občinskega avtomobilskega parka je patrulja policijskih agentov opazila nekega mladeniča, ki je šofiral avto ter pri tem nevarno kolobaril sem ter tja po cesti. Prihajal je iz Barkovelj ter je bil namenjen v mesto. Policisti so ga ustavili ter pregledali vse dokumente, ki jih je imel vozač s seboj. Prometna knjižica avtomobila se je glasila na ime nekega Causerja. Ker Gombač ni bil lastnik avtomobila, so ga agenti vprašali kdo je Causer. Mladenič jim je odvrnil, da je nekaj ur prej kupil avto od nekega znanca ter zato še ni utegnil prepisati vozila na svoje ime. Agentom se je to zdelo zelo čudno, posebno še zato, ker so opazili, da je bil prostor pred šoferskim sedežem ponesnažen z izmečki jedače in pijače. Zdelo se jim je, da je bil šofer vinjen, ker je potrjeval tudi njegov zunanji videz. Nenadoma pa je Gombač izgubil potrpljenje ter začel razsajati. Skočil je iz avtomobila ter stekel proti bližnjemu drevesu. Oklenil se ga je z vso silo ter kričal: «Od tod me boste odvlekli samo mrtvega». Agenti so ga zgrabili ter ga odtrgali od drevesa. Takoj nato je Gombač zagrozil, da se bo zaletel z glavo ob avtomobilska vrata. Nenadoma pa je slekel suknjič ter začel biti s pestmi po asfaltu. Policijski agenti so poskušali vse kar je bilo v njihovih močeh, da bi ga spravili k pameti, toda ni se jim posrečilo, da bi ga pomirili. Nenadoma je stekel čez cesto ter začel z vso silo butati z glavo ob železno ograjo avtomobilskega parka. Končno se jim je posrečilo, da so ga trdno zgrabili ter ga odpeljali v splošno bolnišnico. Na sprejemnem oddelku so morali poseči vmes štirje bolničarji in ena bolničarka, ker mladenič ni pustil, da bi ga zdravnik pregledal. «Najprej moram govoriti s svojim odvetnikom» — je dejal. Ker je bil precej pobit in je krvavel z enega ušesa, so ga zdravniki sprejeli na I. kirurški oddelek s pridržano prognozo.

Ko je naslednjega dne prišel k sebi, je Gombač povedal, da se je bil pošteno opil. Alkohol je silno vplival nanj, ker že pet dni ni jedel zaradi nekih svojih družinskih nevšečnosti. Med preiskavo so ugotovili da avtomobila sploh ni kupil, temveč si ga je samo izposodil v neki garaži. Vozilo so pozneje vrnili zakonitemu lastniku.

Gombača so prijavili sodišču zaradi petih različnih prekrškov, in sicer zato ker se je upiral javnim funkcionarjem, ker je poškodoval dva agenta, ker je bil pijan, ker je klel in ker je vozil v vinjenem stanju.

***

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Falzea, tožilec Corsi, zapisnikar De Paoli, zastopnik zasebne stranke Muscolo, obramba Morgera), ki je razsojalo v svojstvu prizivnega sodišča, so se zagovarjale tri osebe z Opčin, ki so bile obtožene več prekrškov, ki so jih zagrešile ob priliki spopadov in prepirov s šoferjem taksija Francom Carlijem z Opčin ter njegovo ženo Angelo Mosenich.

Na zatožni klopi so sedeli: 40-letni Felice Ostrouska z Opčin Ul. Ginepri 9, 25-letni Bruno Skabar iz Doberdobske ulice 20 ter Ostrouskov oče 66-letni Josip.

Iz sodnih aktov je razvidno, da je šlo v tem primeru za razprtije poklicnega izvora, saj so tudi oba Ostrouska in Skabar šoferji taksija.

Po pripovedovanju Carlija in njegove žene, je do spopadov in prepira z obtoženci prišlo okoli polnoči 12. junija 1960. Carli je tedaj stal zraven svojega taksija na trgu pred opensko tramvajsko postajo ter je čakal na morebitne kliente. Nenadoma je privozil z veliko naglico Felice Ostrouska, ki je šofiral neki zasebni avtomobil. Če bi se Carli ne umaknil, bi ga vozač baje podrl na tla. Carlijeva žena, ki je sedela v avtomobilu, se je silno prestrašila ter začela vpiti na pomoč. Baje pa se je Ostrouska zaletel še enkrat proti njima ter pokvaril kljuko na avtomobilu. Takoj nato sta Carlijeva zbežala a se nekoliko pozneje vrnila na trg. Tu je prišlo do ponovnega prepira, to pot z vsemi tremi obtoženci. Prepir se je ponovil tudi naslednjega dne.

Sodnik prve stopnje je menil, da niso Carlijeve obtožbe utemeljene ter je zato obtožence oprostil zaradi pomanjkanja dokazov. Prizivni sodniki pa so jih oprostili popolnoma, češ da niso zagrešili dejanja. S tem so sprejeli braničevo tezo, ki je trdil, da mora sodnik popolnoma oprostiti obtoženca v primeru, ko je spoznal obtožbe za neosnovane.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. oktobra 1962 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

UMRLI SO: 79-letna Natalia Fabian por. Raguseo, 75-letna Francesca Stropnik por. Zaccariotto, 86-letna Vincenza Modun por. Radich, 81-letna Maria Manzoni, 74-letni Giorgio Novello, 72-letni Angelo Colomban, 80-letna Teresa Vattovez por. Angeli, 73-letna Gemma Birsa, 86-letna Caterina Micaz vd. Bembich.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Depangher, Ul. S. Giusto 1; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; Zanetti, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v 2. najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	235	377	235
limone	188	247	235
jabolka	29	118	59
hruške	36	153	59
grozdje	41	129	83
kaki	36	71	47
domača pesa	70	140	100
zelje	47	80	53
cikorija	90	120	95
čebula	36	55	50
stročji fižol	176	253	212
stročje	141	176	153
koromač	129	141	129
solate	63	220	180
melancane	47	120	65
krompir	43	81	59
paprika	24	153	59
paradižnik	24	106	47
zeleni radič I.	250	380	300
zeleni radič II.	60	200	130
zelena	80	120	100
špinače	90	150	120

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 18. t. m. ob 19.30 uri nepozabni barvni film:

«Pandora»

Igrajo:
AVA GARDNER
JAMES MASON

Mali oglasi

«PLASTIKA» - Trst, Ul. D'Annunzio št. 4 (blizu Trga Garibaldi) nudi: torbice raznovrstne ter ... ne, namizne prte (cerade), cedila za posodo, blazine, žimnice za morje, vreče za perilo in obleke vse iz plastike in gume po zmernih cenah. Obiščite nas!

PLASTIKA za pokrivanje tal po ... lir kv. m, preproge vseh vrst za ... be in hodnike, pode iz gume, ... ja, cevi iz plastike za vrtove in ... hišno uporabo, torbice, zavese in ostale predmete iz gume in plastike dobite pri ITALPLAST, Trst, Ospedale št. 6.

UGODNA PRILIKA. Prodam ... kamen rabljen. Vprašati v Ul. D'Annunzio 1 (hiša v demoliranem stanju)

VPRAŠANJE ZAPUŠČENE ŽELEZNIŠKE PROGE TRST - HERPELJE

Z malenkostnimi stroški bi progo lahko spremenili v turistično pot

Zapuščene čuvajnice ob progi bi lahko preuredili v gostišča
Panoramična cesta bi valorizirala področje dolinske občine

Letošnja turistična sezona je za nami in prišli smo v čas, ko se delajo načrti za bodočo sezono. Med njimi je vrsta takih, ki so že dolgo časa na papirju, a jih ni moč rešiti, ker ni dovolj finančnih sredstev za njihovo realizacijo. Če k tem prištejemo še nove načrte in pobude, ki se nanašajo predvsem na turistično valorizacijo tega ali onega predela, potem si lahko predstavljamo, da bo treba še mnogo let, preden bo vsaj del teh zamisli rešen.

Toda kljub temu moramo načeti vprašanje, ki bi — če bi bilo ugodno rešeno — dalo velik prispevek k turističnemu razvoju dolinske občine. Znano je, da je že nekaj let tega, kar so ukinili železniško progo Trst (Campo Marzio) - Kozina-Herpelje in da so vlake, ki so vozili na tej progi, nadomestili z rednimi avtobusi. Železniška proga je sicer ostala, toda železniške čuvajnice počasi razpadajo, med pragovi raste trava in ponekod so pognali že visoki grmi ter akacije. In prav to progo bi bilo treba izkoristiti v turistične namene, saj je speljana po čudovitih pobočjih in še zlasti pride do veljave nad strmimi stenami Glinščice, odkoder je edinstven razgled na sotesko, ki po pravici nosi ime tržaške Švice.

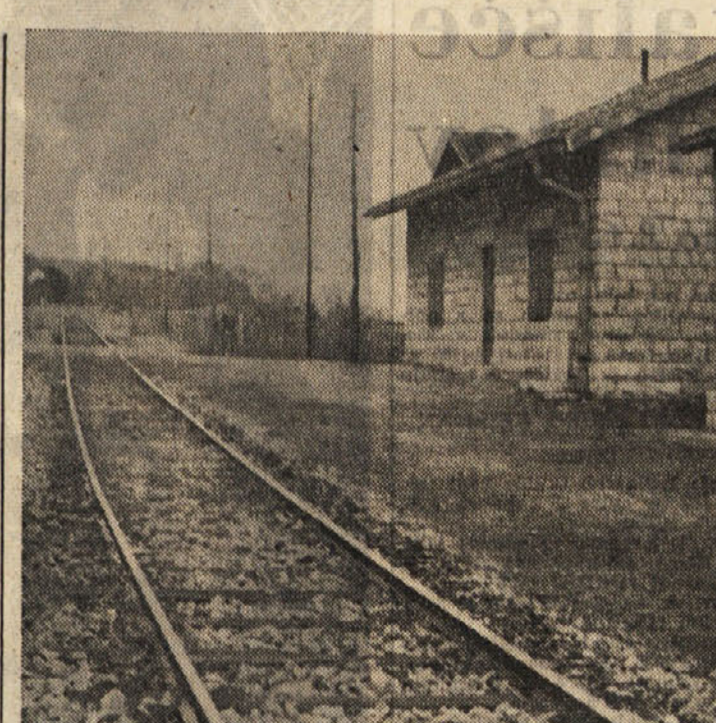

Ena izmed čuvajnic na opuščeni železniški progi Trst - Herpelje, ki bi se lahko z malenkostnimi stroški preuredila v gostišče. Če bi pobrali tračnice, bi se sedanja železniška proga lahko spremenila v edinstveno panoramično pot, ki bi valorizirala področje dolinske občine

Železniško progo, ki je sedaj neporabna in ki je prav gotovo ne bodo več aktivirali, bi bilo treba spremeniti v cesto. Stroški ne bi bili visoki, saj je treba le pobrati železniške tračnice in pragove, ki se prodajo za dober denar ter z valjarjem utreti gramoz na progi. Za nekaj asfalta in cesta bi bila gotova. Tako minimalnih stroškov prav gotovo ne bi imeli z nobeno drugo cesto, saj je teren utrjen in gramoz napeljan, tako da bi potrebna dela in asfaltiranje lahko opravili pod okriljem ustanove Sešd.

Tudi zapuščene železniške čuvajnice bi lahko primerno preuredili v gostišča, kjer bi se ljudje prav gotovo ustavljali skozi vse leto — tudi pozimi — saj leži proga v zavetju in na sončnih legah. Stavbe stojijo (čeprav so nekatere v stranjosti povsem demolirane) in v tem primeru ne bi bilo treba dosti investicij, da bi jih spremenili v prijazna gostišča.

Vprašanje je le, ali bi bila cesta dovolj široka, da bi se na njej lahko odvijal promet motornih vozil v obeh smereh istočasno. To je stvar tehnikov, vendar menimo, da bi se tudi v nasprotnem primeru ureditev ceste splačala, saj bi s semaforji bi prav lahko urejevali enosmerni promet na najbolj ozkih odsekih proge oziroma ceste.

Z ureditvijo zapuščene železniške proge oziroma njene preureditve v turistično cesto, ki bi segala vse do Drage, bi tržaško področje pridobilo pomemben turistični objekt, ki bi valoriziral predvsem obširno področje dolinske občine. To bi prineslo, da bi se tudi dolinska občina v večji meri vključila v turistične dejavnosti, ki so sedaj omejene zgolj na površen ogled Glinščice.

Vprašanje je še, kdo naj prevzame finančno breme za ureditev ceste. Menimo, da bi dolinska občina lahko odkupila železniško progo (zemljišče in tračnice), medtem ko bi Pokrajinska turistična ustanova lahko prispevala za asfaltiranje ceste. Prepričani smo, da stroški ne bi bili visoki, tako da bi z malimi denarji prišli do res lepe turistične in panoramične poti, ki bi bila edinstvena na našem področju.

Slišali smo tudi, da je železniška uprava pred časom ponudila dolinski občini odkup železniške proge in da je občinska uprava odgovorila pozitivno, namreč v smislu, da je pripravljena na pogajanja. Toda od takrat je minilo že precej časa in železniška uprava se ni več oglasila. Mislimo, da je prav sedaj čas, da se vprašanje ponovno načne, saj bi lahko do prihodnje turistične sezone že lahko imeli novo pot, ki bi vzbujala občudovanje domačih izletnikov in tujih turistov.

Poskus samomora s plinom

Ferruccio Fabbrini, star 35 let od Spodnje Magdalene 2006, se je včeraj zjutraj okoli 7. ure nenadoma prebudil ter opazil, da je bila žena že vstala. Hudo pa se je prestrašil, ko je začutil, da je v sobi močno zaudarjalo po gorilnem plinu. Stekel je v kuhinjo, kjer je našel ženo nezavestno na tleh, iz plinskega gorilnika pa je uhajal plin. Fabbrini je takoj odprl okna ter zaprl pipo na plinski cevi. Nato je poklical rešilni avto RK, ki je prepeljal žensko v splošno bolnišnico. Sprejeli so jo v onkološki oddelek, kjer se bo zdravila teden dni.

Fabbrinijeva, ki je stara 34 let, je dolgo časa bolna.

Požar pri Čedazu

Predvčerajšnjim nekaj po 23. uri so zublji zajeli 5000 kv. m zemeljske površine porasčene z grmovjem, travo in drevjem v bližini Cedaza. Požar se je zelo razširil zaradi močne burje. Na kraj pogorišča so prihiteli gasilci z Opčin, katerim se je posrečilo pogasiti požar v dveh urah. Škoda znaša okoli 30.000 lir.

V pijanosti zavozil z avtom v ograjo

«Če vince govori, se marsikaj zgodi», pravi neka naša priljubljena popevka. Resničnost tega izreka je preizkusil na lastni koži 44-letni Marino Figelli iz Ul. Concordia, ki je bil tako nepreviden, da je upravljal avto v pijanem stanju.

Predvčerajšnjim okoli 13. ure se je Figelli peljal z avtom proti domu. Na Trgu Garibaldi pa je izgubil oblast nad vozilom ter se zaletel v neko železno ograjo. Nezgoda je promet na ulici skoraj popolnoma zavrla. Ponesrečencu je priskočil na pomoč neki mestni redar, ki pa je kmalu opazil, da s Figellijem ni bilo vse v redu. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico, kjer je zdravnik ugotovil, da je bil vozač vinjen. Figelli se je izgovarjal, da se je opil s pol litrom vina in dvema steklenicama piva. Ta izgovor pa mu ni pomagal. Agenti so ga namreč odpeljali v koronejske zapore ter prijavili sodišču.

Okradeni avtomobilist in dva motociklista

Marino Capponi, star 29 let iz Ul. Salita Trenovia, ima zares smolo. V kratkem razdobju treh tednov so avtomobilske miši dvakrat vlomile v njegov avto, ki ga je bil parkiral v bližini domače hiše. Do prve tatvine je prišlo konec septembra. Tedaj so neznani uzmoviči vlomili vrata ter odnesli iz avtomobila japonski daljnogled v vrednosti 35.000 lir. Do druge tatvine pa je prišlo pred 4 dnevi. To pot je bil plen skromnejši: lovski lož in dve škatlici cigaret.

Neznani tatovi so predvčerajšnjim okradli tudi dva moška, ki sta parkirala svoja motorja na dvorišču pred poslopjem št. 4 v Ul. Berchet. Iz motorja 27-letnega Giovannija Bertolottija so odnesli akumulator, žaromet in levi pedal. Skupna škoda, ki jo je Bertolotti utrpel znaša 8.000 lir. Iz motorja 37-letnega Sergia Manenteja pa so odnesli akumulator ter popolnoma izpraznili bencinski tank.

Po spopadu v gostilni ranjen v bolnišnico

Sinoči ob 20.30 so s policijskim avtom prepeljali v splošno bolnišnico na I. kirurški oddelek 42-letnega Bruna Braničeviča iz Ul. Cereria 2, ki je bil ranjen pri nekem spopadu v gostilni - buffet v Ul. S. Michele 11. Braničevič se bo moral zdraviti v bolnišnici od 10 do 12 dni. Do krvavega dogodka je prišlo, ker je Braničevič stopil v vinjenem stanju v omenjeni lokal. 62-letni Teodoro Martinese, ki je mož lastnice gostilne, je opazil, da je bil Braničevič pijan ter mu zato ni hotel postreči s pijačo. Beseda je dala besedo in kmalu je prišlo do fizičnega obračunavanja. Martinese je pozneje povedal policijskim agentom, ki so prihiteli na kraj spopada, da je prav v tistem trenutku narezoval šunko. Ker ga je Braničevič napadel, je zamahnil z nožem, ter mu povzročil od 10 do 12 cm dolgo rano na levem licu ter razne druge rane na obrazu. Zdravniki so ugotovili, da je bil Braničevič pijan. Policisti so pripeljali v bolnišnico tudi Martinesa, ki je pri spopadu utrpel lažje poškodbe na vratu. Policisti so Martinesa aretirali ter je sedaj na razpolago policijskim oblastemletečega oddelka.

Kino na Općinah

predvaja danes 18. t.m. z začetkom ob 18. uri Eastmancolor film:

«SPACE MEN»

Igrajo:
RIK NUTTER, D. MANTRESOR, G. FARINON in A. SAVAGE

DANES V «SUPERCINEMA»

ANNA MAGNANI
v filmu
MAMMA ROMA

REŽIJA:
PIER PAOLO PASOLINI
ETTORE GAROFOLO
FRANCO CITTI
SILVANA CORSINI
LUISA LOIANO
PAOLO VOLPONI
LUCIANO GONINI
VITTORIO LA PAGLIA
PIERO MORGIA
FILM
ALFREDO BINI
ARCO FILM - CINERIZ
DISTRIBUZIONE
CINERIZ

PREPOVEDANO MLADINI POD 14. LETOM

KINO BELVEDERE NA OPČINAH

Danes ob 18.30

«STEZA MAŠČEVANJA»

Pustolovski film

V soboto 20. in nedeljo 21. t. m.

«SIJAJ V TRAVI»

Film, ki je imel mnogo uspeha. Technicolor
Igrata NATALIE WOOD in WARREN BEATTY

Goriško-beneški dnevnik

V PONEDELJEK NA SEDEŽU POKRAJINSKE UPRAVE

Posvetovanje o ukrepih za razvoj Goriških Brd

Zadeva je poverjena ustanovi Tre Venezie - Predlog za turistično cesto Gorica-Števerjan-Dolenje - Predlogi za splošne izboljšave v briškem kmetijstvu

Pretekli ponedeljek popoldne je bil na sedežu pokrajinske uprave v Gorici sestanek, na katerem so razpravljali o ukrepih za gospodarski razvoj goriških Brd. Sestanka, ki ga je sklicala pokrajinska uprava, so se udeležili župani briškega področja in zastopniki vseh tistih ustanov, ki so na tej zadevi zainteresirane. Ta posvet je bil potreben spričo dejstva, da je ustanova Tre Venezie postala «ustanova za razvoj» briškega področja in se je bilo treba pogovoriti o tem, kaj naj bi napravila v korist tega področja.

Zborovanju je predsedoval dr. Chientaroli, prisotni pa so bili še: dr. Zanasso za ustanovo Tre Venezie, prof. Marsano za trgovinsko zbornico, dr. Vianello za kmetijsko nadzorništvo, inž. Maraffi za tehnični urad, dr. Bellarosa ter geom. Zattarin za gozdni inšpektorat, geom. Luppieri in inž. Visintin za goriško občino ter župani iz Krmina, Šlovrenca, Kaprive, Dolenj, E. Podveršič iz Števerjana ter zastopnik občine iz Moše in za pokrajinsko upravo odbornik Vezil.

Potem ko je predsednik dr. Chientaroli obrazložil namen sestanka, je dr. Zanasso orisal dejavnost ustanove Tre Venezie, ki jo namerava ta izvesti za valoriziranje goriških Brd. Predvsem gre za okrepitev kmetijskega gospodarstva in za razvoj turizma na tem področju.

Pri debati se je oglasilo več prisotnih, med drugimi tudi župani briškega področja, ki so obrazložili potrebe svojih občin. Tako je bilo govora tudi o kmetijstvu na splošno in o kmetijskem zadružništvu. Dr. Zanasso in odbornik Vezil sta poudarila potrebo, da bi bilo treba ustanoviti zadruge za prodajo na drobno tipičnih briških proizvodov in da naj bi v ta namen postavili prodajalne na prometnih cestah in turističnih središčih področja.

Obravnavali so tudi problem in bili soglasni v tem, da bi bilo treba zgraditi lepo turistično cesto preko Brd in sicer od Gorice preko Števerjana do Dolenj. Od te ceste naj bi šli odcepki v najbolj zanimive manjše kraje.

Obravnavali so tudi problem izboljšanja vinogradništva pri čemer bi bila potrebna direktna pomoč vsakemu vinogradniku posebej. Ob koncu so se zedinili za naslednji program:

1. Urediti je treba medkrajevne in poljske poti ter vodovodno-gozdni sistem.
2. Poskrbeti je treba za tehnično izboljšavo kmetijstva, zgraditi zadružne kmetije in odpreti prodajne zadruge v obliki prodajnih paviljonov, kjer bi ob glavnih cestah prodajali tipične proizvode goriških Brd.
3. Okrepiti je treba turizem z izgradnjo turističnih cest.

Te zahteve in sklepe bo ustanova Tre Venezie predložila pristojnemu ministrstvu, da bi jih postavil v sklad s splošnim programom za dejavnost te ustanove.

Odbornik Vezil se je po tem sklepu zahvalil za udeležbo vsem navzočim in izrazil željo, da bi čimprej prišlo do izvajanja sklepov, ki so jih sprejeli na tem posvetovanju.

Vinska letina v Brdih

V jugoslovanskem delu Brd so praktično zaključili letošnjo trgatev in že ocenjujejo tudi pridelek. Po prvih cenitvah so letos pridelali za 300 vagonov mošta, ki je prav dobre kakovosti. Precej je prišlo naročil za nov pridelek iz inozemstva, med drugim iz Vidma in Gorice za okrog 40 vagonov merlota, tokajca in drugih posebnih briških vin.

VAŽNA ODLOČITEV MESTNIH OČETOV

Čedad se bo vnaprej razvijal po smernicah regulacijskega načrta

Razdelili so ga na pet področij, v katerih se bodo razvijale najznačilnejše dejavnosti

Čedad je majhno furlansko središče v vzhodnem delu pokrajine. Njegovo ime je bolj znano zaradi zgodovinske vloge, ki ga je imel v preteklosti, kakor zaradi njegove pomembnosti v sedanjosti. Ker pa hočejo mestni očetje napraviti prijetnejše bivanje njegovim stanovalcem, so sklenili izdelati neke vrste regulacijski načrt, po katerem bodo uravnavali poglavitne dejavnosti. Mesto so sklenili razdeliti na pet področij, in sicer na upravno, trgovsko, industrijsko, športno in šolsko. Posebna občinska komisija bo skrbela, da se bodo vse nadaljnje gradnje ujemale z osnovnimi smernicami, ki so začrtane v načrtu in ki jih ne bo mogoče spremeniti, če občinski svet ne bo sklenil drugače. Poskrbeli bodo tudi za zelene površine, ki jih sedaj močno pogrešajo, ker je zlasti mestno središče na gosto zazidano. Kakor sledi iz namenov mestnih očetov, se obeta čedadski izgradnji večja načrtnost in urejenost, ki bo pripomogla, da bodo poleg starih značilnih četrti nastale še nove, ki bodo omogočile hitrejši in pravilnejši ritem v vedno hitrejšem utripanju življenja v tem kraju.

IZ DOBERDOBA

Prispevki za živinsko krmo

Tržaška hranilnica, ki ima svojo podružnico tudi v Tržiču, je določila poseben prispevek za pomoč živinorejcem, ki so bili oškodovani zaradi suše. Določila je namreč, da bo prispevala po 2.000 do 2.500 lir za vsak stot proteinskih krmil za živino, katerih cena se vrti okrog 7-8.000 lir za stot. Prispevka so lahko deležni direktni obdelovalci, ki nimajo več kot 12 ha zemlje in ne več kot 20 glav goveje živine.

S takim prispevkom hočejo pomagati malim živinorejcem pri prehrani živine, ker zaradi poletne suše ni bilo dovolj sena. Prizadeti se morajo prijaviti na svojem županstvu najkasneje do 25. oktobra, če hočejo biti deležni takega prispevka. Prijave sprejema tudi Tržaški agrarni konzorcij v Ronkah; Ul. Mazzini.

POGAJANJA NA ZVEZI INDUSTRIJCEV

Predlogi izboljšav za delavce zaposlene v obrtniških podjetjih

Sindikalni zastopniki bodo sporočili svoje stališče na prihodnjem sestanku

Včeraj so se nadaljevala pogajanja na sedežu Zveze industrijcev v Gorici, da bi prilagodili novim delovnim pogojem mezdna in normativna določila delavcev, ki delajo v obrtnih delavnicah. Zastopniki Zveze obrtnikov so ponudili naslednje normativne in ekonomske izboljšave:

Za izredno delo naj bi se mezda zvišala ob praznikih od sedanjih 35 na 45 odst., za nočno delo pa od sedanjih 25 na 30 odst. Počitnice naj bi se zvišale od 1. do 3. leta zaposlenosti od 8 na 10 dni, od 4. do 6. leta pa od 10 na 12 dni. Po 6. letu zaposlenosti naj bi se zvišale od 12 na 14 dni. Božična doklada naj bi se zvišala od 7 na 8 odst. Odpustna doba naj bi trajala do 5 let zaposlitve 6 dni, od 5 do 10 let 9 dni, nad 12 let pa 12 dni. Odpravnina naj bi se zvišala od 3 na 4 dni za delavce, zaposlene do dveh let, od 4 na 5 dni za delavce zaposlene od 3 do 5 let, od 6 na 7 dni za zaposlene od 6 do 10 let in od 8 na 10 dni za delavce, ki so zaposleni najmanj 11 let.

Vajencem od 14 do 15 dopolnjenih let se bo nagrada zvišala prvo leto od sedanjih 10 na 30 odst., tako da bo po 5. letu prejemal 90 odst. plače kvalificiranega delavca. Draginjska doklada se uvede na podlagi doklade, ki velja za industrijsko kategorijo. Zo poroko bodo imeli 9 prostih dni, odnosno 72 delovnih ur.

Zveza obrtnikov nadalje predlaga mezdne poviške za 10 odst. za vse kategorije. Mezde za žensko delovno silo naj bi bile za 15 odst. nižje. Zastopniki sindikalnih organizacij so sprejeli na znanje predloge Zveze obrtnikov in bodo na prihodnjem sestanku o njih povedali svoje mnenje.

Dijaške štipendije v Ronkah

Občinska uprava v Ronkah je razpisala 28 štipendij s skupnim zneskom 250.000 lir za dijake in učence, katerih starši stalno prebivajo na področju ronške občine in njihove družine nimajo več kot po 1,2 milijona lir skupnih letnih dohodkov. Od tega je 11 štipendij po 5.000 lir namenjenih učencem osnovnih šol, 5 po 8.000 in 7 po 10.000 lir za učence nižjih srednjih šol, 4 po 15.000 lir za višje srednje šole in eno po 25.000 lir za najboljšega maturanta, ki se bo letos vpisal na univerzo.

Prizadeti lahko vložijo prošnjo do opoldne dne 25. t.m. na županstvu v Ronkah, kjer dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Nesreči šolarjev

Žrtev neprevidnega igranja je včeraj ob 16.20 postal 10-letni Fulvio Bisiani iz Ul. Aprica 9. Med dopoldanskim odmorom se je s šolarji obmetaval s kostanji. V boju med «dvema vojskama» pa so bile tudi žrtve in eden izmed najhujših je bil Bisiani, ki je zapustil bojišče s črnim očesom. Popoldne se je bolečina še povečala, tako da so ga starši odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju za sedem dni. Ranil ga je šestletni sošolec.

Med odmorom se je v zavodu «Odone Lenassi» potolkel 13-letni Luciano Biagi iz Ul. Gallina 33 v Gorici. Z rešilnim avtomobilom so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer se bo zdravil devet dni. Dežurni zdravnik mu je ugotovil udarec na desnem sencu.

Kislina mu je povzročila vnetje oči

Z zasebnim avtomobilom so ob 12.10 pripeljali v civilno bolnišnico 18-letnega Sava Semoliča, stanujočega na Peči št. 31. Pridržali so ga na zdravljenju za deset dni, ker mu je kislina brizgnila v oči in mu povzročila vnetje veznice. Nesreča se je zgodila na delu v karoseriji družbe «ATA», kjer je ponesrečenec zaposlen.

Padec motociklista iz Ščednega

Ob 20.30 so sprejeli v civilno bolnišnico 24-letnega Romana Juretiča iz Ščednega 20 v Števerjanu. Pri padcu z vozilom se je močno udaril v spodnji del trebuha. Zdravil se bo dvajset dni.

* * *

Giovanni Bernardis, star 70 let, stanujoč v Ul. Franconia 5 v Gorici, se je včeraj ob 16. uri zatekel v bolnišnico zaradi rane za levim ušesom. Prizadejal si jo je pri padcu na svojem domu. Okreval bo v štirih dneh.

Saje so se vnele

Ob 14.40 so poklicali gasilce na Verdijev Korzo, kjer so se vnele saje v dimniku zgradbe št. 77, last Cociancig, vd. Rizzi. Poklical jih je stanovalec Francesco Vidiz. V dobre pol ure so gasilci požar pogasili. Škode ni bilo.

Z avtobusi na mladinski dan v Trst

Mladinska iniciativa priredi v nedeljo 21. t.m. v Trstu mladinski dan ki se ga bodo udeležili tudi mladinci z Goriškega, ki bodo tudi na njem sodelovali. Tako bo nastopila mladinska nogometna ekipa iz Sovodenj, tekmovali bodo tudi v namiznem tenisu, in nastopil bo pevski zbor iz Dola-Poljane. Udeležencem bodo na razpolago trije avtobusi, vpisovanje pa se vrši pri naslednjih poverjenikih:

Na OSLAVJU: Karlo Primožič; PEVMA: Nadja Sošol; GORICA: na sedežu SPZ v Ul. Ascoli 1/I; v DOLU: na sedežu pevskega društva; v ŠTANDREŽU: Karel Nanut in Livija Volčič; GABRJE in RUPA: Vid Primožič; VRH: Polde Devetak; POLJANE: Julko Gergolet; DOBERDOB: Jožef Jarc in Janko Gergolet (v zadrugi); SOVODNJE: Branko Kuzmin (za športnike) in Zorko Kuzmin (vse ostale); JAMLJE: Marij Krošelj; ŠTEVERJAN: na sedežu prosvetnega društva.

Cena vožnji (všteta vstopnina) 600 lir. Odhod avtobusov ob 13. uri, povratek okrog polnoči.

Odhodi avtobusov: 1. avtobus iz Števerjana (izpred dvora) ob 12.45 preko Oslavja, Pevme in Gorice (izpred kavarne Bratus) v Dol.

2. avtobus iz Štandreža (na trgu) ob 12.45 skozi Sovodnje, Gabrje in Rupo.

3. avtobus z Vrha ob 12.45 skozi Poljane, Doberdob in Jamlje.

SKUPNE SKRBI NAREKUJEJO SKUPNO REŠEVANJE

Mednarodni sestanek za ureditev Korna

Odpadne vode širijo med bivališči smrad, ki je zlasti poleti zelo neprijeten

Predstavniki higienskih uradov iz Gorice in Nove Gorice se bodo sestali prihodnje dni, da bi skupno pregledali nevšečnosti, ki nastajajo zaradi izlivanja odpadnih vod v potok Koren. Odpadki se na zraku razkrajajo in povzročajo neznosen smrad. Posebno nevzdržno je stanje tik ob meji, kjer plini uhajajo iz kanalizacije. Tudi vzdolž Ul. sv. Gabrijela, kjer teče potok, se širi smrad, ki spravlja ob živce ljudi, ki stanujejo v bližini.

Da bi si stvari odpomoglo, se bodo sestali tehniki in sprejeli primerne sklepe. Obstajajo različne variante, ki bi odpravile z dnevnega reda mučno vprašanje. Najboljša narekuje pokritje potoka po vzgledu, ki so se ga poslužili v novogoriški občini. Druga predvideva speljavo odpadnih voda v Vrtojbico in dalje v Vipavo. Te rešitve se oklepajo pristojni higienski uradi v Novi Gorici, vendar je v zvezi s precejšnjimi stroški in njene udejstvitve ni mogoče napovedati v bližnji prihodnosti, kakor ni mogoče določiti ne dneva ne leta, kdaj bo goriška občina pokrila Koren.

Medtem ko pozdravljamo odločitev, da se pristojni organi medsebojno pogovorijo o tako važnem vprašanju skupnega interesa, izrekamo tudi željo prizadetih prebivalcev, da bi se čimprej našla kakršnakoli rešitev, ki bi omilila neprijetne posledice neurejenega stanja.

Jutri v Gorici kongres mestne sekcije KPI

V petek 19. oktobra se bo ob 20. uri začel v dvorani Delavske zbornice v Ul. 24 maja št. 1 (I. nadstropje) VI. kongres mestne sekcije Komunistične stranke Italije.

Konj zlomil nogo kmetu iz Sovodenj

Včeraj ob 11.10 so z rešilnim avtomobilom Zelenega križa pripeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto 59-letnega Cirila Ceščuta iz Ul. Impero 40 v Sovodnjah. Pridržali so ga na zdravljenju s prognozo okrevanja v štiridesetih dneh. Ugotovili so mu zlom leve stegnenice. Ceščut je dežurnemu bolničarju izjavil, da ga je brcnila pobesnela kobila.

Središče za poklicno vzgojo — ENCIP iz Gorice, Korzo Italija 65 nam je sporočilo, da so na razpolago še nekatera mesta v tečaju za popravljalce radijskih sprejemnikov. Kdor se želi vpisati, naj čimprej predloži prošnjo. Tečaji so brezplačni in se jih lahko udeležujejo zaposleni ali brezposelni delavci od 14 let naprej. Za tečaje, ki so namenjeni brezposelni mladini, je potrebno spričevalo opravljene nižje srednje šole. Za zaposlene delavce ne veljajo nobeni omejitveni predpisi in se lahko vpišejo v nadaljevalne tečaje. Slika prikazuje delavnico za popravljanje radijskih sprejemnikov.

ZA POMOČ POHIŠTVENI OBRTI

V Krminu zidajo razstavni paviljon

Dograjen bo do junija prihodnjega leta

Že precej časa se je razpravljalo o zidavi posebnega poslopja, v katerem naj bi uredili stalne razstavne prostore za pohištvo za vso goriško pokrajino. Sklenjeno je bilo, naj bi tako poslopje postavili v Krminu, kjer je pohištvena tradicija in obrt, ki je pri nekem podjetju prešla že na industrijsko raven, najbolj razvita.

V ponedeljek dopoldne je bil napravljen prvi konkretni korak za postavitev takega poslopja, ko so uradno postavili temeljni kamen zanj. Poslopje bodo gradili na vogalu ulic Isonzo in Ara pacis, kjer je krminska občina odstopila brezplačno potrebni prostor.

Te uradne svečanosti se je poleg krajevnih predstavnikov z županom Godeasom na čelu, udeležil tudi goriški prefekt dr. Nitri, komisar trgovinske zbornice iz Gorice dr. Palisi, in tajnik Candutti, predstavniki pokrajinskega in drugih obrtniških združenj itd.

Predsednik pokrajinskega odbora obrtnikov cav. Gall je imel ob tej priliki priložnostni govor ter se je med drugim zahvalil trgovinski zbornici za njeno pomoč pri realizaciji tega načrta in prav tako krminski občinski upravi za njeno prizadevanje in za odstopitev potrebnega zemljišča. Govoril je tudi župan dr. Godeas ter dr. Palisi, ki je napovedal, da bo poslopje dograjeno in pripravljeno za prvo razstavo prihodnjega junija ter da bodo lahko že priredili pokrajinsko razstavo pohištva za tradicionalni krminski praznik o kresu.

Ureditev tega razstavnega poslopja bo nedvomno važna pridobitev za vso pohištveno obrt na Goriškem, predvsem pa za krminske mizarje, ki bodo tam lahko najbolj učinkovito prikazali svoje izdelke kupcem iz naše pokrajine in drugih sosednih krajev.

Še ena jama na Krasu

Da je naš Kras bogat na podzemskem svetu, to je že stara resnica, ki je vsakemu znana. Vendar je tudi res, da je še mnogo manjših jam neraziskanih, pa ne samo manjših, ampak tudi velikih. Tako npr. še sedaj ni raziskan podzemni tek reke Timav, ki izginja pri Divači v Škocjansko jamo in pri Štivanu pride zopet na dan ter se po 1 km teka na svetlem izliva v morje.

Jamarji iz Tržiča so že nekaj let pridno na delu in raziskujejo tudi ponovni izvir Timava pri Štivanu, čeprav do sedaj pri tem niso imeli posebnih uspehov. Tudi v bližini Doberdoba so pregledali nekaj manjših jam.

Po njihovem zgledu so se zganili tudi jamarji iz Gorice. V zadnjih mesecih so pregledali osem manjših kraških jam na področju med Doberdobom, Martinščino in Vrhom. Kot zadnjo so pred dnevi preiskali neko navpično jamo blizu Martinščine, ki je globoka 56 metrov. Jamarji niso mislili, da je jama tako globoka; zato jim je zmanjkalo jamskih lestev in so se v najnižji del morali spustiti po vrveh.

V bližnjih mesecih se goriški jamarji pripravljajo na nadaljnja raziskovanja na tem področju kjer si obetajo še več odkritij.

Izleti

Martinovanje na Lokvah priredi Slovensko planinsko društvo iz Gorice tudi letos, in sicer v nedeljo 11. novembra. Vpisovanje na sedežu SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1-I, od 15. t.m. dalje. Vožnja z avtobusom za člane 400 in za nečlane 500 lir. Prijaviti se morajo tudi tisti, ki nameravajo na martinovanje iti z lastnimi vozili, in sicer zaradi naročila večerje. Vsa podrobnejša pojasnila pri vpisu.

Odhod avtobusa iz Podgore ob 13. uri, izpred kavarne Bratuš ob 13.15.

Izlet na Trstelj priredi SPD iz Gorice v nedeljo 21. t.m. Odhod z vlakom s postaje v Novi Gorici ob 8.30 do Prvačine, od tod peš na Trstelj. Povratek zvečer.

Kino

VERDI. Zaprto.
CORSO. 17.00: «Svet na plažah» (Mondo sulle spiagge). Barvni film. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.
VITTORIA. 17.00: «Poveljnik Letečega meseca» (Il comandante del Flyng Moon), R. Hudson in M. Enderson. Ameriški barvni film.
CENTRALE. 17.00: «Upor kavbojcev» (La rivolta dei cowboys), J. Mahoney in M. Hyer. Ameriški barvni film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci št. 12, tel. 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 17,8 stopinje ob 15. uri, najnižjo 9,4 stopinje ob 5.30. Povprečne dnevne vlage je bilo 50 odstotkov.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

šport

KLJUB ZMAGI BOLOGNE Z 2:1 (0:0)

Budimpeštanskemu Vasasu «Mitropa Cup 1962»

Bulgarelli in Haller učinkovita za Bologno, Pal I. pa za Madžare

BOLOGNA: Cimpiel; Capra, Pavinato; Furlanis, Janich, Fogli; Perani, Franzini, Bulgarelli, Haller, Renna.

VASAS: Szentmihaly; Jahsz, Bakos; Bundzsak, Meszoly, Berendi; Kekesi, Pal I., Machos, Farkas, Pal II.

SODNIK: Nedelkovski (Jugoslavija); STRANSKA: Ivanovski in Žečević (Jugoslavija).

GLEDALCI: 10.000; KOTJE: 9:1 za Bologno.

Vasas si je danes že tretjič po 1956. in 1957. letu osvojil Mitropa Cup. Madžari so že v prvi tekmi v Budimpešti dosegli tak rezultat (5:1), da je bilo v povratnem srečanju težko pričakovati nasprotni izid z istim ali celo večjim količnikom. Bologna je sicer danes zmagala, toda 2:1 je premalo, da bi Italijani prišli četrtič do trofeje.

Bolonjčani so danes nastopili brez štirih stebrov prvega moštva. Odsotnost Nielsena, Pascuttija in Tumburusa se je močno poznala na igrišču, posebno v napadu, kjer so Haller, Renna in Bulgarelli pa tudi branilci, med katerimi je bil Janich najbolj vztrajen, napravili vse, da bi spravili na kolena nasprotnikovo obrambo.

V madžarskih vrstah je bil najboljši Pal I. ne samo zaradi vzdržljivosti in gibčnosti, temveč tudi zaradi dejstva, da je dosegel častni gol. Tekma je bila še kar zanimiva, pa čeprav je bila tu pa tam tudi ostra. Med drugim je moral jugoslovanski sodnik Nedeľkovski izključiti Renno iz italijanskih in Meszolyja iz madžarskih vrst. Madžari so prišli na igrišče pripravljeni braniti razliko, ki so jo dosegli na domačih tleh. Zato niso nikoli predrzno šli v akcije, temveč so prepustili iniciativo Bolonjčanom. In tako jim je uspelo oditi z igrišča sicer s porazom, a s trofejo «Mitropa Cup 1962», katero jim je ob koncu tekme osebno izročil predsednik organizacijskega odbora turnirja Terpitko.

Čeprav so domačini takoj po začetnem žvižgu stisnili goste v obrambo in začeli oblegovati njihova vrata, jim «pritisk» ni rodil sadov. Manjkali so pač najbolj učinkoviti igralci, medtem ko so se Madžari posluževali vseh mogočih prijemov, da so zadrževali žogo in tudi nasprotnike čim dlje od njihove mreže.

V 15' je Haller preigral tri nasprotnike in streljal, toda vratar, državni reprezentant, je žogo ustavil. Nemec je večkrat poskusil srečo, toda madžarski vratar je znal vedno pravočasno in prisebno nastopiti, s čimer je pripomogel, da se je prvi polčas končal neodločeno brez gola.

V drugem polčasu sta Bulgarelli in Renna zamenjala mesti, kar se je takoj poznalo. Domačini so vztrajali v napadu in tokrat je Bologna končno le prodrla. Franzini je žogo predložil Peraniju, ki jo je poslal Renni. Ta jo je prepustil prostemu Bulgarelliju, ki je žogo brez oklevanja spravil mimo Szentmihalyja v mrežo.

Nekaj nevarnih prodorov gostov, ki so se zaključili brez škode za domačine, in Bologna je podvojila rezultat. Tokrat je mrežo zatresel Haller, ki je poslal močno žogo naravnost v kot mreže. Dve minuti kasneje pa je Pal, ki je zbežal branilcem, izrabil priložnost in zmanjšal rezultat. Bolonjčani so imeli še nekaj odličnih žog, toda nobena ni hotela v mrežo. Zadnjo priložnost je imel Bulgarelli, a napadalec je preveč okleval in dal tako možnost Szentmihalyju, da je nevarnost odbil.

* * *

TEL AVIV, 17. — Nogometno srečanje med reprezentanco Izraela in Avstrije, se je končalo nedoločeno 1:1 (0:0).

* * *

PARIZ, 17. — V prijateljski nogometni tekmi je brazilsko moštvo Santos premagalo pariški Racing club 5:2 (1:1).

POKAL VELESEJEMSKIH MEST

LEIPZIG - VOJVODINA 2:0 (1:0)

Nemška enajstorica se je uvrstila v osmino finala.

DINAMO - PORTO 0:0

Jugoslovani, ki so v prvi tekmi zmagali, so se uvrstili v nadaljnje kolo.

Z zmago nad Wrightom

Emile Griffith novi svetovni prvak srednje-junior kat.

DUNAJ, 17. — Nocoj je svetovni prvak welter kategorije Američan Emile Griffith osvojil naslov najboljšega na svetu tudi v novi srednji - junior kategoriji. V odločilnem «matchu», ki je bil v dunajski Stadhalle, je Griffith premagal po točkah v 15 rundah rojaka Teda Wrighta, ki je bil tretji v lestvici najboljših boksarjev.

Griffith je v prvih rundah prevladoval, kasneje pa se je njegov tekmec opomogel in z besnimi protinapadi prisilil svetovnega prvaka k obrambi. Večkrat sta se nasprotnika surovo spopadla v upanju. V zadnjih rundah je Wright bolj občutil utrujenost, kar je Griffith izrabil, da si je povečal naskok v točkah in tako zmagovito zaključil to prvo srečanje v tej novi kategoriji.

Pred glavnim nastopom je bivši svetovni prvak srednje kategorije Ray Sugar Robinson hitro odpravil s Špancem Infantesom. Američan je Španca 4 minute in 15 sekund po začetku dvoboja s krošejem podrl na tla, kjer je ostal do končnega štetja.

Namizni tenis

Začetek sezone

V soboto in nedeljo 20. in 21. t.m. bo v Ul. Monte Cengio prvo tekmovanje za juniorje in mladince.

Urnik:
v soboto od 16. do 18.30
v nedeljo od 10. dalje.

V ponedeljek ob 20.30 bo pričelo v prostorih v Ul. Silvio Pellico tekmovanje igralcev tretje kategorije.

Ker smejo nastopati le pravilno prijavljeni atleti, naj se vsi, ali za bolj oddaljene kraje vsaj njihovi predstavniki, udeleže seje namiznoteniškega odseka Bora, ki bo DANES 18. t. m. z začetkom ob 21. uri na stadionu «Prvi maj». Lanskoletni Borovi člani naj prineso s seboj izkaznice, ostali pa eno sliko.

PREJŠNJO NEDELJO NA OBČINSKEM STADIONU

Razmočeno tekališče krivo slabih rezultatov

Guido Neubauer za las zgrešil višino 3.63 m

V tednu italijanskega državnega prvenstva je tudi domača FIDAL organizirala atletsko tekmovanje. Prireditev je bila namenjena vsem tistim, ki na prvenstvu niso nastopili. Ker pa je letos odpotoval v Neapelj le en tržaški atlet, so nastopili mnogi izmed najboljših. Zaradi dežja je bilo tekališče popolnoma razmočeno in kljub lepemu sončnemu vremenu so bili sprinterji in metalci kopja precej oškodovani.

Med tekači na 100 m je bil najboljši Barbieri, ki je še enkrat potrdil svojo premoč v Trstu. Z metrom zaostanka je bil drugi Bensi, Tassini pa je startal in tekel neverjetno slabo in dosegel 11"8, kar je njegov letošnji najslabši rezultat. Na tako slabi stezi je tudi Loru zaman upal doseči na 400 m čas pod 50". Startal je v seriji, kjer je bil tudi njegov odlični klubski tovariš Furlan in v prvih 200 m sta se oba trudila kar sta le mogla, vendar se je na ovinku steza le preveč udirala in atletu iz Tržiča nedvomno pokvarila rezultat. Čas 50"5 je seveda dober, in v nedeljo, na tekmovanju v Gorici, bo Loru verjetno končno prišel do zaželenega cilja. Za naslov mladinskega deželnega prvaka so Gemellesi, Brandolin in Codarini startali na 1500 metrov z zaprekami. Po startu je hitro pospešil Gemellesi, Codarini pa ga je kmalu ujel in čeprav je v vsakem krogu na vodni zapreki izgubil okoli 8 metrov, je bil v ostalem delu kroga stalno za petami vodečemu. Za prvo mesto je odločil končni sprint: atlet Acegata je bil bolj svež in lepše premagal zadnje ovire; na cilju je imel kakih 7 metrov prednosti, Codarini pa je komaj ubranil 2. mesto pred Brandolinom.

V metu kopja je nastopil Saitz, ki je pred kratkim vrgel 62,58. V nedeljo pa atlet ni bil v najboljši formi in je kljub zelo lepemu slogu dosegel komaj 54,79. Dobro je metal Zampieri z znamko 50,30, član Bora Križman pa je bil s 35,48 m na sedmem mestu.

Tekmovanje v skoku v višino je bilo na zadovoljivi ravni, vendar je treba omeniti, da imajo Meden, Zampieri in Sartori osebne rekorde od 1,85 do 1,82 in so torej vsi za najmanj 7 cm zaostali za svojimi najboljšimi rezultati. Izredno borbeno je bilo tekmovanje v skoku s palico. Prvi, med boljšimi, je na 3,30 zapustil odskočišče mlajši mladinec Savino, ki je zaman naskakoval rekord kategorije 3,40 m. Ostala sta le Barbieri in Neubauer: član Fiamme je bil do 3,40 bolj siguren, na višini 3,50 pa mu ni uspelo, medtem ko je slovenski atlet že v prvem poizkusu letvico gladko premagal. Neubauer je ukazal postaviti letvico na 3,65 m, kar bi bil nov osebni rekord. Prvi skok je bil najlepši in atlet je res za las zgrešil novo višino, v drugem in tretjem skoku pa je bil zalet netočen in z novim rekordom ni bilo nič.

V ostalih disciplinah so z normalnimi rezultati zmagali v kladivu Buonfrate, v štafeti 4x100 m ekipa CRDA iz Tržiča, v troboju za mlajše pa Savino.

BRUNO KRIŽMAN

IZIDI:

Troboj: 1. Savino (CUS) 2.001 točka (60 m ovire 9"7, palica 3,30, kopje 39,06)

100 m: 1. Barbieri (Fiamma) 11"4, 2. Bensi (Ginnastica) 11"5, 3. Schiarelli (CRDA) 11"6

400 m: 1. Loru (CRDA) 50"5, 2. Furlan (CRDA) 51"6

1500 m zapreke: 1. Gemellesi (Acegat) 4'52"5, 2. Codarini (Libertas Videm) 4'53"4, 3. Brandolin (Acegat) 4'53"5

Kladivo: 1. Buonfrate (Ginnastica) 38,44 m

Kopje: 1. Saitz (Fiamma) 54,79, 2. Zampieri (Fiamma) 50,30 m

Višina: 1. Meden (Fiamma), 2. Sartori (Ginnastica), 3. Zampieri (Fiamma) vsi 1,75 m

Palica: 1. Neubauer (Libertas) 3,50, 2. Barbieri (Fiamma) 3,40

4x100 m: 1. CRDA (Schiarelli, Mecchia, Furlan, Loru) 45"3. 2. Fiamma 45"4

Nocoj bodo v okviru italijanskega košarkarskega prvenstva moških lige odigrali četrto kolo s sledečimi tekmami: Partenope - Ex M... mo, Petrarca - Ignis, Fonte Levissima - Livorno, Lazio - Stella Azz... Treviso - Simmenthal, Knorr - Biella, Prealpi - Algor

ITALIJANSKI NOGOMETNI POKAL

Izžrebana igrišča za prihodnje tekme

MILAN, 17. — Na sedežu vsedržavne nogometne lige so danes izžrebali igrišča, na katerih bodo tekme prihodnjega kola za letošnji italijanski pokal. Po žrebanju bodo tekme potekale po objavljenem razporedu:

5. decembra:
V Bergamu: **Atalanta—Catania**
V Rimu: **Roma—Genoa**
V Turinu: **Juventus—Venezia**
V Milanu: **Milan—Sampdoria**
V Bologni: **Bologna—Torino**

9. decembra:
V Veroni: **Verona—Lucchese**
V Bariju: **Bari—Messina**

12. decembra:
V Milanu: **Inter—Padova**

NOVOGORIŠKA NOGOMETNA PODZVEZA

Tretja zaporedna zmaga Primorja

V III. kolu prvenstva novogoriške nogometne podzveze so bili doseženi sledeči rezultati:

Primorje-Vipava 4:0
Adria-Tolmin 2:2
Anhovo-Branik 1:6.

V derby srečanju Zgornje Vipavske doline med Primorjem in Vipavo v Ajdovščini so slavili zmago domačini, ki so odpravili Vipavce s krepkim rezultatom 4:0 (2:0). Zmaga Primorja je povsem zaslužena, vendar je razlika v golih previsoka, ker gostje niso igrali tako podrejene vloge, kot bi lahko sklepali po rezultatu. Napad Vipave je tokrat odpovedal na vsej črti, saj napadalci gostov niso znali poriniti usnja v mrežo z nekaj metrov celo dvakrat, ko vratarja ni v vratih. V zelo napeti tekmi prišli v vodstvo domači z avtogolom Hrovatina v 3', ko je z... usmeril žogo v lastno mrežo. Od domačih se je zlasti izkazal napadalec Jakin, ki je s tremi goli doseženimi v 34', 80' in 90' pokazal lepe realizatorske sposobnosti.

Po spodrsljaju v Vipavi ... kolu se novogoriški Branik vrača v staro formo. Tokrat je v Anhovem krepko premagal domačo enajstorico z visokim rezultatom 6:1. Napadalna vrsta Branika je odlično delovala in izkoristila skoraj vse priložnosti za dosego gola. Z zmago nad Anhovim si je Branik popravil razliko v golih in zasedel drugo mesto na tabeli.

V Mirnu pri Gorici je ... sprejela v goste okrajnega ... ka Tolmin, ki je letos zelo slabo startal. Po napeti borbi sta tekmeca sporazumela za delitev točk z rezultatom 2:2. Domači so bili sicer v terenski premoči, ... jo pa spričo dobre obrambe ... stov niso znali izkoristiti. Tolminci so letos slabo startali, saj iz treh tekem nabrali komaj ... ko ob negativni razliki v ... 3:9, kar je za okrajnega prvaka bore malo.

Tekma II. kola Tolmin-Primorje je bila zaključena predčasno, ... se je prerazgret gledalec lotil ... nika Vončine iz Idrije. Zaradi tega izpada je tekma registrirana z rezultatom 3:0 p.f. v korist Primorja.

V III. kolu mladinskega prvenstva novogoriške nogometne podzveze so bili doseženi sledeči rezultati:

Gorica-Tolmin 3:0 p.f., ker ... moštvu Tolmina nastopili pre... igralci. Mladinci Vipave so v ... dovščini premagali vrstnike Primorja z rezultatom 3:1 in od... dragoceni točki v Vipavo. Mladinci Anhova pa so na domačem igrišču katastrofalno porazili mladince novogoriškega Branika ...

Članska lestvica po III. kolu ... naslednja:

Primorje	3	3	0	0	12:1
Branik	3	2	0	1	11:4
Vipava	3	2	0	1	3:4
Anhovo	3	1	0	2	5:9
Tolmin	3	0	1	2	3:9
Adria	3	0	1	2	5:13

V IV. kolu bodo srečanja Branik-Tolmin, Vipava-Adria in Anhovo-Primorje.

TEKMOVALNA DOLOČILA ZA 5. SLOVENSKI ŠPORTNI TEDEN V TRSTU

1. Športno združenje Bor iz Trsta prireja tradicionalni

slovenski športni teden

največjo športno prireditev slovenske zamejske mladine.

2. Tekmovanja bodo v dneh od 27. oktobra do 4. novembra 1962 s sledečim urnikom:

sobota 27.10.: ODBOJKA ob 20.30
nedelja 28.10.: ORIENTACIJSKI POHOD ob 8 uri
MED DVEMA OGNJEMA ob 9. uri
torek 30.10.: ŠAH — brzoturnir ob 20.30
sreda 31.10.: STRELJANJE ob 20.30
četrtek 1.11.: TEK ČEZ DRN IN STRN ob 8.30
NAMIZNI TENIS ob 9.30
ODBOJKA ob 20.30
petek 2.11.: STRELJANJE ob 20.30
sobota 3.11.: ODBOJKA ob 20.30
nedelja 4.11.: ATLETIKA:
8.00: zbor
8.15: 100 m (čl), krogla (ml) palica (čl)
8.40: 80 m (že), daljina (čl)
9.00: 400 m (čl)
9.30: 80 m (ml), daljina (že)
10.00: Finali 100 m (čl), 80 m (že), 400 m (čl)
10.30: višina (čl in ml), krogla (že)
11.00: 1500 m (čl)
11.30: met krogle (čl)
12.00: skok v višino (že)
12.30: met diska (čl)
13.00: štafeta 4x100 m (čl)

3. Vsa tekmovanja bodo v Trstu: atletika na šolskem stadionu v Kolonji, ostala pa na stadionu pri Sv. Ivanu, Vrdelska cesta 7. Orientacijski pohod bo imel start in cilj v Trstu, potekal pa bo tudi izven mesta.

4. Prijavijo se lahko člani in nečlani Športnega združenja Bor, kot tudi člani drugih društev. Nihče ne more nastopati pod imenom «Bor», ker se prireditelj tekmovanja ne udeležuje s svojimi člani pod svojim imenom. Prireditelj si pridržuje pravico, da iz organizacijskih vzrokov prijavo zavrne. V tem primeru vrne prijavnino

5. Vpisnina je določena za vsakega posameznika in znaša na osebo 100 lir, ter jo je treba plačati ob vpisu. V primeru odsotnosti ali odstopa tekmovalca se vpisnina ne vrne. Prijava brez vpisnine je neveljavna.

6. Nastopajo lahko člani (čl), članice (že) in mladinci ter mladinke (ml). Mladinke nastopajo v svoji kategoriji le v igri Med dvema ognjema. Drugod nastopajo skupno s članicami. Tudi mladinci lahko nastopajo med člani, ne morejo pa člani in članice nastopati med mladinci oziroma mladinkami. Po tekmovanjih bodo za vsako disciplino ali panogo sestavljene prednostne lestvice za vsako starostno skupino. Mladinci morajo ob prijavi zapisati ob imenu tudi rojstno leto, katero morajo ob nastopu na zahtevo prireditelјev ali sodnikov potrditi z veljavnim dokumentom. Za mladince in mladinke (za igro Med dvema ognjema) so veljavne naslednje starostne omejitve:
v namiznem tenisu nastopajo rojeni leta 1945 ali mlajši,
v atletiki rojeni leta 1946 ali mlajši in
v igri Med dvema ognjema rojeni leta 1948 ali mlajši.

7. Prijavitelj moštev mora ob prijavi zapisati vsa imena tekmovalcev, ki sestavljajo moštvo. V nasprotnem primeru prijava ne bo sprejeta. Če prijavi posamezno društvo več moštev za isto panogo ali disciplino mora poleg vsakega tekmovalca označiti z veliko črko (A, B, C itd.) h kateremu moštvu pripada. En tekmovalec ne more nastopati v isti disciplini ali panogi za več moštev.

8. Vsak prijavljenec lahko nastopa le za eno društvo. V primeru dvojne prijave odloča o društveni pripadnosti prvi nastop na igrišču.

9. Vsak posameznik lahko nastopa v poljubnem številu panog ali disciplin, do katerih ima pravico.

10. Vsak prvo in drugouvrščeni v vsaki panogi ali disciplini, kjer bo sestavljena prednostna lestvica bosta nagrajena z diplomo. V primeru dveh ali več tekmovalcev na 1. mestu z enakim rezultatom, za katerega ni mogoče določiti prednostnega vrstnega reda, ostali tekmovalci ne bodo nagrajeni. Razen tega bodo prireditelji podelili več pokalov, katere so darovale razne ustanove in posamezniki. Za te pokale bo sestavljena posebna lestvica, na podlagi posebnega pravilnika, ki bo objavljen v tisku pred pričetkom tekmovanj.

11. V panogah, kjer bi se prijavila le dva tekmovalca posameznika ali eden ne bo tekmovanja in prijavnina se vrne. Najmanjše število za nastop med posamezniki je tri, kar velja tudi v primeru, če bi se prijavilo do zaključka sprejemanja prijav tri ali več tekmovalcev, pa bi se odzvala za nastop le dva ali manj. Dve moštvi imata pravico do nastopa. Če se prijavi le eno, se tekmovanje ne izvede.

12. Prijave za 5. slovenski športni teden se sprejemajo v Tržaški knjigarni v Trstu, v Ulici sv. Frančiška 20, tel. 61-792 do vključno 24.10.1962 do 18. ure 45 minut. Po tem roku ne bo sprejeta nobena prijava.

13. Žrebanje nasprotnikov in določitev dodatnega urnika tekmovanj bo 24.10.1962 ob 21. uri na stadionu pri Sv. Ivanu, Vrdelska cesta 7. Prireditelj si pridržuje pravico, da določi nosilce skupin po svoji uvidevnosti.

14. Tekmovalec ali moštvo, ki se ob na urniku določenem času ne bi odzvalo sodnikovemu pozivu za nastop izgubi pravico do nadaljnjega nastopanja v prizadeti disciplini ali panogi.

15. V mejah možnosti se bodo tekmovanja odvijala po pravilih mednarodnih športnih pravilnikov. Odbojka in namizni tenis se igrata na dva dobljena seta. V streljanju z zračno puško (kjer lahko nastopi tekmovalec tudi s svojim orožjem) dobi vsak strelec 13 nabojev, od katerih veljajo prvi trije za poskus, ostali za oceno. V atletiki začnejo moški in mladinci skakati v višino pri znački 100 cm in se nato viša po 10 cm do 130 cm, po 5 cm do 155 cm nato pa po 3 cm. Ženske začnejo skakati pri 80 cm in se viša do znacke 125 po 5 cm, nato pa po 3 cm. S palico se začne skakati pri 180 cm in se viša do 260 cm po 20 cm, nato pa po 10 cm. Število članov moštva v orientacijskem pohodu je 3, za igro Med dvema ognjema pa 6. Tekmovanja v streljanju, namiznem tenisu, šahu in atletiki razen štafet so za posameznike, vsa ostala so moštvena.

16. V primeru tehničnih, organizacijskih ali sodniških nepravilnosti in drugih spornih vprašanj sprejema pritožbe razsodišče prireditelјskega odbora le 30 minut po zaključku tekmovanja, katerega se tiče pritožba. Vsaka pritožba mora biti pismeno obrazložena in predložena s priloženo kavcijo 1.000 lir, ki se ne vrne v primeru negativne zavrnitve pritožbe. Razsodišče odgovori na pritožbo pismeno in njegova odločitev je dokončna.

17. Razdelitev nagrad bo 4.11.1962 ob 18. uri na stadionu na Vrdelski cesti 7, v primeru odložitve nekaterih tekem zaradi višje sile pa po zaključku vseh tekmovanj.

18. Vsak tekmovalec se mora podvreči določilom prireditelјskega odbora in se je dolžan vesti športno in vljudno do soigralcev, nasprotnikov, sodnikov prireditelјev in občinstva. V primeru nešportnega obnašanja ali drugih prekrškov bo dobil prizadeti v 1. stopnji opomin, v 2. pa bo izključen od vseh tekmovanj športnega tedna za leto 1962 in bo črtan iz seznama udeležencev z vsemi posledicami. V hujših primerih bo takoj izrečena kazen 2. stopnje. Kazen izreče prireditelјski odbor na predlog sodnikov ali po lastnem preudarku in proti njej ni pritožbe.

19. Prireditelјski odbor sestavljajo vsi redni odborniki vodilnega odbora Športnega združenja Bor.

20. Razsodišče prireditelјskega odbora sestavljajo: Marjan Dolgan, Ivan Patrizio, Mara Kalan.

21. Za telesne poškodbe ali drugo škodo, ki bi jo tekmovalci, sodniki ali gledalci utrpeli med tekmovanjem 5. slovenskega športnega tedna ali na posledicah te prireditve, ne prevzemajo prireditelji nobene odgovornosti.

22. Prireditelјski odbor si pridržuje pravico, da katerokoli zgornjo določbo spremeni po svoji uvidevnosti.

TRST, 17. oktobra 1962

SZ BOR

JOSIP JURČIČ

JURIJ KOZJAK

slovenski janičar

Povest iz petnajstega stoletja domače zgodovine

21.

Kozjak, spoznavši, da se dolgo braniti ne more, sklene zapustiti še to noč zidovje, tembolj ker se je bil mesec na srečo skril za goste oblake in ker se ni moglo vedeti, da bi bila še kdaj taka lepa prilika odnesti sebe in zlatino kloštrsko, in pa ker je bilo pričakovati, da bodo Turki planili na obzidje, brž ko se pokaže mesec.

Preden je torej minilo pol ure, bilo je vse pokonci. Vsak posamezni je imel svojo butaro. Po vsem zapuščenem poslopju so bile luči razstavljene, da bi prevarile sovražnika, kakor da bi vse čulo in bedelo v kloštru.

Ravno so hoteli odpreti težka železna vratca, v kamnu nasajena in umetno zakrita, ko se pretrga oblak na nebu in luna posije jasno in svetlo. Žalostno so pogledali eni proti nebu bledo luno, kakor bi ji hoteli očitati: «Glej, kako si na hudobiji, luna, le še pol ure bi bila skrita in rešeni bi bili mi.» Eni pa so godrnjali: «Bog hoče, da bomo pogubljeni, rešitve ni nobene.»

Zdajci se skaže, da jih je ravno luna smrti rešila.

Nekdo zagleda v tem hipu, da je veliko krdelo Turkov na vrtu. Bili so tako blizu, da bi jih lahko s puščicami dosegli. Ko bi ne bil vsak zase zamišljen, gotovo bi bili zdaj menili za trdno, da jih je hotel cigan izdati, kajti Turki so se plazili tik okoli luknje, po kateri je on v klošter prišel.

Cigan pa, vajen zvijače in naglosti v premišljevanju in dejanju, hitro razume, kaj to pomenja. Gotovo ga je moral kdo izmed turških stražnikov zapaziti, ko je lezel skozi turški tabor in potem odprl skrita vratca pod zidom na vrtu. In zdaj menijo Turki ravno po tej poti v klošter na skrivnem priti. «Lisjak gre prvi v past,» pravi cigan, «gotovo pojde glavar naprej, kaj ko bi — —« in brž pomigne navzočim, naj se tiho razmaknejo in razstavijo po obzidju, zakaj vedel je, da, ako Turki pridejo po jami, napadejo jih gotovo tudi od drugih strani. Drugo krat ne bi bil nihče poslušal ciganovih povelj, ali zdaj se je že slišalo hrumenje od zunaj tudi z druge strani in preplašen je vsak letel na odmenjeno mesto. Večji trop je ostal na mestu s ciganom in Kozjakom. Kmalu se odrinejo železna vratca in v kloštru stoji velikanski glavar janičarski. Za njim so se tlačili njegovi vojaki, glava pri glavi nagnetene, po ozki kameniti podzemeljski cevi s svetlimi baklami. Ali komaj je stal janičar velikan s tremi pajdaši znotraj, ko cigan in nekateri hlapci, skriti v temi, s silo zaloputnejo železna vrata, da se dvema, ravno v hodišču stoječima Turkoma glave razbijejo. Vname se boj med hlapci in štirimi Turki, ujetimi na dvorišču. Dasi je bilo hlapcev veliko, vendar niso mogli blizu strahovitemu janičarju, ki je bil toliko bolj divji, ko je videl, da je od svojih odločen med sovražniki. Strašen krik se je razlegal po kloštru. Turki so razbijali mala vratca, katera so hlapci tiščali zaslonjena, glavar pa je zopet vpil s svojimi tremi pajdaši, da osrči vojake od zunaj, naznanjaje jim, da je še živ. Cigan je šele končal boj od znotraj, priplazivši se od strani janičarju pod noge, da ga je spodnesel. Veliko telo pade po tleh in zdajci je bilo mnogo krepkih rok, ki mu niso dale vstati. Ne dolgo in tudi oni trije so ležali. Dasi je že stari cigan imel moči kakor medved, potreba je bilo veliko truda, preden so vklenili silovitega janičarja, ki je bil, kakor je cigan vedel — Jurij Kozjak.

Ni bilo težko braniti Turkom vhod pri podzemeljskem žlebu. Tukaj bi bili mogli le na skrivnem noter priti; težko pa je bilo braniti se Turkom drugod z zida. Ko so namreč Turki zaslišali, da jim je siloviti glavar v sovražnikovih rokah, zaletovali so se še z večjim uporom proti trdnjavi. Vendar hlapci, dasi jih je bilo malo, branili so se to noč hrabro in, ko se je žarila danica v jutru, bili so Turki za to noč srečno odbiti. Potok, ki teče pod kloštrom proti jugu, bil je ta dan ves rdeče pobarvan s turško krvjo.

ŠESTNAJSTO POGLAVJE

Oh postojte, govorite,
al še živ je ljubi oče?
L. Bilec

Pot, po kateri so upali zajeti v kloštru z obzidja rešiti se pred silo, zasuli so zdaj sami, ker je bila sovražniku znana, torej brez prida, lahko pa v škodo. S tem je bilo skoraj vsako upanje podrto, da bi mogli kdaj na skrivnem zapustiti svoj zapor. Da se pa ne bodo mogli dolgo braniti, spoznali so do dobrega to noč, kajti ubranili so se že zdaj z največjo silo. Imeli so pa ujetega glavarja turškega; to je bilo nekaj, kar je cigan, najboljši izmed vseh brambovcev, tudi brž porabil. Poslal je namreč enega ujetih Turkov v tabor nazaj, veleč mu, naj naznani Turkom: kadar se prvi Turek predrzne so vražno bližati se ozidju, se tačas glava glavarjeva nad kloštrskimi vrati na drog natakne. To strašilo je storilo, da so Turki mirno čakali nekaj dni, kaj bo zapovedal veliki poveljnik turški, ki je bil z vojsko blizu Ljubljane.

Gori v najvišji sobi v kloštru je hodil z zvezanima rokama janičar Jurij Kozjak gor in dol. Oče njegov, Marko, moral je pač s težkim srcem privoliti in videti, da so mu podložni zvezovali sina (kajti cigan mu je bil razodel, da je le-ta njegov edinorojenec); kako so njegovega ljubega otroka, po katerem je zdihoval in jokal leto za letom, železne spone uklepali! Ali spoznal je, da ni drugače. Debele solze so padale starcu na lice, ko je videl dolgo zaželenega pred seboj, ravno takega, kakor je bil on sam v mladosti, videl ga pred seboj, pa ni ga mogel objeti, ni mu mogel razodeti očetovskih čutil! In vendar je bil ta njegov sin, njegove rajnice žene! Kako bi mu povedal, da je on oče njegov? Bode mu li verjel? Bode ga li razumel?

Cigan mu je obetal, da bode on dognal to reč; tudi bilo samo njemu mogoče, zakaj ni bilo človeka med obzidjem, ki bi se bil mogel sporazumeti z janičarjem razen cigana. Bilo je nekaj dni, kar je bil zaprt janičar v kloštru. Zamišljen koraka z zvezanima rokama po sobi. Misli in misli in domisli tudi svojega doma. «Kje je pač moj dom?» misli pri sebi in domišljal se je zmerom bolj in bolj na mlada leta otročja. Kakor sanje mu je vršelo pred očmi: ljubi ..., ki ga je zibal malega dečka na kolenih, hudi stric, potem mož, ki ga je posadil na konja, itd.. Vselej, kadar se je mislil nazaj, prišel mu je stari prijazni menih pred oči, ki je skrbno stregel vsaki želji njegovi, ki je vselej solze ..., kadar ga je videl. Nehote ga je janičar spoštoval sta... moža, smilil se mu je in vendar ni vedel, kaj mu je in je on vzrok tej starčevi žalosti in skrbi.

Počasi, vsak dan nekoliko, pravil mu je cigan nje... lastno zgodbo; kako je imel bogat oče sinka, kako je ... na vojno, kako ga je potem stric možu prodal in ta ga odpeljal na Turško in za janičarja prodal. Cigan se ni ...

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: ... letna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljub... Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi...
Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst